

GUVERNUL ROMÂNIEI

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

PROGRAMUL OPERAȚIONAL PENTRU PESCUIT, ROMÂNIA · 2007-2013

CUPRINS

1. Programul Operațional pentru Pescuit, România	6
2. Eligibilitatea geografică	6
3. Analiza	6
3.a Descrierea generală a sectorului pescăresc din România	6
3.a.1 Analiza situației naționale și/sau locale	6
3.a.2 Analiza regiunilor de Convergență și Non-Convergență	15
3.a.3 Experiența dobândită din programele anterioare în sectorul pescăresc	15
3.b Forțele conducătoare și tendințele de dezvoltare: Analiza SWOT	16
3.c Descrierea situației de mediu:	17
3.c.1 Situația de mediu	17
3.c.2 Egalitatea de flanse dintre femei și bărbați	18
3.d Rezultatele analizei	19
4. Strategie la nivel de Program Operațional	21
4.1 Obiective generale ale Programului Operațional: o viziune strategică pentru sectorul pescăresc din România	21
4.2 Obiective specifice din sfera priorităților Programului Operațional	21
4.3 Calendarul și obiectivele intermediare	25
5. Rezumatul evaluării ex-ante	27
6. Axele Prioritare ale Programului	29
6.a Coerența și justificarea axelor prioritare	29
6.b Descrierea axelor prioritare	31
6.b.1 Axa Prioritară 1: Măsuri de adaptare a flotei de pescuit comunitare	31
6.c Informații specifice pentru fiecare măsură	33
Măsura 1.1 - Sprijin public pentru încetarea permanentă a activităților de pescuit	33
Măsura 1.2 - Sprijin public pentru încetarea temporară a activităților de pescuit	33
Măsura 1.3 - Investiții la bordul navelor și selectivitate	34
Măsura 1.4 - Pescuitul costier la scară mică	34
Măsura 1.5 - Compensații socio-economice	35
6.b.2 Axa Prioritară 2: Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură	35
6.c Informații specifice pentru fiecare măsură	38
6.b.3 Axa Prioritară 3: Măsuri de interes comun	40
6.c Informații specifice pentru fiecare măsură	43
Măsura 3.1 - Acțiuni colective	43
6.b.4 Axa Prioritară 4: Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești	45
6.c Informații specifice pentru fiecare măsură	47
6.b.5 Axa Prioritară 5: Asistență tehnică	52
7. Prevederi financiare	54
8. Prevederi de implementare	55
8.1 Management	55
8.1.1 Cadru general pentru implementarea Programului Operațional pentru Pescuit	55
8.1.2 Autoritatea de Management pentru Programul Operațional de Pescuit	56
8.2 Monitorizare și evaluare	57
8.2.1 Monitorizare	58
Transparența fluxurilor informaționale	58
Reguli de procedură	58
8.2.2 Evaluare	58
8.3 Management și control financiar	59
8.4 Informare și publicitate	62
8.5 Sistem de monitorizare și informare	63
8.6 Parteneriat	63

ACRONIME

AA	Autoritate de Audit
AM	Autoritate de Management
ANPA	Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură
APDRP	Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
BIM	Biroul Internațional de Muncă
CE	Comunitatea Europeană
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FEP	Fondul European pentru Pescuit
FSE	Fondul Social European
GAL	Grup de Acțiune Locală
GL	Grup Local
INS	Institutul Național de Statistică
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
NSM	Noi State Membre
NUTS	Nomenclatorul Unității Teritoriale Statistice
ONG	Organizație Non-Guvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PAC	Politica Agricolă Comună
PCP	Politica Comună pentru Pescuit
PIB	Produs Intern Brut
PND	Planul Național pentru Dezvoltare
PNDR	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală
PNS	Planul Național Strategic pentru Pescuit
PO/ POP	Program Operațional/Program Operațional pentru Pescuit
TIC	Tehnologia Informației și Comunicării
UE	Uniunea Europeană
VAB	Valoare Adăugată Brută
ZEE	Zonă Economică Exclusivă

Introducere

Programul Operațional pentru Pescuit al României a fost elaborat de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, în conformitate cu art. 17(3) din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1198/2006 din 27 iulie 2006 privind Fondul European pentru Pescuit, în urma unui proces de consultare a agenților socio-economici, autorităților publice centrale și locale, sindicatelor, ONG-urilor și organizațiilor profesionale¹. În continuarea procesului început prin elaborarea Planului Național Strategic (PNS), au avut loc alte câteva întâlniri cu factorii interesați, Comisia Europeană și alți parteneri, în vederea realizării Programului Operațional, cu contribuția grupurilor tematice de lucru înființate în acest scop.

Planul Național Strategic pentru perioada 2007-2013 este conform cu Politica Comună de Pescuit și cu politica de guvernare a României pentru dezvoltarea acestui sector. Fondul European pentru Pescuit contribuie sub mai multe aspecte la implementarea Politicii Comune de Pescuit în România și a unei strategii specifice, care a fost dezvoltată pornind de la strategia propusă în Planul Național Strategic.

Conform Regulamentului, acest Program Operațional a fost elaborat astfel încât contribuția financiară alocată prin Fondul European pentru Pescuit să completeze sprijinul financiar acordat la nivel național, regional și local, integrându-se în prioritățile Comunității. Corespondența dintre asistența provenită din Fondul European pentru Pescuit și politicile, prioritățile și activitățile Comunității a fost verificată și asigurată prin utilizarea criteriilor de selecție a acțiunilor ce vor fi finanțate. Complementaritatea Fondului European pentru Pescuit cu celelalte instrumente financiare comunitare a fost verificată sistematic: liniile de demarcare între instrumentele financiare sunt prezentate la nivelul fiecărei axe prioritare.

Acest Program cuprinde rezumatul fiecărei măsuri și prezintă indicatorii pentru realizarea obiectivelor.

¹ *Vezi în Anexa 1 lista partenerilor, a organismelor consultate și un rezumat al procesului de consultare*

1. Programul Operațional pentru Pescuit, România

2. Eligibilitatea geografică

Întreg teritoriul României este eligibil pentru „Obiectivul de Convergență”. România va aplica sistematic pentru cel mai înalt nivel de finanțare a acestui Program Operațional.

3. Analiza

România este o țară cu dimensiuni medii, având un teritoriu de 238.391 km². În 2005, populația țării era de 21.623.849 locuitori, iar densitatea medie a populației era de 90,7 locuitori/ km². Există variații semnificative între densitatea populației din mediul rural (47 locuitori/ km²) și cea din mediul urban (383 locuitori/ km²).

Cele 41 de județe corespund nivelului statistic NUTS III în România. Disparitățile economice și sociale dintre regiuni, precum și cele din interiorul regiunilor de dezvoltare se află în continuă creștere, reducerea acestora constituind obiectul politicilor structurale.

Tranziția de la o economie centralizată la economia de piață a atras după sine schimbări radicale ale cadrului instituțional și legal după anul 1990 în România. Economia a parcurs mai multe faze de recesiune și revenire, dar după 2000 s-a înregistrat o creștere susținută: pe fondul stabilității macroeconomice, între anii 2000-2005 creșterea anuală a PIB a depășit în medie 5%. Rata anuală a inflației în anul 2005 a fost de 8,6%, fiind mai ridicată decât rata inflației în Zona Euro.

Între anii 2003 și 2005, numărul persoanelor ocupate a scăzut ușor, în vreme ce rata șomajului a crescut de la 7% la 7,2%. Cu toate acestea, se poate spune că rata șomajului este scăzută în comparație cu alte țări din regiune (NSM - 10 și UE - 15).

În concluzie, în pofida progresului realizat în ultimii ani, din punct de vedere al dezvoltării economice România se află încă în urma competitorilor europeni. În anul 2005, standardul puterii de cumpărare a fost egal cu o treime din media UE - 25 - aproximativ 50% din media PIB/ locuitor a noilor state membre.

Aceste valori scăzute arată că modificările structurale și de recuperare a decalajelor față de UE nu și-au atins nici pe departe potențialul. Procesul de convergență reală între România și UE trebuie susținut puternic prin reforme structurale.

3.a Descrierea generală a sectorului pescăresc din România

3.a.1 Analiza situației naționale și/ sau locale

România are la Marea Neagră o zonă economică exclusivă de 25.000 km² și o zonă de coastă de 250 km. Rețeaua hidrografică a României este de 843.710 ha, ceea ce reprezintă aproximativ 3% din suprafața totală a țării. Capacitatea de producție a sectorului piscicol românesc cuprinde: 400.000 ha lacuri naturale (inclusiv Delta Dunării) și lacuri de acumulare, 84.500 ha crescătorii piscicole, 15.000 ha pepiniere, 66.000 km de râuri, din care 18.200 km în zona montană și 1.075 km fluviul Dunărea.

Pescuitul și acvacultura au ocupat și ocupă încă un loc important între domeniile de interes național. Cu toate că sectorul piscicol a avut o contribuție mică la economia națională (PIB și VAB), importanța acestui sector se datorează mai ales rolului social pe care îl joacă pentru populațiile din zonele costiere (resursele financiare rezultate sprijină o parte semnificativă a populației), prin potențialul de resurse alimentare. Acesta contribuie, de asemenea, la protejarea zonelor umede și a biodiversității speciilor din apele țării.

Tabelul 1 - Ponderea pescuitului și a pisciculturii la totalul VAB și PIB (%)

INDICATORI	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Pescuit și piscicultură/ VAB	0,0058	0,0061	0,0043	0,0049	0,0047	0,0080	0,0063	0,0062
Agricultură, vânătoare și silvicultură/ VAB	16,21	15,15	12,51	14,97	12,75	13,02	13,89	9,58
Pescuit și piscicultură/ PIB	0,0051	0,0054	0,0038	0,0043	0,0042	0,0071	0,0056	0,0054
Agricultură, vânătoare și silvicultură/ PIB	14,38	13,34	11,07	13,37	11,42	11,56	12,40	8,46

*recalculate în prețurile valabile în 2004

Sursa: Calculații pe baza datelor din Anuarul Statistic al României

Sectorul piscicol din România cuprinde activitățile de acvacultură, pescuit marin și pescuit în ape interioare, precum și activitățile de procesare și marketing. Cea mai importantă activitate este acvacultura în ape dulci, fiind urmată de pescuitul în ape interioare. Activitatea de pescuit în ape interioare este mai dezvoltată decât pescuitul costier de la Marea Neagră.

În perioada 1995-2005, producția piscicolă a României a suferit o scădere accentuată, de la 18.675 tone în 1998 la 13.352 tone în 2005. În anul 2005, producția piscicolă obținută a prezentat următoarea structură: acvacultură - 7.284 tone (54,55%), pescuit în ape interioare - 4.042 tone (30,27%), pescuit în Marea Neagră - 2.026 tone (15,17%). Cauzele scăderii producției piscicole, atât în apele dulci cât și în cele marine, au fost reprezentate de condițiile caracteristice stării de tranziție de la economia centralizată la economia de piață (investiții scăzute în acest sector) și instabilității cadrului instituțional și juridic, în special cel privind proprietatea asupra terenului. Specificăm că aceste date pot fi incomplete din cauza nivelului slab de organizare a lanțului comercial.

Disponibilul pentru consum pe piața internă a fost de 92.696,90 tone în anul 2005, în creștere cu 18,89% față de cel din anul 2004. Gradul de acoperire a consumului din producția internă a scăzut de la an la an, de la 24,31% în anul 2003 până la 14,40% în anul 2005. Consumul de pește și produse din pește era de peste 8 kg/locuitor în anul 1989, dar a scăzut până la 2 kg în 1993, iar apoi s-a înregistrat o tendință de creștere progresivă a acestuia până la 4,5 kg/locuitor în 2005.

La nivelul anului 2005, numărul total al angajaților din sector era de 6.811, dintre care 633 (9,29%) persoane implicate în activitatea de pescuit marin, 2.531 (37,16%) persoane în activitatea de pescuit în ape interioare, 2.781 (40,83%) persoane în activitatea de acvacultură și 866 (12,71%) persoane în activitatea de procesare.

3.a.1.1 Pescuitul marin

În România, pescuitul marin se practică de-a lungul litoralului românesc, în zonele marine până la izobata de 60 m, ca urmare a caracteristicilor navelor și a autonomiei limitate a acestora.

Încă din anul 1986, România a declarat unilateral Zona Economică Exclusivă (ZEE) la Marea Neagră, a cărei suprafață este de cca. 25.000 km², alături de țările riverane. În prezent, conform prevederilor Convenției ONU privind dreptul mării, zona de pescuit a României la Marea Neagră nu este încă delimitată. Din această cauză, navele de pescuit românești pescuiesc, de regulă, până la distanța de 30-35 mile marine de țarm.

Pescuitul cu traulul are un caracter sezonier și depinde de prezența peștelui în zonele de pescuit. În 2005, speciile predominante în Marea Neagră au fost specii de talie mică: șprot (73,39%), hamsie (7,60%), guvid (4,67%) și bacaliar (4,55%).

O importantă zonă de pescuit este Rezervația Biosferei Delta Dunării, unde activitățile de pescuit cu traulere sunt interzise. De asemenea, pescuitul cu traulere este interzis în zona de coastă a Mării Negre, până la izobata de 20 m. Singura activitate de pescuit permisă este cea în care se folosesc echipamente fixe și plase.

În anul 2005, în activitatea de pescuit marin erau angajate 633 de persoane (97% bărbați). Delimitarea pe categorii de vârstă este următoarea: 37,44% categoria de vârstă 40-60 de ani, 58,93% categoria de vârstă 20-40 de ani și 3,63% sub 20 de ani.

Flota

Capacitatea de pescuit a României la Marea Neagră este de 439 de nave și ambarcațiuni (22 cu lungimi de peste 12 m și 417 cu lungimi mai mici de 12 m), totalizând 2.604,86 tone (GT) și 8.691,79 kw, înscrise în Fișierul Navelor și Ambarcațiunilor de Pescuit.

Dintre cele 22 de nave cu lungimi de peste 12 m, o parte nu au fost active în ultimii ani. Majoritatea vaselor sunt de același tip, cu o lungime de aproximativ 25 m. Aceste vase au fost construite în perioada anilor '80. Vârsta medie a acestor vase este de 20 de ani, iar materialul predominant din care sunt construite este oțelul. Vasele de pescuit la Marea Neagră au echipamente și instalații învechite, nu oferă siguranță în exploatare și nu corespund actualelor cerințe, neavând instalații de gheață și de depozitare. Având în vedere tipul construcției și al echipamentelor, aceste nave operează doar în condiții meteorologice favorabile.

Majoritatea celor **13** nave care nu au mai activat recent au fost construite în anii '80, fiind similare ca model. Aceste nave sunt incluse în Fișierul Navelor și fac parte din capacitatea de pescuit a României, putând totuși practica pescuitul în viitor.

De la desființarea Întreprinderii de Pescuit Oceanic, în 1993, toată flota de pescuit oceanic și-a încetat activitatea.

Pescuitul de coastă la scară mică este format din 417 bărci (tabelul nr. 2), construite din fibră de sticlă sau lemn, 200 dintre acestea fiind dotate cu motoare de mică putere. Acest tip de pescuit nu este mecanizat, practicându-se numai cu unelte staționare: taliene, ave, paragate și setci. Vârsta medie a acestor ambarcațiuni este de 15 ani.

Această flotă se află într-o stare accentuată de degradare și necesită îmbunătățirea siguranței, a condițiilor de muncă și a facilităților de debarcare.

Principalele specii capturate de aceste ambarcațiuni sunt cele de talie mică (șprot, hamsie și bacaliar). Numărul pescarilor implicați în această activitate este de aproximativ 500.

Tabelul 2 - Flota la Marea Neagră

Tip	Număr	Tonaj total	Putere totală (kW)
Vase cu lungimea >12 m	22	2056,26	5884,69
Vase cu lungimea <12 m	417	548,6	2807,1
TOTAL	439	2604,86	8691,79

Sursa: Registrul Navelor și Ambarcațiunilor de Pescuit

Producția

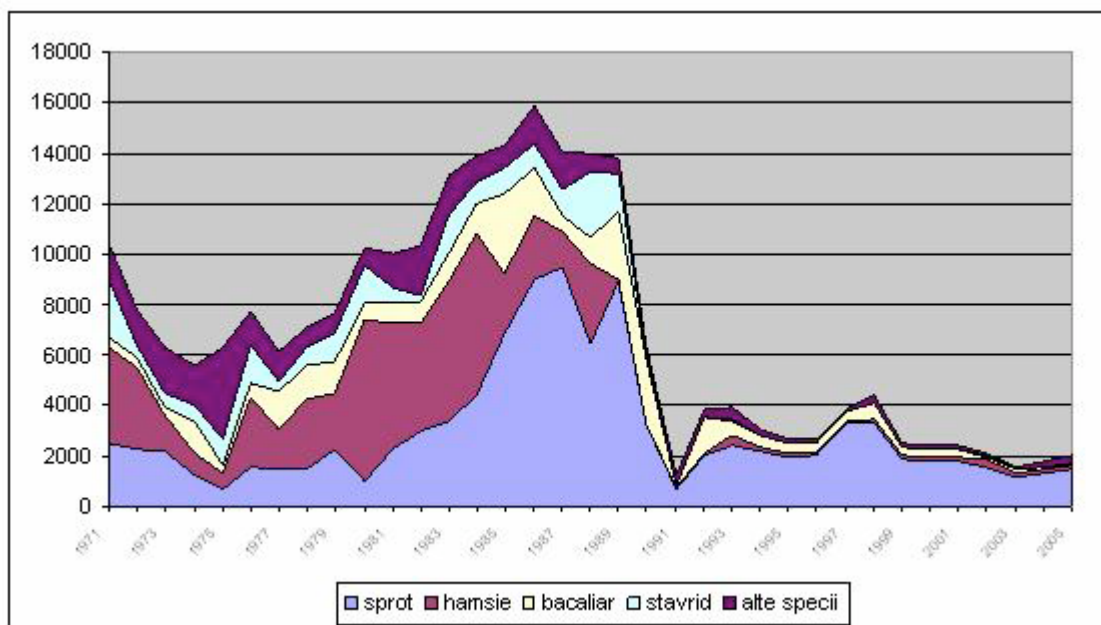
Capturile înregistrate în Marea Neagră au scăzut de la 16.000 de tone în anii '80 la aproximativ 2.000 de tone în prezent. Situația s-a îmbunătățit ușor din 2003, înregistrându-se o creștere de la 1.612 tone în 2003 la 2.026 de tone în 2005. Cantitatea de calcan capturată în anul 2005 a fost de 40 de tone.

Mai mult de 70% din capturi sunt efectuate de traulere, restul fiind capturi provenite din pescuitul la scară mică.

În anul 2004, partea României din totalul capturilor la Marea Neagră a fost de 0,4% (sursa: FAO FishStat). Aproximativ trei sferturi din capturile traulerelor constau în șprot, care din lipsa facilităților de stocare este debarcat ca șprot sărat. Această specie dominantă are o valoare mică, generând venituri reduse, ceea ce a limitat realizarea de noi investiții.

Capturile de șprot rămân cu mult sub potențialul maxim calculat de institutele de cercetare (alte specii fiind astfel disponibile și în cantități suficiente), deoarece în majoritatea cazurilor navele nu sunt echipate cu unelte de pescuit specifice. De aceea, în ciuda problemelor generale privind resursele acvatice la Marea Neagră, nu se poate spune că flota României nu va fi în echilibru cu oportunitățile de pescuit. De asemenea, faptul că traularea de fund, precum și orice fel de traulare în apropierea țămului, sunt interzise, sprijină ideea că flota operează într-o manieră durabilă.

Figura 1 - Capturile la Marea Neagră, 1971-2005

Sursa: FAO FishStat

Echipamentele: porturile de descărcare și uneltele de pescuit

În România nu există porturi pescărești specializate, iar navele de pescuit marin trebuie să folosească porturile comerciale pentru debarcări. Navele de pescuit în Marea Neagră folosesc porturile Mangalia, Constanța și Sulina **ca porturi de debarcare**. Niciunul dintre aceste porturi nu are facilități specifice de debarcare, stocare și vânzare a produselor pescărești sau de întreținere a navelor și asigurare cu apă, combustibil și gheață.

Instalațiile existente nu mai asigură siguranța la bord și nu întrunesc cerințele de consum și siguranța hranei. României îi lipsește infrastructura pentru puncte de descărcare, depozitare și locații de primă vânzare.

În țara noastră se folosesc tipuri diferite de **unelte de pescuit** - active și pasive. Echipamentele de pescuit utilizate la Marea Neagră sunt învechite. Uneltele fixe de pescuit includ echipamentele pentru capturarea îndeosebi a speciilor ce migrează înspre locuri de reproducere și hrană (paragate, setci). Pescuitul activ se efectuează cu traule pelagice.

În flota de la Marea Neagră nu s-au mai făcut investiții din anul 1990. Aceasta necesită îmbunătățiri privind siguranța la bord, condițiile de lucru, igiena, calitatea produselor, eficiența energetică și selectivitatea.

În vederea îndeplinirii cerințelor Directivei MARPOL (33/2005), România intenționează să-și modernizeze flota de pescuit în sensul stocării la bord a tuturor deșeurilor, pentru a preveni poluarea de toate tipurile. Astfel vor fi respectate prevederile Convenției Internaționale pentru prevenirea poluării de către nave (MARPOL 73/78). Pentru flota sa, România va lua în considerare 4 anexe ale acestei Convenții: Anexa I - Reguli pentru prevenirea poluării cu hidrocarburi, Anexa 4 - Reguli pentru prevenirea poluării cu ape uzate de la nave, Anexa 5 - Reguli pentru prevenirea poluării cu gunoi de la nave, Anexa 6 - Reguli pentru prevenirea poluării atmosferei de către nave.

Analiză SWOT - Pescuitul marin

Puncte tari și oportunități:

- Existența resurselor pescărești;
- Tradiția în pescuitul marin;
- Cererea pe piață a produselor din pește.

Puncte slabe și riscuri:

- Nivelul scăzut al infrastructurii și al echipamentelor: porturi pescărești, cheiuri, facilități de depozitare, de întreținere etc.;
- Starea degradată a flotei de pescuit;
- Neîndeplinirea cerințelor pieței de către produse;
- Organizarea deficitară a producătorilor;
- Controlul neadecvat asupra exploatării resurselor;
- Competiția pe produse specifice cu alți producători din UE;
- Degradarea mediului.

Concluzii

România trebuie să-și adapteze flota de pescuit astfel încât să existe un echilibru durabil între capacitatea de pescuit și resursa accesibilă și disponibilă. Cererea de piață trebuie luată mai bine în considerare. Oprirea temporară sau permanentă a activității navelor de pescuit ar putea permite României să își ajusteze efortul de pescuit, în concordanță cu Politica Comună de Pescuit. România dorește să mențină un nivel minim al numărului de nave („*minimum vitalis*”), care ar fi estimat la 12-13 nave moderne și performante. Flota de pescuit trebuie înnoită și modernizată, pentru a satisface nevoile pieței, fără a crește însă presiunea asupra resurselor naturale. Acțiunile viitoare trebuie întreprinse în vederea îmbunătățirii siguranței pe mare, a întreținerii flotei și a unei distribuții mai bune a capturilor în stare proaspătă.

În ceea ce privește pescuitul la scară mică, este necesară modernizarea ambarcațiunilor în scopul îmbunătățirii siguranței navigației și a condițiilor de păstrare a capturilor la bord. Trebuie înființate și modernizate locuri de debarcare.

3.a.1.2 Pescuitul în apele interioare

Pescuitul comercial în apele interioare a realizat o producție de 4.000 tone în 2005. Este practicat pe Dunăre, în Delta Dunării, în complexul de lacuri Razim-Sinoe, în lacuri de acumulare. Pescuitul în apele interioare este practicat îndeosebi ca activitate principală și permanentă, realizată de către pescarii tradiționali. Dar, în unele cazuri, acesta este un mijloc de subzistență pentru persoanele care nu au un venit suficient din alte activități. Punctele principale sunt fluviul Dunărea și delta acestuia.

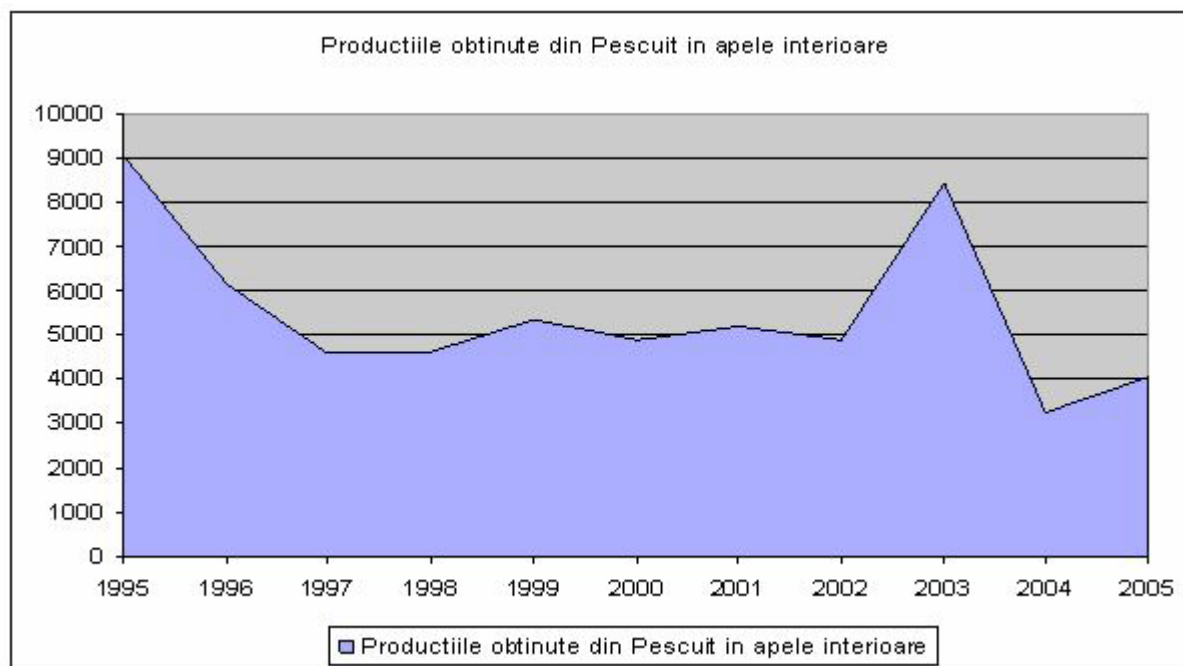
Activitatea de pescuit este practică în baza unor permise sau licențe. Peste 2.500 de muncitori din sectorul de pescuit (dintre care 98% sunt bărbați) pescuiesc în apele interioare din România, folosind 2.256 de bărci înregistrate în Fișierul Navelor, administrat de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură. Pescuitul este practicat cu unelte fixe sau în derivă, folosind bărci mici din lemn. În apele interioare nu se practică pescuitul mecanizat.

În ceea ce privește ocuparea pe grupe de vârstă, situația la sfârșitul anului 2005 se prezenta astfel: grupa de vârstă 40-60 ani a înregistrat un număr de 523 persoane (20,66%), grupa de vârstă 20-40 ani a înregistrat un număr de 1.937 persoane (76,53%) și grupa tinerilor sub 20 ani a înregistrat un număr de 71 persoane (2,81%).

Tabelul 3 - Situația bărcilor din Delta Dunării și de pe Dunăre

Zonă	Număr	Tonaj total	Total putere motor (kW)
Dunăre	1.333	1.715,76	2.144,46
Delta Dunării	923	670,25	2.882,94
TOTAL	2.256	2.386,01	5.027,40

Sursa: Fișierul Navelor, ANPA

Sursa: ANPA

Datele înregistrate arată o producție anuală de aproximativ 5.000 de tone, cu un maxim de 9.000 de tone în anii 1995 și 2003. Aceste cifre ar trebui luate în considerare ținându-se cont și de braconaj.

Principalele specii capturate în anul 2005 în apele interioare au fost: caras (47,44%), plătică (14,37%), scrumbie (11,55%), crap (5,05%), babușcă (4,40%), somn (2,50%), șalău (2,82) și știucă (2,60). Producția obținută din pescuitul în apele interioare a fost de 4.042 tone, reprezentând doar 44,67% din captura înregistrată în anul 1995. Aceasta reprezintă totuși o creștere de 24,18% comparativ cu anul precedent (2004).

- Există păreri conform cărora o cantitate semnificativă din captura de pește provenit din pescuitul din apele interioare nu ar fi înregistrată. Pescuitul sportiv realizează, de asemenea, o anumită cantitate de captură neînregistrată în statisticile oficiale.

În ciuda faptului că navigația poate fi destul de dificilă, de-a lungul fluviului Dunărea și în Delta Dunării **locurile de debarcare** sunt puține și neechipate. Există 83 de locuri de debarcare - 36 în Delta Dunării și 47 de-a lungul Dunării. Numai 16 locuri de debarcare în Delta Dunării și 5 de-a lungul Dunării corespund standardelor sanitar-veterinare. Restul de 62 de locuri de debarcare trebuie modernizate și echipate. În ultimii ani au fost construite noi depozite și facilități de procesare, dar muncitorii din sectorul pescăresc nu au facilitățile necesare pentru transportul capturilor. Aceste servicii, care conduc la o creștere a valorii adăugate, sunt realizate de către cei care comercializează aceste produse pescărești.

Analiză SWOT - Pescuitul în apele interioare

Puncte tari și oportunități:

- Existența resurselor piscicole exploatabile;

- Tradiția în pescuit (bărci, îndemânare, unelte);
- Prezența unor suprafețe semnificative de ape;
- Cererea pentru produsele pescărești;
- Diversitatea speciilor disponibile în apele interioare.

Puncte slabe și riscuri:

- Nivelul scăzut al siguranței (locurile de debarcare);
- Vechimea flotei;
- Neîndeplinirea cerințelor pieței de către produse;
- Organizarea deficitară a producătorilor;
- Controlul neadecvat asupra exploatarei resurselor;
- Degradarea mediului.

Concluzii

Vârsta echipamentelor și lipsa facilităților de pregătire, condiționare și procesare a peștelui îngreunează transportul capturilor de pește din apele interioare către o piață nelocală. Este necesar ca bărcile să fie modernizate, pentru a crește siguranța navigației și pentru a îmbunătăți condițiile de conservare a produselor din pește la bordul navei. Trebuie create sau modernizate facilități pentru siguranța și debarcarea capturilor din punctele de debarcare. De asemenea, sunt necesare facilități pentru creșterea calității produselor înainte de vânzarea acestora, canale de distribuție mai bune, dar și promovarea produselor provenite din pescuitul în apele interioare.

3.a.1.3 Acvacultura

În România, structura producției din acvacultură este dominată de ciprinide, reprezentând aproximativ 85% din producția totală, urmată de păstrăv, șalău, știucă, somn și sturion de apă dulce (15%).

Sistemul tradițional folosit în acvacultura românească este extensiv sau semi-intensiv, bazat în principal pe creșterea ciprinidelor în policultură. În prezent, majoritatea bazinelor sunt degradate, deoarece în ultimii 15 ani nu au fost luate măsuri pentru întreținerea acestora. O mare parte dintre suprafețele amenajate pentru acvacultură nu sunt corespunzătoare pentru această activitate, mai ales din cauză că nu au fost adaptate la cerințele unui proces de producție performant.

- Un motiv este procesul lent de privatizare, unde situația incertă a proprietății a împiedicat realizarea de investiții în acest sector. Cu toate acestea, în ultima perioadă, bazinele din multe zone au fost privatizate sau concesionate pe o perioadă mai lungă de timp. Astfel, în viitorul apropiat se așteaptă o evoluție a sectorului.

În România, pentru activitățile de acvacultură există 100.000 ha amenajate, structurate astfel: 84.500 ha ferme de creștere, 15.500 pepiniere și 25 ha ferme de păstrăvi.

Toate **fermele piscicole** sunt înscrise în Registrul Unităților de Acvacultură, ținut de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, care emite licențele de acvacultură. În anul 2005 erau înregistrate 381 întreprinderi care desfășurau activități de acvacultură, dintre care 166 aveau și pepiniere. În 2005, în activitatea de acvacultură erau angajate 2.781 de persoane (dintre care 90% bărbați), care reprezintă peste 40% din totalul forței de muncă din sectorul pescăresc din România.

- S-au înregistrat 601 persoane (21,61%) din grupa de vârstă 40-60 de ani, 2.161 persoane (77,71%) din grupa de vârstă 20-40 de ani și 19 persoane (0,68%) cu vârsta sub 20 de ani.

La sfârșitul anului 2005, **producția din acvacultură** înregistrată oficial a fost de 7.248 tone, adică 54,55% din producția piscicolă totală. Aceasta reprezintă doar o mică parte din producția înregistrată la sfârșitul anilor 1980, care era de 50.000 tone. În ultimii ani, producția înregistrată în acvacultură a scăzut de la 9.042 tone în 2003 la 8.056 tone în 2004 și a continuat să scadă la 7.284 de tone în 2005.

România intenționează să susțină dezvoltarea acvaculturii pentru a acoperi cererea de pe piață și pentru a crește exportul într-un mediu internațional din ce în ce mai competitiv.

Pentru a realiza acest lucru este necesară modernizarea capacităților existente de producție. De asemenea, sunt luate în considerare și investițiile în infrastructura specifică (acvacultura tradițională în sistem extensiv), dar și introducerea de noi specii. O atenție deosebită se va acorda transferului și utilizării de noi tehnologii și *know-how*.

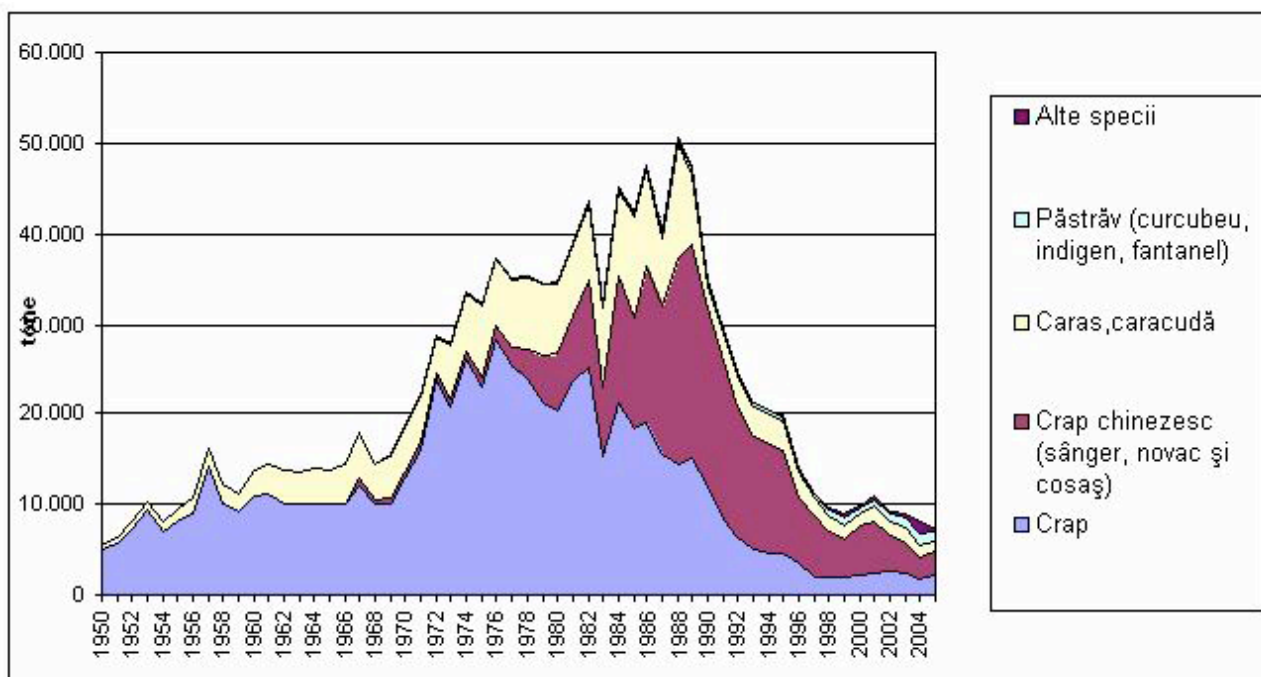
Producția de **păstrăv** a avut o evoluție crescătoare, astfel încât în anul 2005 a atins 14% din cantitatea totală și 24% din valoarea întregii producții din acvacultură. Și producția altor specii este în creștere, printre care și cea de sturioni.

Perspectiva dezvoltării acvaculturii intensive a **sturionilor** (specii cu o valoare adăugată ridicată pe piață) este promițătoare, având în vedere condițiile de producție, condițiile de mediu și perspectiva pieței. În prezent există cinci producători, iar producția este estimată la 500 tone pe an. Acest tip de acvacultură pentru sturion, păstrăv, calcan și alte specii locale are potențial de creștere.

În prezent aproape că nu există **acvacultură marină** în România, cu toate că unele studii sugerează că ar exista interes pentru dezvoltarea acestui sector.

- În conformitate cu Directiva 79/923/EEC privind calitatea apei pentru moluște, de-a lungul litoralului românesc al Mării Negre au fost identificate patru zone pretabile pentru cultura midiilor.

Figura 2 - Producția de acvacultură din România, 1950-2005

Sursa: FAO FishStat

Analiză SWOT - Acvacultura

Puncte tari și oportunități:

- Existența bazinelor și a infrastructurii;
- Personalul calificat;
- Existența speciilor locale cu valoare ridicată (sturion, calcan etc.);
- Cunoașterea produselor de către populație;
- Existența apei de calitate, disponibilă în zonele de munte;
- Existența unei cereri interne în creștere pentru pește și produse din pește;
- Potențialul dezvoltării acvaculturii marine;
- Potențialul dezvoltării turismului rural și a ecoturismului;
- Existența unor zone naturale protejate, adecvate reproducerii și hrănirii peștilor.

Puncte slabe și riscuri:

- Nefinalizarea procesului de privatizare a terenului;
- Schimbările în preferințele consumatorilor;
- Competiția cu produsele importate;
- Atractivitatea limitată a sectorului pentru investitori;
- Echipamentele tehnice insuficiente și instalațiile învechite;
- Organizarea deficitară a producătorilor;
- Diversitatea scăzută a produselor și valoarea adăugată mică;
- Degradarea mediului.

Concluzii

Producția de pește cu valoare și calitate ridicate, așa cum sunt sturionii, are oportunități bune de dezvoltare și trebuie stimulată, în locul unei simple creșteri a producției de specii tradiționale. Creșterea valorii adăugate prin procesare și comercializare apare ca o oportunitate, ca și diversificarea către noi specii (sturion, calcan, moluște etc.), dar și către turism și activități corelate, cum ar fi amenajarea bazinelor piscicole pentru pescuitul sportiv.

Dezvoltarea acvaculturii tradiționale în România trebuie să reducă posibilul impact negativ asupra mediului sau să intensifice efectele pozitive asupra acestuia și să se orienteze către speciile cu bună desfacere pe piață.

Pentru o evaluare mai detaliată privind oportunitățile de dezvoltare a acvaculturii se va realiza un studiu amănunțit al sectorului și un *master plan* pe termen lung privind dezvoltarea acvaculturii, luând în considerare obiectivele Strategiei pentru o dezvoltare durabilă a acvaculturii europene (COM 2002).

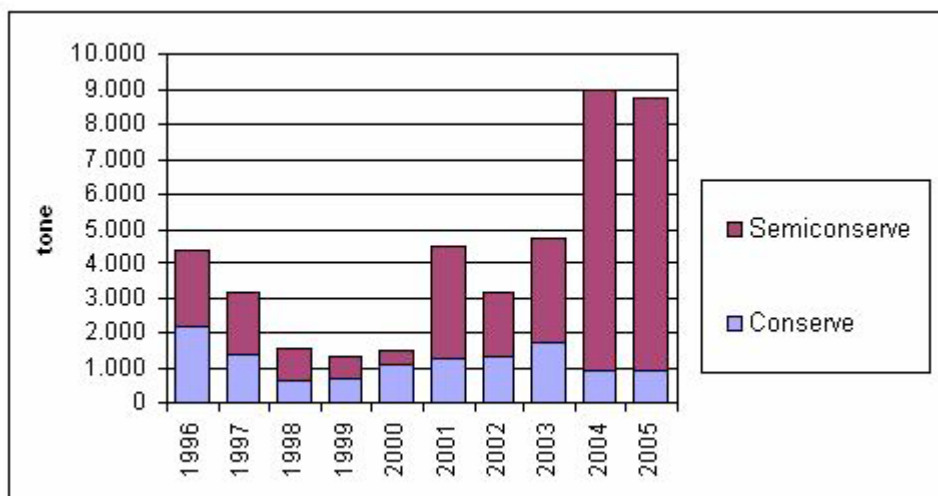
3.a.1.4 Procesarea

Până la sfârșitul anilor '80, România a avut o importantă industrie de procesare a peștelui. În anii '90, industria de procesare a peștelui și-a încetat practic activitatea. Această încetare a fost determinată, probabil, parțial de reducerea accentuată a producției ca urmare a încetării activității flotei de pescuit și parțial de preferințele consumatorilor pentru produsele noi importate, pe care companiile românești nu le pot oferi pe piață.

Ca o consecință, produsele străine au câștigat o mare parte din piața produselor procesate din România. Pe parcursul ultimilor ani, câteva companii românești au început să ofere produse moderne, iar producția internă, în special produsele semipreparate, a început să crească din nou. Majoritatea materiei prime este importată, macroul și heringul fiind cele mai comune specii.

În prezent, în industria de procesare a peștelui există 56 de întreprinderi. În anul 2005, în industria de procesare erau angajate 866 de persoane (58% femei).

Figura 3 - Dezvoltarea producției de conserve și semiconserve, 1996-2005

Sursa: Institutul Național de Statistică

Din fig. 3 se poate observa o scădere până în anul 2000 a producției de pește procesat și o creștere semnificativă în perioada 2004-2005. Această creștere a producției a fost determinată în special de noile unități construite după 2000 și de modernizarea unor unități mai vechi, prin programul SAPARD. Având în vedere absorbția destul de mare a fondurilor SAPARD în perioada 2005-2006 pentru activitatea de procesare și marketing, se poate presupune că și capacitatea de producție din procesare a fost extinsă și/sau semnificativ modernizată. Având în vedere că standardele de igienă ale UE vor deveni obligatorii, vor avea loc modernizări în toată țara.

Din cauza lipsei profitabilității, în prezent nu sunt folosite nici măcar jumătate din capacitățile de conservare pentru produse preparate și semipreparate.

Dezvoltarea capacității de producție nu este susținută de dezvoltarea sectorului primar de producție din România, având în vedere că principalele specii folosite în procesare sunt **specii marine importate**, în special macrou și hering. Importurile constau în principal în pește congelat (macrou, hering, șprot, cod de Alaska,

bacaliar, sardine și anșoa). Speciile locale procesate sunt crap (90% din peștele local procesat), păstrăv, șalău, știucă, somn și biban.

Analiză SWOT - Procesarea

Puncte tari și oportunități:

- Cererea de produse procesate;
- Personalul tehnic calificat;
- Forța de muncă relativ ieftină.

Puncte slabe și riscuri:

- Nerespectarea standardelor UE în unele părți ale industriei de procesare;
- Accesul dificil la împrumuturile bancare și procedurile greoaie în accesarea fondurilor;
- Investițiile insuficiente;
- Dependența în asigurarea materiei prime din import;
- Organizarea deficitară a producătorilor.

Concluzii

Prin programul SAPARD s-a finanțat construirea de noi unități de procesare, a căror capacitate de producție nu poate acoperi cererea pieței, fiind astfel necesare noi investiții. Diversitatea produselor procesate din pește este încă destul de limitată.

Principala oportunitate de dezvoltare este realizarea unor produse piscicole „moderne”, de calitate ridicată și solicitate de către consumatori, de exemplu produsele din pește care sunt ușor de preparat și consumat. Acest segment a determinat creșterea cantității de pește procesat în ultimii ani. Potențialul se regăsește în special în sectorul produselor semipreparate, dar nu atât de mult în producția de conserve care stagnează - mai mult sau mai puțin - în cea mai mare parte a Europei. Este posibil ca și produsele din pește congelat să aibă o bună desfacere pe piață, dar acest lucru trebuie verificat printr-un studiu de specialitate.

Îndeosebi pescuitul costier la scară mică, pescuitul în apele interioare și acvacultură, creșterea valorii adăugate prin procesare, comercializarea directă și unele activități de aprovizionare reprezintă o oportunitate pentru producătorii primari.

Provocările pentru sector sunt reprezentate de continuarea procesului de adaptare a sectorului românesc de procesare și comercializare a peștelui la standardele UE și dezvoltarea produselor care nu sunt doar competitive cu produsele importate pe piața națională (unde producătorii români au avantajul că pot realiza mai ușor produse care să corespundă gustului și preferințelor locale), dar și găsirea de cumpărători în alte țări, atât timp cât forța de muncă din România este ieftină și face această industrie foarte competitivă.

3.a.1.5 Comercializarea

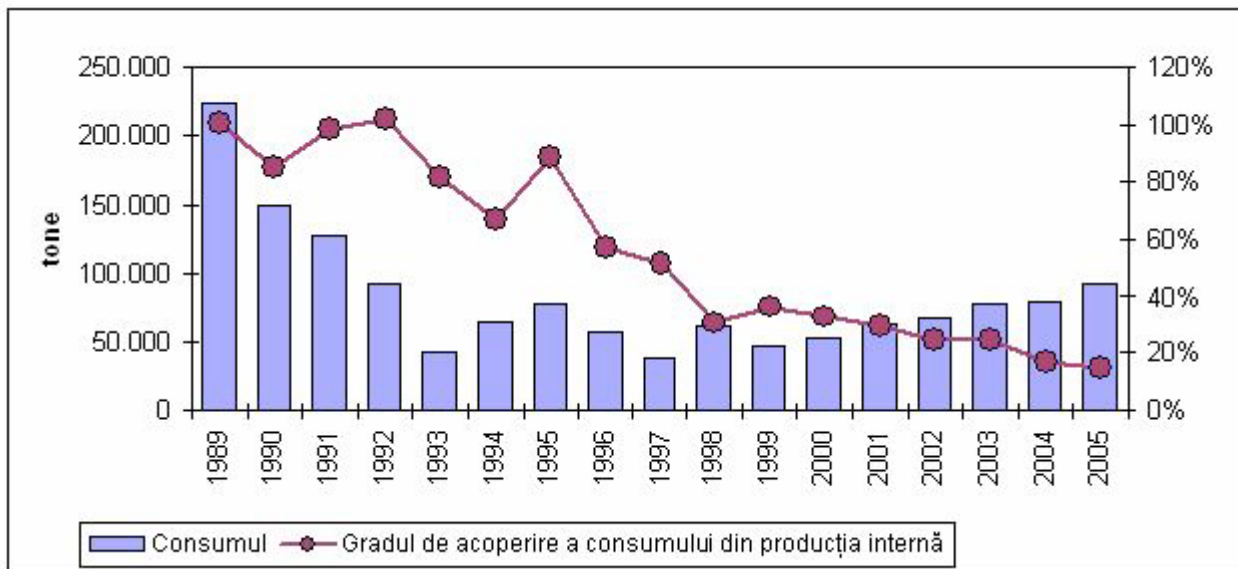
Consumul de pește înregistrat a scăzut de la mai mult de 8 kg/ locuitor/ an în 1989 la un minim de 2 kg/ locuitor/ an în perioada 1993-1999. De atunci a început să crească din nou, atingând valoarea de 4,5 kg/ locuitor/ an în anul 2005, care încă este printre cele mai mici valori din UE. Pe piața românească este disponibilă o categorie largă de produse, reflectând o schimbare în preferințele consumatorilor către noi specii și noi forme de prezentare (filetat, decapitat, eviscerat).

În anul 1989, producția piscicolă din România acoperea 96% din consumul intern. Producția de pește a țării a avut un declin constant până când s-a stabilizat. Ca rezultat, România a trecut din poziția în care își asigura necesarul pieței interne din producția proprie de pește la situația în care producția internă a României acoperea doar 14,4% din consumul intern în 2005 (vezi figura de mai jos).

Această diferență este acoperită prin import. Exportul de pește și produse din pește a scăzut continuu din 1989. România suferă în fiecare an din cauza **balanței comerciale negative**. Între anii 2001 și 2005, volumul mediu al exportului a fost de numai 693,37 tone/ an, în timp ce în fiecare an s-au importat 60.336,40 tone.

- Conform datelor provenite de la MADR, importul a crescut cu 22,19%, de la 65.604 tone în 2004 la 80.160,60 tone în 2005, în timp ce exportul a crescut cu doar 4,60%, de la 779,80 tone în 2004 la 815,70 tone în 2005.

Figura 4 - Consumul de pește și cota-parte din producția internă, 1989-2005

Sursa: FAO FishStat (1989-2004)/ PNS (2005)

Acest deficit în producția națională, comparat cu consumul de pește, poate fi interpretat ca un potențial pentru dezvoltarea sectorului piscicol din România.

Comerțul cu pește și produse din pește de pe piața internă este determinat de fermele piscicole, fabricile de procesare, importatorii, comercianții și vânzătorii en-gros. **Promovarea produselor piscicole** este realizată de unitățile de procesare prin mass-media și expoziții cu produsele agricole. Nu există centre de primă vânzare, iar canalele de distribuție nu sunt dezvoltate. Produsele piscicole sunt distribuite în principal prin producători și importatori și mai puțin prin intermediari specializați, ajungând în final la consumatori prin intermediul supermarketurilor și al magazinelor specializate.

Analiză SWOT - Comercializarea

Puncte tari și oportunități:

- Cererea de produse procesate;
- Potențialul pe piață pentru specii și produse noi de pește.

Puncte slabe și riscuri:

- Producția nu este în concordanță cu așteptările pieței;
- Lipsa unei piețe en-gros de pește;
- Lipsa centrelor de primă vânzare și a echipamentelor de condiționare;
- Organizarea deficitară a producătorilor;
- Diversitatea redusă a produselor din pește;
- Promovarea insuficientă a produselor din pește.

Concluzii

Piața românească pentru pește și produse din pește se află în dezvoltare, dar între piață și producătorii primari din România există puține legături.

Creșterea consumului produselor din pește reprezintă o necesitate. Aceasta trebuie realizată prin reducerea dependenței de importuri și creșterea acoperirii din producțiile piscicole locale pe piața internă.

În perspectiva asigurării trasabilității, este necesară adaptarea comercializării produselor pescărești la așteptările pieței: specii noi, produse semipreparate, produse de calitate. Este, de asemenea, nevoie de o monitorizare mai bună a pieței, în scopul anticipării evoluției acesteia și a adaptării în consecință a capacității de producție.

3.a.1.6 Zonele pescărești

Datorită fluviului Dunărea, cu lunca inundabilă și Delta Dunării, până la mijlocul secolului trecut pescuitul în apele interioare a fost cea mai importantă activitate pentru locuitorii acestor zone. Alte zone mai includ și coasta Mării Negre și alte suprafețe restrânse în zonele montane.

Începând din anul 1950, s-a produs un declin al pescuitului în apele interioare, care a condus la scăderea capturilor și a numărului de locuri de muncă. Investițiile importante de-a lungul Dunării au transformat zona umedă în suprafață agricolă și au redus potențialul pentru pescuit.

Cu toate acestea, în Delta Dunării pescuitul rămâne cea mai importantă activitate, urmată de creșterea oilor și a vitelor și de agricultura tradițională. Deși nu există date oficiale, dintre aproximativ 15.000 de locuitori ai Deltei Dunării cca. 1.500 sunt pescari. Delta Dunării este una dintre puținele zone din Uniunea Europeană care depinde într-adevăr de pescuit, deoarece numărul populației dependente de activitatea de pescuit este în creștere.

Delta Dunării este situată la gurile de vărsare a Dunării în Marea Neagră, fiind unul dintre cele mai extinse ținuturi umede din lume și având un multiplu statut internațional de arie protejată. Prin urmare, activitățile economice vor fi permise doar în afara zonelor protejate.

Numărul mare de persoane implicate în activitatea de pescuit în apele interioare, mai puțin Delta Dunării, nu este comparabil cu cel al pescarilor din oricare alt stat membru al UE.

În **zona de coastă a Mării Negre**, activitatea tradițională a unui procent al populației este pescuitul, dar din cauza lipsei infrastructurii specifice, a stării precare a bărcilor și uneltelor de pescuit, producția provenită din pescuitul marin a scăzut semnificativ, determinând și scăderea veniturilor pescarilor.

Densitatea localităților este destul de redusă, pescarii locuind în Năvodari, Corbu-Vadu, Ovidiu, Agigea, Lazu, Costinești, Tuzla, Mamaia, 2 Mai-23 August, Constanța, Mangalia, Eforie Sud și Nord, Limanu, cel mai mare număr de pescari regăsindu-se însă în partea de sud a litoralului.

Potențialul turistic al acestei zone este deosebit, având în vedere și faptul că de aici a pornit creștinismul în România, prin apostolul Andrei, iar printr-o promovare susținută, siturile istorice - Monumentul Tropaeum Traiani de la Adamclisi, Cetatea Capidava, Cetatea Histria lângă lacul litoral Sinoe, cetatea Tomis, Callatis - pot atrage un număr semnificativ de turiști, care vor contribui la diversificarea activităților pentru comunitățile de pescari.

O altă oportunitate de dezvoltare pentru aceste zone este reprezentată de pescuitul recreativ. În România există 200.000 de membri ai unor asociații de pescari sportivi. Pescuitul recreativ reprezintă o activitate practică în timpul liber sau chiar un sport, iar numărul pescarilor este în creștere în fiecare an.

Analiză Swot - Zonele pescărești

Puncte tari și oportunități:

- Zonele locale cu o veche tradiție în pescuit;
- Resursele naturale excepționale;
- Potențialul pentru dezvoltarea turismului.

Puncte slabe și riscuri:

- Diversificarea slabă a activităților economice în zonele pescărești;
- Lipsa tradiției în cooperarea dintre partenerii locali;
- Valoarea adăugată scăzută a produselor pescărești;
- Lipsa programelor de dezvoltare locală;
- Migrația populației înspre zone mai dezvoltate din punct de vedere economic.

Concluzii

În România există comunități importante care depind de pescuit. Potențialul de dezvoltare a zonelor pescărești este valorificat prin implementarea de strategii integrate de dezvoltare locală.

Zonele pescărești vor fi delimitate ulterior prin planurile strategice integrate prezentate de grupuri.

În procesul de pregătire a implementării măsurii trebuie avută în vedere lipsa experienței anterioare (dezvoltarea parteneriatelor, planificarea strategică) cu privire la procedurile de dezvoltare locală.

3.a.2 Analiza regiunilor de Convergență și Non-Convergență

Întreg teritoriul României este eligibil în cadrul „Obiectivului de Convergență”.

3.a.3 Experiența dobândită din programele anterioare în sectorul pescăresc

Până la sfârșitul anului 2006, **Programul SAPARD** a inclus sectorul pescăresc în prioritățile sale:

- 22 de proiecte în valoare de 28 mil. euro au fost finanțate în cadrul măsurii 1.1 Procesare;
- 51 de proiecte în valoare totală de 11,5 mil. euro au fost finanțate în cadrul măsurii 3.4 Acvacultură.

Cu toate acestea, până la sfârșitul anului 2005, majoritatea fondurilor propuse pentru acest sector au fost neutilizate. Analiza situației arată 4 cauze principale:

- Procedurile administrative prea birocratice, cu multe structuri instituționale implicate, prin urmare un proces decizional îndelungat;
- Lipsa informațiilor și a publicității către potențialii investitori;
- Programul SAPARD a luat în considerare numai o parte a sectorului, respectiv acvacultura (măsura 3.4) și procesarea (măsura 1.1);
- Investitorii, în special cei din domeniul acvaculturii, nu au putut furniza procentul solicitat de 50% din fonduri private, din cauza statutului juridic neclar al terenurilor. Băncile nu au oferit împrumuturi în absența unui statut clar al terenurilor.

Implementarea Planului Național Strategic în România, în special prin intermediul FEP, trebuie să ia în considerare aceste puncte slabe care trebuie revizuite de administrația română.

3. b Forțele conducătoare și tendințele de dezvoltare: Analiza SWOT

Forțele conducătoare și tendințele de dezvoltare au fost prezentate în capitolele anterioare și sunt sintetizate în următoarea analiză SWOT.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Resurse exploatabile de pește; • Tradiție a pescuitului marin; • Tradiție în pescuit (bărci, abilități, unelte); • Suprafețe mari de luciu de apă, bazine amenajate și infrastructură în acvacultură; • Personal tehnic calificat (pescari, lucrători în acvacultură și procesare); • Ape de calitate, disponibile în zonele montane; • Cerere de produse procesate; • Forță de muncă relativ ieftină; • Zone cu tradiție îndelungată în pescuit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel scăzut al infrastructurii și al echipamentelor: porturi pescărești, de stocare, de întreținere; • Stare degradată a flotei de pescuit; • Nivel scăzut al siguranței (locurile de debarcare); • Echipamente tehnice insuficiente și instalații învechite în acvacultură; • Statut incert privind proprietatea terenurilor; • Nealinieria la standardele UE a unor sectoare ale industriei de procesare; • Producția nu este în concordanță cu așteptările pieței; • Organizare deficitară a producătorilor; • Control neadecvat asupra exploatarei resurselor; • Diversitate scăzută a produselor și valoare adăugată mică; • Lipsă a unei piețe en-gros de pește; • Lipsă a centrelor de primă vânzare și a echipamentelor de condiționare; • Promovare insuficientă a produselor pescărești; • Diversificare scăzută a activităților economice în zonele pescărești.
OPORTUNITĂȚI	RISCURI
<ul style="list-style-type: none"> • Cerere internă de pește și produse din pește în creștere; • Perspectivă bună a pieței pentru speciile și produsele noi din pește; • Resurse naturale excepționale; • Diversitate a speciilor existente în apele interioare; • Consumatori interni familiarizați cu produsele; • Potențial pentru dezvoltarea acvaculturii marine; • Potențial pentru agroturism și ecoturism; • Zone naturale protejate, adecvate pentru hrănirea și reproducerea peștelui. 	<ul style="list-style-type: none"> • Competiție pe piața Uniunii Europene pentru produsele specifice; • Degradare a mediului; • Schimbări în preferințele consumatorilor; • Competiție cu produsele importate; • Lipsă de interes pentru sector a noilor investitori; • Acces limitat la creditele bancare și proceduri greoaie în accesarea fondurilor; • Dependență de materia primă importată; • Lipsă a tradiției în cooperarea dintre partenerii locali; • Migrație a populației înspre zone mai dezvoltate din punct de vedere economic.

3.c Descrierea situației de mediu

3.c.1 Situația de mediu

În acest capitol va fi prezentată situația generală de mediu a României care se referă la pescuit. Elementele-cheie cu privire la situația de mediu, relevante pentru Programul Operațional pentru Pescuit, sunt prezentate în detaliu în Raportul de mediu, realizat în conformitate cu Regulamentul privind evaluarea strategică de mediu. Acest raport prezintă și evaluarea impactului asupra mediului a Programului Operațional pentru Pescuit.

Implementarea Programului Operațional pentru Pescuit va ține cont de cerințele Directivei-cadru privind apa (2000/60/EC).

Situația de mediu în zonele pescărești

1. Marea Neagră

Apele Mării Negre sunt alcătuite dintr-o mixtură de ape dulci din marile râuri ale Europei și ape sărate din Marea Mediterană. În ceea ce privește substanțele organice și alți poluanți, numai Dunărea aduce reziduuri din cele zece țări traversate. Litoralul Mării Negre este important pentru pescuit, dar în același timp o zonă balneoclimaterică, unde au fost construite mai multe stațiuni cunoscute.

De-a lungul litoralului românesc are loc un proces de eroziune cu intensitate diferită, în funcție de regiune. Procesul de eroziune este mai pronunțat în zona Deltei Dunării și mai scăzut în sectorul centru-sud al litoralului românesc. O altă cauză care contribuie la eroziune este reducerea fluxului de sedimente aduse de Dunăre.

Până în anii 1990, în jur de 20 de specii erau de interes comercial, dar astăzi pescuitul comercial cu traulul se bazează pe 5-6 specii marine de mici dimensiuni: șprotul (aproximativ 75% din captura totală), hamsia (7,60%), bacaliarul (4,55%) sporadic și stavridul.

2. Râuri și lacuri

În România există multe lacuri - în jur de 3.500 - multe dintre acestea fiind mici. Numai 1% au o suprafață de peste 1 km². Cele mai importante sunt lacurile generate de fostele lagune ale Mării Negre (Razim - 425 km², Sinoe - 171 km²) și lacurile formate de-a lungul Dunării (Oltina - 22 km², Brateș - 21 km²), la care se adaugă și lacurile-iazurile artificiale create la Porțile de Fier. Există și câteva lacuri glaciare, situate în Munții Carpați. Calitatea apei, monitorizată în 2003, a fost în general bună.

Lungimea râurilor importante din România este de 22.569 km. Potrivit Raportului asupra stării mediului din 2004, calitatea apei a fost în general bună, cu un procentaj scăzut al sectoarelor de râu cu apă degradată. O comparație cu monitorizarea realizată în 1989 evidențiază o ameliorare semnificativă a calității apei.

3. Dunărea

Dunărea este al doilea fluviu ca mărime din Europa, având o lungime de 2.850 km și un bazin hidrografic de 817.000 km². Din punct de vedere al compoziției chimice, apa Dunării a fost încadrată, în 2003, în clasa de calitate II (stare bună), arătând o îmbunătățire a tuturor indicatorilor (produse uleioase, pesticide organo-clorinate, cererea de oxigen chimic). Din 1950, politica axată pe îndiguirea fluviului, pentru a reduce riscul inundațiilor și pentru a furniza pământ pentru agricultură, a condus la câteva rezultate negative: albia Dunării s-a îngustat, riscul inundațiilor a crescut, pământul destinat agriculturii nu aduce venituri prea mari fermierilor, iar pescuitul a scăzut dramatic.

Îndiguirea a redus în același timp nivelul de sedimente duse către Marea Neagră, modificând astfel peisajistica Deltei și crescând riscul eroziunii țărmului. Se pare că această politică nu mai este aplicată, fiind înlocuită cu o politică a inundațiilor controlate în anumite zone.

Arii protejate

Responsabilitatea pentru ariile protejate aparține Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile și Agenției Naționale pentru Protecția Mediului. Comisia pentru Monumentele Naturii a Academiei Române este autoritatea științifică ce răspunde de conservarea naturii și a ariilor protejate. România a ratificat în 1993 Convenția de la Berna privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa.

În România, suprafața totală a ariilor protejate este de cca. 2,02 mil. ha, acoperind aproximativ 8,48% din suprafața țării. Aceasta cuprinde următoarele tipuri de arii protejate (statutul acestor zone și nivelul de protecție a acestora sunt variabile):

- 55 rezervații științifice (111.277 ha);
- 12 parcuri naționale (304.730 ha);
- 234 monumente naționale (7.705 ha);
- 617 rezervații naturale (204.355 ha);
- 13 parcuri naturale (728.272 ha);
- 3 rezervații ale biosferei (664.446 ha).

Ariile NATURA 2000 sunt definite în legislația națională din anul 2000, iar cele 28 de Arii de Protecție Specială Avifaunistică, ce acoperă 21.052 ha, în legislația din 2004. Unele dintre aceste zone, mai ales Delta Dunării, se suprapun cu zonele de pescuit.

Delta Dunării este situată la gurile de vărsare a Dunării în Marea Neagră, fiind unul dintre cele mai întinse ținuturi umede din lume în stare naturală și având un triplu statut internațional de protecție: Sit al Patrimoniului Natural Universal recunoscut de UNESCO, Zonă Umedă de Importanță Internațională din 1990 (conform Convenției asupra zonelor umede, Ramsar, Iran, 1971) și Rezervație a Biosferei în cadrul Programului „Omul și Biosfera”.

Pescuitul este principala ocupație, fiind urmată de creșterea oilor și a vitelor și de agricultura tradițională. În Delta Dunării sunt delimitate trei categorii de zone funcționale: zone strict protejate (506 km²), zone-tampon (2.233 km²) și zone economice, inclusiv localitățile (3.061 km²). Conceptul de rezervație a biosferei nu exclude activitățile umane realizate prin metode prietenoase față de mediu, compatibile cu măsurile de conservare și protecție a acestor zone.

Alte zone protejate importante pentru pescuit:

- Rezervația Marină Vama Veche - 2 Mai, cu o suprafață de 5.000 ha de-a lungul a 7 km de coastă, între localitatea 2 Mai și granița cu Bulgaria; a fost propusă ca sit în rețeaua de arii protejate NATURA 2000;
- Parcul Natural Porțile de Fier, cu o suprafață de 117.855 ha, dintre care 9.250 ha luciu de apă (amenajare hidrotehnică);
- Parcul Natural Balta Mică a Brăilei, care din 17.523 ha cuprinde 5.756 ha luciu de apă; Balta Mică a Brăilei este și sit Ramsar.

Situațiile de mediu relevante pentru Programul Operațional pentru Pescuit

Un rezumat al situațiilor de mediu identificate la momentul actual, relevante pentru Programul Operațional pentru Pescuit:

- În ultimii ani, calitatea apelor din râuri și lacuri s-a îmbunătățit;
- Calitatea apei fluviului Dunărea se situează la un nivel acceptabil, exceptând accidente și deversările poluante;
- Îndiguirea cursului Dunării pentru a preveni inundațiile și a recupera pământul pentru agricultură a avut un impact negativ asupra habitatelor și a stocurilor de pești; este preconizată o nouă strategie de mediu pentru a reface zonele umede și a permite inundarea controlată a anumitor zone; astfel, vor fi create noi oportunități de dezvoltare a zonelor respective;
- Construirea celor două baraje de la Porțile de Fier, pentru a produce electricitate ieftină, a avut două consecințe nedorite: obstrucționarea migrației în amonte a peștilor, în special a sturionilor, și reducerea cantității sedimentelor purtate de Dunăre pe litoralul Mării Negre;
- Delta Dunării este o zonă vulnerabilă, declarată rezervație tip biosferă, și cuprinde numeroase situri NATURA 2000; nivelul calității apelor sale este considerat acceptabil; biodiversitatea Deltei Dunării este un bun important ce ar trebui protejat;
- Marea Neagră este o mare închisă, cu o ecologie specifică; numai 5-6 specii pelagice de mici dimensiuni sunt capturate în mod curent de flota românească în cantități semnificative;
- Câteva alte specii sunt de interes economic, însă acestea se află în afara zonei de acțiune a flotei românești, cu vasele și echipamentele actuale;
- Ca urmare a reducerii cantității de sedimente transportate de Dunăre, litoralul Mării Negre este supus unui proces de eroziune.

România încă mai adăpostește unele specii sălbatice care au dispărut din centrul și vestul Europei. De asemenea, Delta Dunării este o rezervație tip biosferă cu un număr enorm de animale sălbatice, păsări, pești și floră, ce constituie un patrimoniu important al României și al UE.

Acest Program Operațional a luat în considerare majoritatea recomandărilor din Raportul SEA. Cu toate acestea, recomandările privind crearea de recifuri artificiale în Marea Neagră (prevăzute în Regulamentul privind Fondul European pentru Pescuit) nu au fost introduse.

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile a fost consultat cu privire la acest Program Operațional și și-a dat avizul printr-o scrisoare oficială din 23 iulie 2007.

3.c.2 Egalitatea de șanse dintre femei și bărbați

Prin punerea în aplicare a Fondului European pentru Pescuit, statele membre vor promova egalitatea dintre femei și bărbați, precum și principiului egalității șanselor.

Legislația națională, în primul rând Constituția României, afirmă egalitatea de șanse între cetățenii țării. Strategia comunitară privind egalitatea de șanse între femei și bărbați are cinci obiective:

1. Egalitatea în viața economică;
2. Participarea egală la procesul decizional;
3. Egalitatea în viața socială;
4. Egalitatea în viața civilă;
5. Schimbarea rolurilor tradiționale și depășirea stereotipurilor dintre sexe.

Principalele instrumente pentru realizarea acestor obiective sunt următoarele:

- Aplicarea planurilor pentru egalitatea dintre sexe;
- Introducerea legislației specifice problematicii egalității de șanse;
- Abordarea integrată a egalității între sexe, cu scopul de a produce schimbări structurale ale societății.

În sectorul de pescuit, totalul forței de muncă este de 6.811 persoane, dintre care 5.954 bărbați și 857 femei.

Tabelul 4 - Situația forței de muncă din sectorul pescăresc pe sexe în România, 2005

SUB-SECTOR	BĂRBAȚI	%	FEMEI	%	TOTAL
Acvacultură	2495	89.72	286	10.28	2781
Pescuit marin	614	97.00	19	3.00	633
Pescuit în ape interioare	2480	97.98	51	2.02	2531
Procesare	365	42.15	501	57.85	866
TOTAL SECTOR	5954		857		6811
%		87.42		12.58	100.00

Sursa: ANPA

Așa cum rezultă din tabelul de mai sus, numărul cel mai mare de femei lucrează în sectorul de procesare, unde reprezintă aproximativ 58% din forța de muncă, urmat de sectorul de acvacultură, sectorul de pescuit pe ape interioare și sectorul de pescuit marin.

În cadrul Programului Operațional pentru Pescuit va fi promovat principiul egalității de șanse între femei și bărbați.

Îndeosebi parteneriatele locale realizate în cadrul Axei 4 vor avea în vedere o echilibrare a raportului dintre persoanele de ambele sexe. O reprezentare importantă a tinerilor va fi, de asemenea, luată în considerare.

3.d Rezultatele analizei

Având în vedere situația actuală a sectorului piscicol, se impune modernizarea și susținerea financiară a restructurării, în vederea asigurării unei politici pescărești durabile în România. Această restructurare necesită implementarea unui număr de acțiuni ce au drept scop menținerea pescuitului durabil și creșterea competitivității sectorului.

Următoarele rezultate-cheie din analiză vor sta la baza elaborării strategiei Programului Operațional, care va fi prezentată în secțiunea următoare.

Pescuitul marin

România trebuie să-și adapteze flota de pescuit astfel încât să existe un echilibru durabil între capacitatea de pescuit și resursa accesibilă și disponibilă, în concordanță cu Politica Comună de Pescuit.

Cererea de pe piață trebuie luată mai bine în considerare.

Pescuitul în apele interioare

Este necesară modernizarea bărcilor și a infrastructurii, în vederea creșterii siguranței navigației și a îmbunătățirii condițiilor de conservare a produselor pescărești la bordul navei. Sunt necesare facilități pentru creșterea calității produselor înainte de vânzare, canale de distribuție mai bune, dar și promovarea produselor provenite din pescuitul în apele interioare.

Acvacultura

Producția de pește de calitate, cu valoare ridicată, precum sturionii, are oportunități bune de dezvoltare și trebuie urmărită, în locul unei simple creșteri a producției de specii tradiționale. Creșterea valorii adăugate prin procesare și comercializare apare ca o oportunitate, ca și diversificarea către noi specii (sturion, calcan, moluște etc.), dar și către turism și activități corelate, cum ar fi amenajarea bazinelor piscicole pentru pescuitul sportiv.

Procesarea

Principala oportunitate de dezvoltare este realizarea unor produse din pește de calitate și cu o cerere mare pe piață. Îndeosebi pescuitul costier la scară mică, pescuitul în apele interioare și acvacultura, creșterea valorii adăugate prin procesare, comercializarea directă și unele activități de aprovizionare reprezintă o oportunitate pentru producătorii primari. O provocare pentru sector este reprezentată de continuarea procesului de adaptare a sectorului românesc de procesare și comercializare a peștelui la standardele UE.

Comercializarea

Creșterea consumului la produsele din pește reprezintă o necesitate. Aceasta trebuie realizată prin reducerea dependenței de importuri și creșterea ponderii producției piscicole locale pe piața internă. Este, de asemenea, nevoie de o monitorizare mai bună a pieței, în scopul anticipării evoluției acesteia și al adaptării în consecință a capacității de producție.

Zonele pescărești

În România există mai multe zone în care comunități locale semnificative depind de pescuit. Potențialul de dezvoltare a acestor zone se bazează pe implementarea unei strategii locale de dezvoltare integrată, de către un parteneriat local public-privat.

4. Strategie la nivel de Program Operațional

Strategia propusă pentru Programul Operațional al României se bazează pe trei elemente complementare și interconectate:

- Contribuția la realizarea Planului Național Strategic pentru Pescuit adoptat de România în mai 2007;
- Luarea în considerare a analizei SWOT realizată de autoritățile responsabile cu programarea;
- Contribuția la îndeplinirea obiectivelor prevăzute în art. 4 din Regulamentul FEP.

Pentru evaluarea ex-ante prezentată în capitolul 5, a fost verificată coerența dintre obiectivele stabilite la nivelul PO cu PNS-ul și Regulamentul FEP.

4.1 Obiective generale ale Programului Operațional: O viziune strategică pentru sectorul pescăresc din România

Viziunea strategică exprimată în Planul Național Strategic pentru Pescuit este următoarea: „Un sector piscicol competitiv, modern și dinamic, bazat pe activități durabile de pescuit și acvacultură care ia în considerare aspectele legate de protecția mediului, dezvoltarea socială și bunăstarea economică.”

În baza principalelor concluzii ce au reieșit în urma analizei, un element important al viziunii strategice îl reprezintă și promovarea calității vieții.

Îndeplinirea acestei viziuni strategice poate fi măsurată conform următorilor **indicatori de impact**:

- Creșterea competitivității sectorului (creșterea valorii adăugate, creșterea productivității);
- Locurile de muncă create sau menținute în cele trei sub-sectoare (flota Mării Negre, acvacultură și pescuit în apele interioare), precum și în industria de procesare și în zonele pescărești;
- Adaptarea capacității de pescuit.

Programul Operațional contribuie la realizarea acestei viziuni strategice. Programul Operațional este principala sursă financiară, dar nu reprezintă singurul instrument de care dispun autoritățile române pentru a urmări realizarea acestei viziuni și reglementarea sectorului pescăresc. Realizarea viziunii strategice va necesita eforturi suplimentare ce depășesc aria de acoperire care poate fi realizată prin FEP.

Spre exemplu, este importantă finalizarea procesului de privatizare a terenului;

- Îndeplinirea strategiei poate fi, de asemenea, realizată prin utilizarea altor instrumente ale comunității. „Liniile de demarcare” între Programul Operațional pentru Pescuit și celelalte instrumente financiare sunt prezentate în capitolul 6.
- Prezentarea strategiei nu corespunde strict cu structura axelor prioritare a FEP, având în vedere că aceasta ia în considerare situația specifică a sectorului pescăresc din România. Însă această structură va fi respectată în capitolul 6, unde va fi prezentat conținutul măsurilor.

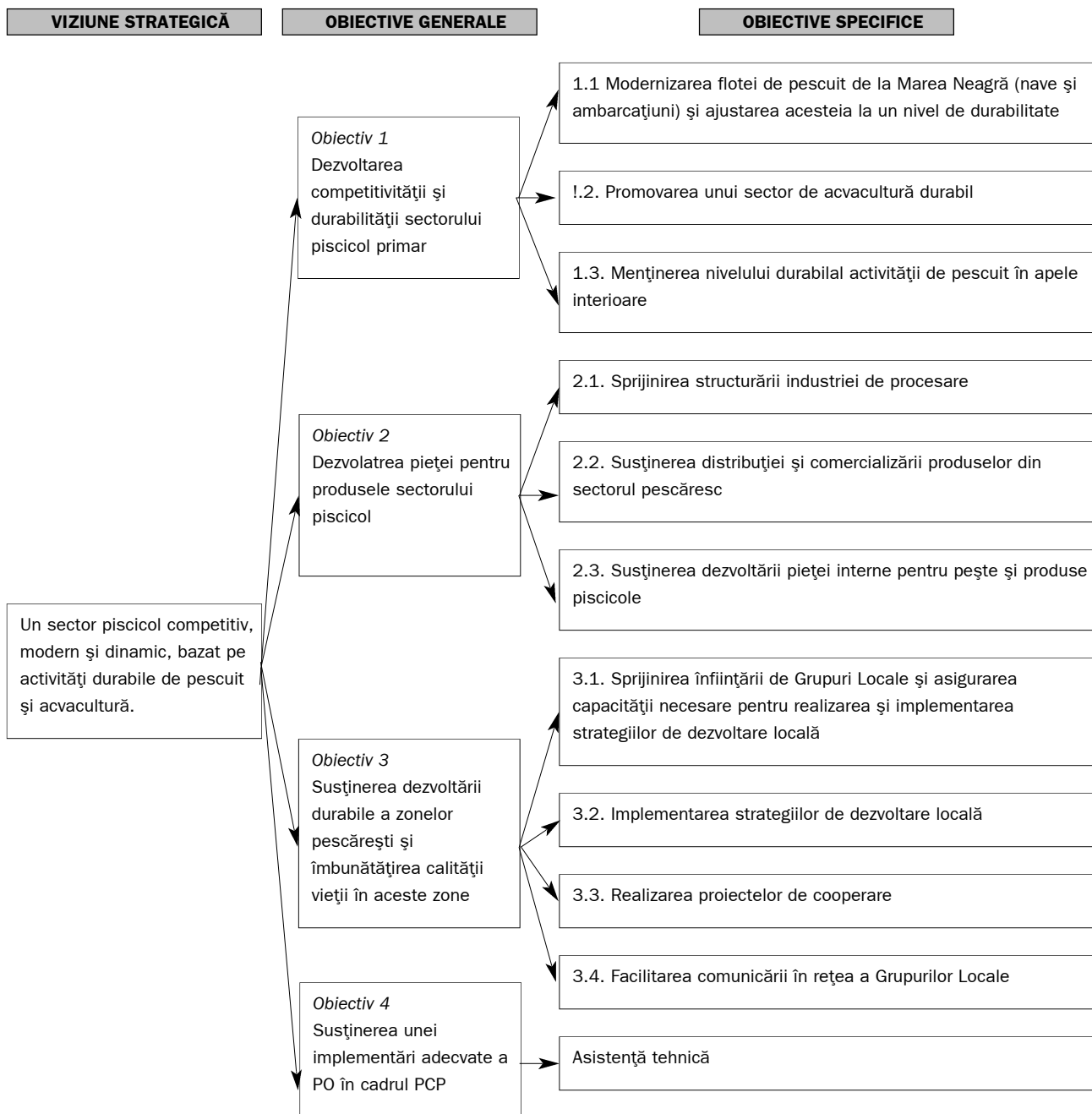
4.2 Obiective specifice din sfera priorităților Programului Operațional

Pentru a contribui la îndeplinirea viziunii strategice, Programul Operațional a stabilit patru obiective generale:

- Dezvoltarea competitivității și a durabilității sectorului piscicol primar;
- Dezvoltarea pieței pentru produsele sectorului piscicol;
- Susținerea dezvoltării durabile a zonelor pescărești și îmbunătățirea calității vieții în aceste zone;
- Susținerea unei implementări adecvate a PO în cadrul PCP.

În această secțiune sunt prezentate, împreună cu obiectivele specifice care le susțin, rezultatele preconizate ce arată mai clar obiectivele. Atingerea acestor rezultate ar trebui să aibă impactul scontat din punct de vedere al competitivității, al creării de locuri de muncă și al durabilității sectorului.

Graficul 1 - Viziune strategică, obiective generale și obiective strategice

Obiectiv 1: Dezvoltarea competitivității și a durabilității sectorului piscicol primar

Sectorul piscicol este prezentat în acest context ca producție primară de pește, incluzând în unele cazuri o prelucrare primară după capturarea peștilor. Procesarea ulterioară este cuprinsă în următorul capitol, sprijin pentru comercializare, deoarece urmărește îmbunătățirea produselor pentru a răspunde așteptărilor pieței.

Pentru acest prim obiectiv sunt incluse trei obiective specifice.

1.1 Modernizarea flotei de pescuit de la Marea Neagră (nave și ambarcațiuni) și ajustarea acestora la un nivel de durabilitate. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Reglarea dimensiunii și modernizarea flotei de pescuit;
- Modernizarea flotei de pescuit la scară mică;
- Îmbunătățirea igienei, a siguranței și a condițiilor de lucru;
- Îmbunătățirea abilităților pescarilor.

Următoarele măsuri ale FEP vor contribui la atingerea acestui obiectiv specific:

- Măsura 1.1 - Sprijin public pentru încetarea permanentă a activităților de pescuit;
- Măsura 1.2 - Sprijin public pentru încetarea temporară a activităților de pescuit;

- Măsura 1.3 - Investiții la bordul navelor și selectivitate;
- Măsura 1.4 - Pescuitul costier la scară mică;
- Măsura 1.5 - Compensații socio-economice pentru managementul flotei comunitare;
- Măsura 3.1 - Acțiuni colective;
- Măsura 3.3 - Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi.

1.2 Promovarea **unui sector de acvacultură durabil**

Sectorul de acvacultură va fi susținut pentru a-și moderniza activitățile și pentru a-și adapta produsele conform cererilor pieței. Rezultatele scontate sunt următoarele:

- Reabilitarea bazinelor de pescuit, unde este cazul;
- Dezvoltarea de noi activități (acvacultură organică, noi specii);
- Dezvoltarea procesării la scară mică, în cadrul unităților de acvacultură.

Următoarele măsuri ale FEP vor fi folosite pentru a contribui la acest obiect specific:

- Măsura 2.1 - Investiții productive în acvacultură;
- Măsura 2.2 - Măsuri de acva-mediu;
- Măsura 2.3 - Măsuri de sănătate publică;
- Măsura 2.4 - Măsuri de sănătate a animalelor;
- Măsura 2.6 - Investiții în procesare și marketing.

1.3 Menținerea nivelului durabil al activității de **pescuit în apele interioare**

Pescuitul în apele interioare va fi modernizat, iar implementarea acestuia conferă siguranță pescarilor. Rezultatele scontate sunt următoarele:

- Îmbunătățirea siguranței și a condițiilor de lucru pentru pescarii din apele interioare;
- Modernizarea ambarcațiunilor și a uneltelor de pescuit.

Următoarele măsuri din FEP vor fi utilizate pentru a promova acest obiectiv:

- Măsura 2.5 - Pescuitul în apele interioare;
- Măsura 3.3 - Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi.

Obiectiv 2: Dezvoltarea pieței pentru produsele sectorului piscicol

Dezvoltarea pieței pentru produsele pescărești necesită intervenții bazate pe procesarea produselor și pe comercializarea acestora. În vederea reobținerii unei cote de piață bune pentru produsele din sectorul piscicol din România, trebuie îmbunătățită calitatea produselor (distribuția de produse primare, procesare) și realizată activitatea de promovare.

Pentru acest al doilea obiectiv sunt incluse trei obiective specifice.

2.1 Sprijinirea structurării **industrii de procesare**

Modernizarea industriei de procesare va fi continuată și se va acorda ajutor pentru o organizare mai eficientă a acestui sector. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Modernizarea și adaptarea facilităților de procesare;
- Crearea de organizații reprezentative de producători, prin restructurarea sau fuziunea organizațiilor existente.

Următoarele măsuri din FEP vor fi folosite pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 2.6 - Investiții în procesare și marketing;
- Măsura 3.1 - Acțiuni colective.

2.2 Susținerea **distribuției și comercializării produselor din sectorul pescăresc**

Se impune stabilirea unei mai bune legături între produsele piscicole din România și cererea de pe piață. Pentru aceasta, trebuie să înțelegem mai bine evoluțiile pieței și adaptarea produselor în mod corespunzător. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Crearea unei piețe en-gros și/ sau a unei burse de pește;
- Calitatea sporită și trasabilitatea produselor;
- Crearea unui observator al pieței românești pentru produse pescărești.

Următoarele măsuri din FEP vor fi folosite pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 2.6 - Investiții în procesare și marketing;
- Măsura 3.4 - Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare.

2.3 Susținerea **dezvoltării pieței interne pentru pește și produse piscicole**

Studiul a arătat că, în România, consumul mediu de produse pescărești este extrem de scăzut. Este nevoie de realizarea unor campanii de promovare pentru a stimula dezvoltarea pieței. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Creșterea consumului de produse pescărești;
- Orientarea consumatorilor spre produse ecologice și/sau spre noi specii.

Următoarele măsuri din FEP vor fi folosite pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 3.4 - Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare.

Obiectiv 3: Susținerea dezvoltării durabile a zonelor pescărești și îmbunătățirea calității vieții în aceste zone

În ultimii 15 ani, pescuitul a cunoscut un declin în România, iar comunitățile locale din zonele tradiționale de pescuit au nevoie de ajutor pentru a moderniza infrastructura pescărească locală, pentru a realiza diversificarea activităților economice și îmbunătățirea calității vieții în aceste zone.

Pentru acest obiectiv sunt incluse patru obiective specifice.

3.1 Sprijinirea **înființării de Grupuri Locale**

Dezvoltarea locală este un nou mod de abordare în România, iar actorii locali dispuși să se angajeze în acest tip de proiecte vor avea nevoie de susținere înainte de a le implementa. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Actorii locali dobândesc abilitățile necesare pentru a înființa și a conduce Grupurile Locale;
- Sunt înființate parteneriate public-privat, pentru elaborarea și implementarea strategiilor locale;
- Sunt elaborate strategii locale integrate de dezvoltare în zonele pescărești.

Următoarea măsură din FEP va fi folosită pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 4.1 - Selectarea Grupurilor Locale, respectiv sub-măsura 4.1.a. Sprijin pentru înființarea parteneriatelor public-privat și elaborarea strategiei locale integrate de dezvoltare.

3.2 Implementarea **strategiilor de dezvoltare locală**, integrate în zonele pescărești

Odată create, Grupurile Locale vor avea posibilitatea de a aloca fonduri pentru implementarea strategiilor de dezvoltare locală a acestora. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Îmbunătățirea calității vieții în micile comunități pescărești;
- Economia locală este mai diversificată și generează o mai mare valoare adăugată la nivel local;
- Resursele locale sunt mai bine folosite și protejate;
- Se va aplica o nouă formă de administrare pentru dezvoltarea durabilă a economiei locale.

Următoarele măsuri din FEP vor fi folosite pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 4.1 - Selectarea Grupurilor Locale, respectiv sub-măsura 4.1.b. Sprijin pentru implementarea strategiilor locale integrate.

3.3 Realizarea **proiectelor de cooperare**

Anumite Grupuri Locale pot necesita unirea forțelor cu alte grupuri pentru a realiza proiecte de cooperare. Rezultatul preconizat este următorul:

- Proiectele de cooperare naționale sau transnaționale se realizează atunci când este creată o masă critică mai mare.

Următoarea măsură din FEP va fi folosită pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 4.2 - Sprijin pentru acțiunile de cooperare între Grupurile Locale.

3.4 Facilitarea **comunicării în rețea** a Grupurilor Locale

Crearea rețelei este o componentă importantă a dezvoltării locale ce va fi furnizată ca un serviciu Grupurilor Locale. Rezultatele preconizate sunt următoarele:

- Comunicarea în rețea stimulează schimbul de idei;
- Sunt identificate, valorificate și promovate acțiunile inovatoare;
- Va fi creată rețeaua pentru sectorul piscicol din România, care va face parte din rețeaua europeană.

Următoarea măsură din FEP va fi folosită pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 5.1 - Asistență tehnică.

Obiectiv 4: Susținerea unei implementări adecvate a PO în cadrul PCP

Implementarea Programului Operațional va solicita dezvoltarea capacității administrative a autorităților publice implicate în realizarea programului. Asistența tehnică va fi disponibilă pentru a susține acest proces.

Rezultatele preconizate la acest nivel sunt următoarele:

- Este disponibilă o documentație completă cu privire la procedurile tuturor structurilor implicate în implementarea programului;
- Capacitatea de administrare a fost sporită mai ales în ceea ce privește aspectele legate de PCP/ implementarea FEP.

Următoarele măsuri din FEP vor fi folosite pentru promovarea acestui obiectiv:

- Măsura 5.1 - Asistență tehnică.

4.3 Calendarul și obiectivele intermediare

Tabelele următoare prezintă obiectivele stabilite în cadrul fiecărei axe prioritare, incluzând și delimitările dintre obiectivele stabilite pentru anii 2010 și 2013. Datele de bază prezentate sunt cele aferente anului 2007 sau cele mai recente date disponibile.

Axa 1

Indicatori	Stadiul inițial 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Reducerea capacității flotei prin oprirea temporară sau permanentă a activității navelor: • GT • kW	2.604,86 tone 8.691,79 kW	20% 15%	20% 15%
Gradul de modernizare a flotei de pescuit	0	- 50% din navele de pescuit - 40% din flota pescuitului la scară mică	- 80% din navele de pescuit - 70% din flota pescuitului la scară mică
Înlocuirea puterii motoarelor și micșorarea puterii totale (exprimată în kW)	0 kW	2.800 (20% din totalul puterii instalate)	8.400 kW (60% din totalul puterii instalate)
Nr. pescarilor instruiți	Nr. pescarilor instruiți	300	600

Axa 2

Indicatori de producție	Stadiul inițial 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Cantitatea produsă în acvacultură	7248 tone (2005)	+40%	+80%
Cantitatea produsă prin procesare	8768 tone (2005)	+40%	+80%
Cantitatea produsă prin pescuitul în apele interioare	4000 tone (2005)	5.000	6.000
% din proiectele care obțin producții prietenoase cu mediul	0	10%	15%
Creșterea profitului (MEUR)	Acvacultură: 10.883	Acvacultură: +25% Procesare: +20%	Acvacultură: +50% Procesare: +50%
Valoarea adăugată pe muncitor în acvacultură	700 Euro/an	+10%	+20%

Axa 3

Indicatori de rezultat	Stadiul inițial 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Numărul de porturi marine modernizate	0	1	3
Numărul de adăposturi la Marea Neagră	0	3	5
Numărul de locuri de debarcare la Marea Neagră	0	3	5
Pregătirea grupurilor de pescari și fermieri (nr. cursuri de pregătire)	0	7	15
Organizații de producători Asociații de producători	90	20	5
Creșterea consumului mediu de pește	4,5 kg/persoană/an	6 kg/persoană/an	9 kg/persoană/an
Creșterea valorii adăugate a peștelui procesat și vândut	4,757 mil. Euro	10%	20%

Axa 4

Indicatori de rezultat	Stadiul inițial 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Nr. Grupuri Locale înființate	0	5	15
Teritoriul acoperit de grupurile locale	0	7.000 km ²	21.000 km ²
Populația din teritoriul acoperit de grupurile locale	0	250.000	750.000
Locuri de muncă create sau menținute în sector	0	500	3.000

5. Rezumatul evaluării ex-ante

Evaluarea pertinentei analizei socio-economice

Analiza structurii PO (capitolul 3) arată faptul că aceasta respectă prevederile Regulamentului de implementare FEP nr. 498/2007 din 26 martie 2007. Descrierea sectorului este corectă și adecvată. Capitolul înfățișează principalele tendințe și realizează analizele SWOT ale sub-sectoarelor și ale întregului sector. Analiza este relevantă și coerentă. Nevoia de a adapta efortul de pescuit marin nu este în totalitate clară, în aceeași situație aflându-se și stadiul resurselor acvatice din apele interioare. România prevede că va analiza aceste probleme în detaliu pe parcursul implementării Programului. În concluzie, PO arată că există câteva puncte slabe și riscuri, dar și puncte tari și oportunități privind sectorul pescăresc din România. Nevoile sunt scoase în evidență, însă sunt descrise și opțiunile de intervenție.

Evaluarea obiectivelor și a strategiilor Programului

Capitolul 4 prezintă strategia și obiectivele PO, conform cerințelor Regulamentului de Implementare a FEP. Structura obiectivelor nu respectă în totalitate structura axelor prioritare, ci propune mai degrabă o diviziune între: producție primară/ procesare și comercializare, zonele pescărești/ administrarea sectorului piscicol. Această structură este clară și cuprinzătoare. Fiecare obiectiv include măsurile PO ce vor contribui la atingerea acestuia. Astfel, există o legătură între obiective și axele prioritare pe de o parte și măsurile pe de altă parte. Sunt prezentați indicatorii și un calendar. Astfel, capitolul 4 din PO este conform cu prevederile Regulamentului de Implementare a FEP și este complet.

Obiectivele propuse sunt coerente, atât pe plan intern, cât și pe plan extern, cu obiectivele altor politici și programe relevante.

Creșterea competitivității nu este exprimată clar ca un obiectiv pentru procesarea și comercializarea peștelui, dar contextul general și viziunea strategică sugerează că și aceasta este vizată. Cu toate acestea, evaluarea recomandă menționarea competitivității ca parte a obiectivului general pentru procesare și comercializare.

Pentru viziunea strategică sunt prezentați trei indicatori de impact, care sunt în general adecvați, dar care au nevoie de precizare și cuantificare mai bune.

Evaluarea alocării bugetului planificat, rezultate, efecte și impact

Structura capitolului 6 din cadrul PO corespunde în totalitate prevederilor Anexei I din Regulamentul de Implementare a FEP. Dacă se are în vedere folosirea posibilității de a reduce puterea prin înlocuirea motoarelor pentru un grup de nave, este necesară o precizare a condițiilor aferente. De asemenea, lipsește o prezentare a criteriilor pentru stabilirea unei sume maxime eligibile pe ambarcațiunile din apele interioare. În afară de această excepție, toate informațiile necesare sunt incluse, iar axele prioritare și măsurile sunt descrise suficient de clar.

Alocarea generală de buget pare a fi relativ mare. În prezent, toate axele prioritare par a avea un buget suficient, unele chiar unul destul de generos. Însă, având în vedere că modul de utilizare a bugetului este greu de anticipat în contextul situației nesigure a României, cheltuielile trebuie atent monitorizate pe parcursul implementării Programului. Ajustările de buget trebuie să se stabilească din timp, cel târziu la momentul evaluării intermediare.

Se poate aștepta ca PO să atingă rezultatele, impactul și efectele realizabile, inclusiv la nivelul sectorului pescăresc, și să contribuie extrem de semnificativ la obiectivele sale, precum și la obiectivele generale, cum ar fi cele ale Politicii Comune de Pescuit (PCP) și ale Strategiei de la Lisabona. O estimare globală concluzionează că PO ar putea crea 4.600 de noi locuri de muncă, cu condiția să se cheltuiască întreg bugetul sau cel puțin o parte semnificativă a acestuia.

Se anticipează ca resursele să fie în proporție rezonabilă cu rezultatele, efectele și impactul, ceea ce înseamnă că PO va atinge o eficiență satisfăcătoare sau bună. Operațiunile sunt planificate într-un mod în care

marea majoritate a rezultatelor și a impacturilor sunt presupuse a fi durabile.

Evaluarea arată că ANPA, în calitate de autoritate de management, va avea nevoie de asistență considerabilă pentru a face față responsabilităților administrative specifice și de implementare a Programului Operațional, inclusiv de implementare a PCP. Capacitatea administrativă a Agenției va fi întărită cu ajutorul asistenței tehnice (Axa Prioritară 5). Astfel, această axă prioritară trebuie folosită în mod real și eficient, fiind nevoie de elaborarea unui concept în acest sens (prin intermediul asistenței tehnice, dacă este cazul).

Evaluarea recomandă, de asemenea, luarea în considerare a angajării temporare de personal - cu contracte pe cel mult durata Programului - mai exact pentru implementarea PO (nu pentru sarcinile generale ale administrației piscicole) și finanțarea acesteia prin Axa Prioritară 5.

Evaluarea procedurilor de implementare propuse

Conform analizei acestei evaluări, prevederile de implementare prezentate în capitolul 8 din PO respectă în întregime cerințele Regulamentului privind FEP. Deși toate chestiunile solicitate sunt acoperite, se dorește o documentație mai precisă cu privire la consultarea partenerilor. În plus, capitolul 8 este marcat de câteva scăpări și mici erori, ce ar necesita o verificare și o corectare calitative finale.

Prevederile pentru implementarea PO, așa cum sunt prezentate în acest capitol, par a fi adecvate. Însă adevărata provocare o va constitui crearea și implementarea tuturor structurilor descrise aici și demararea procedurilor. Chiar și în condiții optime, trebuie să ne așteptăm la unele „pierderi”, mai ales dacă luăm în considerare nivelul de la care pornește România. Pentru a menține aceste pierderi la un nivel scăzut, autoritatea de management și celelalte structuri implicate trebuie să dispună de personal suficient.

Evaluarea Raportului de Mediu

Raportul de Mediu a fost elaborat de către aceeași echipă care a realizat această evaluare; principala responsabilitate a avut-o expertul de mediu Dr. Victor Platon. Raportul de Mediu urmărește cerințele Directivei 2001/42/CE și ale legilor și reglementărilor aferente din România, fiind discutate atât cu ANPA, cât și cu reprezentanții ai celorlalte ministere și autorități, organizații de mediu și cu publicul larg, în conformitate cu prevederile SEA.

În opinia evaluatorului, documentul final îndeplinește toate cerințele și reflectă situația într-un mod corespunzător.

Evaluarea ex-ante este prezentată în Anexa 2.

În acest context, majoritatea recomandărilor din cadrul evaluării ex-ante au fost luate în considerare în procesul de realizare a Programului Operațional. Totuși, recomandările referitoare la alegerea indicatorilor și țintele cantitative nu au fost luate în considerare în totalitate, deoarece ANPA a folosit drept model documentele de lucru realizate de Comisia Europeană. În plus, recomandarea privind înlocuirea motoarelor unui grup de nave nu a fost luată în considerare, deoarece România are doar câteva nave care pescuiesc - astfel, acest lucru ar fi fost irelevant.

6. Axele Prioritare ale Programului

6.a Coerența și justificarea axelor prioritare

(1) Părțile relevante ale Planului Național Strategic

Strategia prezentată în secțiunea 4 necesită utilizarea majorității măsurilor prevăzute în Regulamentul privind FEP, în scopul realizării "viziunii strategice" pe care Programul Operațional a adoptat-o în concordanță cu Planului Național Strategic.

(2) Linile directoare ale Programului Operațional (art. 19 din Regulamentul (CE) nr. 1198/2006)

Pentru alegerea Axei Prioritare sunt luate în considerare următoarele principii:

(a) Consecvența cu principiile politicii comune de pescuit și cu Planul Național Strategic, în scopul realizării, în particular, a unui echilibru stabil și de durată între capacitatea de pescuit și oportunitățile pescuitului;

- Aceasta este încorporată în primul obiectiv al strategiei propuse pentru Programul Operațional. Toate măsurile Axei Prioritare 1 vor fi implementate astfel încât să fie conforme cu acest principiu director.

(b) Dezvoltarea armonioasă, echilibrată și durabilă a activităților economice, a locurilor de muncă și a resurselor umane, precum și protejarea și îmbunătățirea mediului;

- Aceasta este acoperită întocmai de viziunea strategică pe care acest Program Operațional dorește să o realizeze.

(c) Alocarea adecvată a resurselor financiare disponibile între axele prioritare și, în special, acolo unde este cazul, un nivel adecvat de finanțare pentru operațiunile din capitolul I titlul IV (Axa Prioritară 1: măsuri pentru adaptarea flotei de pescuit comunitare);

- Alocarea resurselor a fost stabilită ținând cont de acest principiu director, dar și cu dorința de a aloca resurse financiare conform cerințelor fiecărui obiectiv al strategiei. Alocarea resurselor financiare este următoarea:
- Axa 1: 4,33% din totalul sprijinului acordat de Fondul European pentru Pescuit pentru adaptarea flotei de pescuit comunitare. Aceasta este justificată de necesitatea modernizării navelor și în special a ambarcațiunilor care practică micul pescuit costier. Axa 1 cuprinde măsuri cu obiective specifice pentru pescarii afectați de evoluția activităților de pescuit, ca urmare a încetării permanente a activității de pescuit a navelor prin casare sau prin schimbarea activității, obiective pentru susținerea tinerilor muncitori din sectorul de pescuit în vederea achiziționării pentru prima dată a unei nave, pentru pensionare timpurie și activități de instruire;
- Axa 2 primește un buget de 45,51% din totalul sprijinului alocat prin FEP și cuprinde măsuri de susținere pentru: dezvoltarea de ferme mici și microferme de acvacultură, dezvoltarea de unități de procesare, modernizarea pescuitului în apele interioare prin construirea sau modernizarea de adăposturi și ambarcațiuni, îmbunătățirea calității produselor din pescuitul în apele interioare prin echiparea ambarcațiunilor cu mașini de gheață, crearea condițiilor specifice pentru prima vânzare și dezvoltarea altor facilități specifice inexistente sau neconforme cu standardele UE;
- Axa 3 reprezintă 13% din totalul sprijinului alocat prin FEP. Măsurile din această axă vor contribui la îndeplinirea obiectivelor politicii comune de pescuit în sectorul pescăresc. Această axă cuprinde măsuri de susținere pentru modernizarea porturilor pescărești și a locurilor de debarcare;
- Axa 4: acestei axe se alocă 32,51%, întrucât România acordă o deosebită atenție strategiilor locale integrate de dezvoltare, ce par a fi extrem de adaptate nevoilor din zonele pescărești;
- Axa 5: este nevoie de 4,65% pentru atingerea obiectivelor de creștere a capacității administrative, inclusiv aspectele PCP referitoare la implementarea FEP.

(d) Promovarea operațiunilor ce contribuie la strategia de la Lisabona; acestea vizează promovarea unui nivel durabil de angajare în sectorul pescăresc, în special prin creșterea calității locurilor de muncă, încurajând accesul tinerilor la aceste profesii și stimularea inovației în întregul sector;

- Crearea sau menținerea de locuri de muncă reprezintă un impact major prevăzut pentru perioada ulterioară implementării strategiei;
- Calitatea locurilor de muncă va fi crescută prin numeroasele acțiuni pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de siguranță în sectorul pescăresc, inclusiv în industria de procesare;
- Modernizarea sectorului trebuie să îl facă mai atractiv pentru tineri;
- Îmbunătățirea calității vieții în zonele pescărești ar trebui să-i încurajeze pe tineri să rămână în sectorul piscicol sau în zona natală, unde ar putea găsi un loc de muncă;
- Inovația este principala preocupare a Programului, ce urmărește modernizarea sectorului pescăresc, îmbunătățirea strategiilor de piață, implementarea proiectelor pilot și găsirea unor noi răspunsuri pentru nevoile locale, prin intermediul Grupurilor Locale susținute prin Axa 4.

(e) Promovarea operațiunilor ce contribuie la strategia Gothenburg și în special a celor ce sporesc dimensiunea de mediu în sectorul pescăresc; se vor încuraja operațiunile care au drept scop reducerea impactului de mediu la activitățile din sectorul piscicol și promovarea metodelor de producție prietenoase mediului;

- Acțiunile întreprinse vor căuta să reducă impactul activităților din sectorul pescăresc asupra mediului. Evaluarea ex-ante a subliniat faptul că acest sector are deja un impact ecologic mic și se presupune că implementarea Programului Operațional nu va avea un impact negativ asupra mediului. În plus, mai multe măsuri urmăresc promovarea unor metode prietenoase mediului în sector (pescuit, acvacultură, procesare, dezvoltare locală).

(f) Îmbunătățirea situației resurselor umane în sectorul pescăresc, prin operațiuni ce urmăresc promovarea și diversificarea abilităților profesionale, dezvoltând instruirii permanente și îmbunătățind condițiile de muncă și siguranța;

- Prin măsurile corespunzătoare ale acestui Program Operațional sunt prevăzute mai multe programe de formare. Acestea vor viza susținerea forței de muncă din sector pentru adaptarea la noile condiții determinate de modernizarea sectorului promovat de acest Program. Principalele domenii unde au fost identificate lipsuri în instruirii sunt: îmbunătățirea abilităților pescarilor (securitatea, condițiile de muncă, siguranța, o înțelegere mai bună a cadrului legislativ etc.), îmbunătățirea management-ului, implementarea tehnologiilor noi și a *know-how*-ului, etichetarea ecologică etc.

(g) Încurajarea operațiunilor cu o valoare adăugată ridicată, prin dezvoltarea capacităților inovative de asigurare a unor standarde de calitate ridicate și care îndeplinesc cerințele consumatorului pentru produsele provenite din pescuit și acvacultură; vor fi încurajate acele operațiuni care promovează transparența metodelor de producție prietenoase cu mediul pentru consumatori;

- Strategia are un obiectiv dedicat adaptării produselor pescărești la nevoile și cerințele consumatorului. Aceasta reprezintă o condiție pentru modernizarea cu succes a sectorului pescăresc din România.

(h) Contribuția la o aprovizionare mai bună și la dezvoltarea durabilă a pieței comunitare a produselor provenite din pescuit și acvacultură;

- Adaptarea producției la cerințele pieței este prevăzută în mai multe măsuri.

(i) Promovarea, în decursul diferitelor stadii de implementare a Programului Operațional, a egalității între sexe în sectorul pescăresc, prin operațiuni ce vizează în special reducerea segregării pe piața muncii, bazată pe diferența dintre sexe;

- Femeile sunt mai mult prezente în industria de procesare, în timp ce activitatea de pescuit este practică mai mult de către bărbați. Îmbunătățirea condițiilor de muncă și de siguranță în toate sectoarele industriei de pescuit ar trebui să conducă la creșterea numărului de femei angajate. Acțiunile prevăzute pentru modernizarea industriei de procesare vor ajuta femeile, deoarece acestea formează majoritatea forței de muncă. O atenție specială se va acorda egalității între sexe la parteneriatele locale susținute prin Axa Prioritară 4.

(j) Promovarea dezvoltării durabile integrate a zonelor pescărești, prin grija față de potențialul existent și prin îmbunătățirea calității vieții;

- Acesta este obiectivul stabilit pentru crearea grupurilor de acțiune locale prin Axa Prioritară 4.

(k) Unde este cazul, îmbunătățirea capacităților instituționale și administrative ce vizează buna guvernare a politicii comune de pescuit și o implementare eficientă a Programului Operațional.

- Acesta este obiectivul Asistenței tehnice, prin acțiuni ce vor fi întreprinse prin intermediul Axei Prioritare 5.

(3) Rezultatele evaluării ex-ante prevăzută în art. 48 din Norma (EC) nr. 1198/2006

Aceasta a fost rezumată în secțiunea 5.

6. b Descrierea axelor prioritare

6.b.1 Axa Prioritară 1: Măsurile de adaptare a flotei de pescuit comunitare

6.b.1.1 Obiectivele Axei Prioritare 1

Conform Regulamentului FEP și strategiei prezentate în secțiunea 4, principalele obiective ale Axei Prioritare 1 vor fi:

- Adaptarea flotei de pescuit la resursele disponibile și accesibile din Marea Neagră și ajustarea efortului de pescuit în concordanță cu Politica Comună de Pescuit pentru speciile prezente în Marea Neagră;
- Menținerea competitivității flotei românești, prin modernizarea și adaptarea vaselor și bărcilor la exigențele actuale privind siguranța navigației, selectivitatea uneltelor de pescuit, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de depozitare a capturilor;
- Sprijinirea pescarilor afectați de evoluția activităților din pescuit (încetarea activității de pescuit prin casarea navelor sau schimbarea destinației acestora), prin implicarea pescarilor în programe de recalificare în alte domenii decât pescuitul;
- Menținerea activității flotei de pescuit la scară mică în zonele de coastă.

6.b.1.2 Linile de bază și obiectivele cuantificate

Indicatori	Stadiul inițial 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Reducerea capacității flotei prin oprirea temporară sau permanentă a activității navelor: • GT • kW	2.604,86 tone 8.691,79 kW	20% 15%	20% 15%
Gradul de modernizare a flotei de pescuit	0	- 50% din navele de pescuit - 40% din flota pescuitului la scară mică	- 80% din navele de pescuit - 70% din flota pescuitului la scară mică
Înlocuirea puterii motoarelor și micșorarea puterii totale (exprimată în kW)	0 kW	2.800 (20% din totalul puterii instalate)	8.400 kW (60% din totalul puterii instalate)
Nr. pescarilor instruiți	Nr. pescarilor instruiți	300	600

6.b.1.3 Justificarea ratei medii de co-finanțare, grupuri țintă/ sectoare/ zone și beneficiari

- Indicatorii, la ratele aplicate măsurilor specifice, vor fi prezentați în sinteza fiecărei măsuri.
- Coasta Mării Negre este singura zonă unde vor fi implementate măsurile prevăzute de Axa Prioritară 1.
- Sectorul pescăresc va fi singurul beneficiar al acestei axe. În rândul beneficiarilor se situează:
- Proprietarii vaselor de pescuit comercial înscrise în Registrul Navelor de Pescuit;
- Organizațiile proprietarilor de nave;
- Pescarii care activează pe vasele de pescuit;
- Familiile de pescari implicate în activitatea economică a sectorului.

6.b.1.4 Descrierea principalelor măsuri propuse prin Axa Prioritară 1, rezultate din strategia propusă

Programul va cuprinde cele cinci măsuri propuse prin FEP:

- Măsura 1.1 - Sprijin public pentru încetarea permanentă a activităților de pescuit;
- Măsura 1.2 - Sprijin public pentru încetarea temporară a activităților de pescuit;
- Măsura 1.3 - Investiții la bordul navelor și selectivitate;
- Măsura 1.4 - Pescuitul costier la scară mică;
- Măsura 1.5 - Compensații socio-economice.

Încetarea activității de pescuit

România dorește să își adapteze flota de pescuit, urmărind să mențină un echilibru stabil între capacitatea de pescuit și resursele accesibile disponibile. Încetarea temporară sau definitivă a activității vaselor de pescuit va permite României să ajusteze efortul de pescuit conform Politicii Comune de Pescuit.

În unele segmente există o supra-capacitate, în special referitor la traulerele pentru speciile pelagice din Marea Neagră și la flota de pescuit la scară mică. România dorește să implementeze unele măsuri de conservare și să elaboreze un plan de ajustare. Din acest motiv, încetarea permanentă a activităților de pescuit trebuie implementată în cadrul unui **plan de ajustare a efortului de pescuit bazat pe conservare**. România va elabora astfel de măsuri de conservare pentru două specii principale existente în apele României: calcan și, probabil, șprot. În acest scop, România va asigura realizarea unui studiu științific, care va reprezenta baza științifică pentru elaborarea **acestui** plan. Studiul va stabili și premisele de captură a altor specii.

Planul de ajustare a efortului de pescuit va fi elaborat și aprobat de ANPA. În acest scop vor fi consultați factorii reprezentativi din sector.

Oricum, România dorește să mențină un nivel minim al flotei de pescuit („*minimum vitalis*”), care să opereze la Marea Neagră în scopul menținerii activităților de pescuit la mare și a activităților conexe (șantiere navale, procesare, producție de unelte de pescuit etc.).

- Acest nivel minim poate fi estimat la aproximativ 12 nave cu lungimea mai mare de 12 m, cu o capacitate de 985 tone și o putere totală de 4.557,55 kW.
- România intenționează să mențină același nivel al flotei de pescuit la scară mică.

Modernizarea vaselor și a ambarcațiunilor

Vârsta medie a flotei de pescuit a României este de **20** de ani.

După anul 1990 nu a mai fost făcută nicio investiție în flota la Marea Neagră. Vasele au fost construite în anii '80 și nu au fost bine întreținute și nici modernizate. Siguranța la bord, condițiile de muncă, igiena, calitatea produselor, eficiența energetică și selectivitatea trebuie îmbunătățite prin modernizarea acestor vase de pescuit.

Vasele de pescuit românești care operează în Marea Neagră au echipamente și instalații învechite, care nu conferă siguranță în exploatare și nu corespund actualelor nevoi de mentenanță, manevrabilitate, productivitate și nici normelor de protecție a mediului. Aceste echipamente trebuie înlocuite sau refăcute complet.

În comparație cu tehnologia folosită în Comunitate, tehnologia uneltelor folosite pentru pescuitul în Marea Neagră este veche (materialul utilizat, construcția, armarea și selectivitatea). În România nu mai există instituții care să proiecteze și să construiască traulere moderne, adaptate la vasele de pescuit românești, la capturile predominante și la condițiile de pescuit actuale de la coasta românească a Mării Negre.

Sprijinirea pescuitului costier la scară mică

De-a lungul coastei Mării Negre operează un număr mare de bărci: sunt înregistrate 417 bărci mai mici de 12 metri.

Scopul este de a avea 290 de ambarcațiuni modernizate și echipate corespunzător. Acestea au nevoie de motoare și unelte noi pentru capturarea și a altor specii de pești, prin:

- Creșterea siguranței prin acoperirea bărcilor, care va permite practicarea pescuitului mai departe de coastă;
- Înlocuirea motoarelor;
- Adaptarea mărimii flotei de pescuit costier.

Obiectivul este menținerea și modernizarea acestei flote de pescuit la scară mică, în scopul menținerii pescuitului și a comunităților de pescari în aceste zone. Procesul de modernizare va urmări cu precădere îmbunătățirea siguranței, a condițiilor de muncă, a igienei și a calității produselor, schimbarea motoarelor și investiții în selectivitate. În vederea adoptării unor practici de pescuit noi și durabile, este necesară instruirea pescarilor.

Trebuie subliniat faptul că zona de coastă a Mării Negre va fi desemnată ca zonă-țintă pentru grupurile locale de acțiune stabilite prin **Axa Prioritară 4**. Acest lucru va deschide multe oportunități pentru comunitățile de pescari care vor dori să își diversifice activitățile, altele decât pescuitul, precum turismul și activități conexe.

Implementarea compensațiilor socio-economice pentru pescari

Pescarii afectați de reducerea flotei vor primi o compensație pentru pierderea locului de muncă. Cei care doresc retragerea din sector pot beneficia de pensionare anticipată în anumite condiții (vârstă, vechime în domeniu etc.). Se vor acorda prime și pentru pescarii care vor achiziționa pentru prima oară o barcă mai mică de 24 de metri.

6.b.1.5 Delimitarea de alte activități similare finanțate din alte fonduri comunitare și măsurile luate pentru asigurarea complementarității

Toate măsurile Axei Prioritare 1 vor fi finanțate exclusiv prin FEP, inclusiv instruirea pescarilor. Autoritățile responsabile cu Fondul Social European din România vor fi consultate atunci când va fi luată în calcul evaluarea nevoilor de instruire a pescarilor.

6.c Informații specifice pentru fiecare măsură

Măsura 1.1 - Sprijin public pentru încetarea permanentă a activităților de pescuit

1. Descrierea măsurii

Primele acordate pentru încetarea permanentă a activității vaselor de pescuit vor fi limitate, deoarece România dorește să păstreze o flotă de pescuit rezonabilă.

Vor fi luate în considerare următoarele criterii pentru alocarea primelor:

- Nava să aibă o vechime de minim 10 ani;
- Nava să fie înregistrată ca fiind operațională cel puțin în ultimii 2 ani;
- Să nu fi beneficiat de alt sprijin financiar pentru modernizare în ultimii 5 ani.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri sunt proprietarii de nave de pescuit comercial, înregistrate în Fișierul Comunitar al Navelor de Pescuit.

3. Alocarea financiară

Sprijinul financiar public este 100%, din care 75% FEP și 25% buget național.

Prioritate va avea planul de refacere, căruia îi va fi alocat 30% din bugetul total al acestei măsuri. După 2012, suma necheltuită, rezervată pentru planul de ajustare a efortului de pescuit, va fi realocată altor măsuri.

4. Obiective cantitative - indicatori

În acest moment se preconizează încetarea permanentă a activității a 8-10 nave peste 12 metri. Acest număr poate fi revizuit luând în considerare posibilele măsuri de conservare, atunci când va fi disponibil planul de ajustare.

Reducerea capacității: (tonaj și număr de vase) și putere

5. Informații specifice ale măsurii

Metoda folosită pentru stabilirea nivelului primei

Nivelul sprijinului financiar public va fi stabilit luând în considerare cel mai bun raport cost-beneficiu bazat pe criterii obiective, precum vârsta și tonajul navei de pescuit exprimat în GT. Comitetul de Monitorizare va aproba o schemă care stabilește nivelul maxim admis al primei acordate, bazat pe o scară folosită în Anexa 4 a FIG-R.

Măsura 1.2 - Sprijin public pentru încetarea temporară a activităților de pescuit

1. Descrierea măsurii

FEP va acorda sprijin public pentru proprietarii de nave și pescari, în vederea încetării temporare a activității de pescuit, dacă acest lucru se dovedește a fi un mod de a contribui la menținerea flotei de pescuit românești la un nivel rezonabil, adaptată efortului de pescuit.

Criteriile folosite trebuie să aibă în vedere salariul de bază al pescarului în România și o metodă aprobată de Comitetul de Monitorizare.

Pentru alocarea primelor vor fi luate în considerare următoarele criterii:

- În ultimii 2 ani nava a fost înregistrată cu activitate de pescuit;
- Pescarii au fost angajați timp de cel puțin 2 ani la bordul navei.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri sunt proprietarii navelor de pescuit comercial și pescarii.

3. Alocarea financiară

Sprijinul financiar public este 100%, din care 75% FEP și 25% buget național.

4. Obiective cantitative - indicatori

Această măsură trebuie să contribuie la realizarea obiectivelor propuse pentru Măsura 1.1.

5. Informații specifice ale măsurii

Metoda folosită pentru stabilirea nivelului primei

Nivelul sprijinului financiar public va fi stabilit luând în considerare cel mai bun raport cost-beneficiu bazat pe criteriile obiective, precum vârsta și tonajul navei de pescuit exprimat în GT. Comitetul de Monitorizare va aproba o schemă care stabilește nivelul maxim al primei ce va fi acordată.

Pentru navele cu o vechime maximă de 10 ani, acest plafon va lua în considerare costul legat de împrumutul ce acoperă perioada pentru încetarea temporară a activității, costurile fixe suportate de către proprietarul navei pe parcursul perioadei în care nava nu activează și o parte dintre veniturile pierdute care i-ar fi revenit proprietarului navei.

Pentru navele mai vechi de 10 ani, acest plafon va lua în considerare doar costurile fixe suportate de către proprietarul navei atunci când nava nu activează și o parte dintre veniturile pierdute care i-ar fi revenit proprietarului navei.

Criteriul care va fi luat în considerare de Comitetul de Monitorizare pentru a stabili prima ce va fi plătită pescarilor angajați va reprezenta un procent din salariul de bază (80%).

Măsura 1.3 - Investiții la bordul navelor și selectivitate

1. Descrierea măsurii

Această măsură va sprijini creșterea competitivității flotei românești prin adaptarea caracteristicilor navelor și a ambarcațiunilor la cerințele moderne privind siguranța navigației, îmbunătățirea condițiilor de muncă și a depozitării capturilor.

Investițiile realizate pentru modernizare pot cuprinde:

- Motoare noi cu un consum redus de combustibil și un impact redus asupra mediului;
- Echipamente ce permit menținerea și păstrarea capturilor accidentale la bord;
- Echipamente ce reduc impactul asupra habitatelor și speciilor care nu se comercializează;
- Echipamente ce reduc impactul asupra ecosistemelor și a bentosului;
- Investiții pentru unelte de pescuit mai selective (sprijinul este acordat până când acestea devin obligatorii);
- Echipamente pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și a siguranței la bord.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri sunt proprietarii navelor de pescuit comercial.

3. Alocarea financiară

Sprijinul financiar poate varia de la 20% la 60%.

4. Obiective cantitative - indicatori

Va fi înlocuită aproximativ 8.400 kW din puterea totală a motoarelor, ceea ce reprezintă:

- 60% din puterea totală;
- 80% din flota de pescuit modernizată;
- 70% din flota de pescuit la scară mică modernizată.

5. Informații specifice ale măsurii

Metoda folosită pentru stabilirea nivelului intervenției

Filiala ANPA Constanța va fi responsabilă cu verificarea caracteristicilor motoarelor vechi, comparativ cu cele noi, în momentul înlocuirii.

Conform art. 6 din Regulamentul (CE) nr. 498/2007, suma maximă pentru fiecare navă de pescuit de-a lungul întregii perioade de programare este stabilită pentru "investiții la bordul navelor de pescuit și selectivitate". Valoarea maximă a investițiilor eligibile pentru perioada 2007-2013 pentru fiecare navă de pescuit este stabilită luând în considerare vârsta și tonajul navei de pescuit exprimat în GT, constituind jumătate din prima stabilită pentru încetarea permanentă a activităților flotei de pescuit.

Măsura 1.4 - Pescuitul costier la scară mică

1. Descrierea măsurii

Această măsură va contribui la implementarea politicii prevăzute pentru micul pescuit costier, care operează de-a lungul coastei Mării Negre.

- Pescarii vor primi sprijin financiar pentru achiziționarea pentru prima oară a unei nave mai mici de 24 m;

- Vor fi organizate cursuri de perfecționare privind noile metode de pescuit și durabilitate pentru muncitorii din sectorul micului pescuit costier;
- Va fi îmbunătățit controlul capturilor și monitorizarea accesului în unele zone pescărești;
- Axa 4 va sprijini alte tipuri de acțiuni în zonele în care sunt active grupurile pescărești.

Nevoile acestor comunități de pescari vor fi evaluate printr-un studiu de specialitate efectuat cu sprijin financiar prin Axa 5 (Asistență tehnică).

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi pescarii și familiile acestora implicate în viața economică a sectorului pescăresc.

3. Alocarea financiară

Prima pentru achiziționarea navelor de pescuit va fi limitată la 15% din costul de achiziție și nu va depăși 50.000 euro.

Cursurile de perfecționare și măsurile de control vor fi finanțate 100% din fonduri publice (75% FEP co-finanțare, 25% contribuție națională).

4. Obiective cantitative - indicatori

600 de pescari vor beneficia de cursuri de pregătire.

Măsura 1.5 - Compensații socio-economice

1. Descrierea măsurii

Compensațiile socio-economice vor fi acordate pescarilor de la Marea Neagră, inclusiv celor din micul pescuit costier, pentru:

- Pierderea veniturilor ca urmare a încetării permanente a activității de pescuit;
- Retragerea anticipată din sectorul pescăresc, inclusiv pensionarea anticipată.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri sunt lucrătorii din sectorul pescăresc care au lucrat la bordul unei nave de pescuit sau ambarcațiuni de pescuit costier timp de cel puțin 12 luni, în calitate de pescari, cu condiția ca nava de pescuit să fi făcut obiectul încetării definitive a activității de pescuit sau schimbării destinației. Pescarii care mai au cel mult 10 ani până la data pensionării oficiale se pot pensiona anticipat.

3. Alocarea financiară

Pentru plata indemnizațiilor financiare nerambursabile, ajutorul financiar public este de 100%, din care 75% FEP și 25% buget național, precum și 15% din costul achiziției unei nave pentru prima oară, dar nu mai mult de 50.000 euro.

4. Obiective cantitative - indicatori

Țintele vor fi stabilite în funcție de numărul pescarilor "în exces" ca urmare a casării navelor.

5. Informații specifice ale măsurii

Compensația acordată pescarilor ca urmare a încetării definitive a unei nave din activitatea de pescuit reprezintă 75% din salariul mediu brut pe economie, acordat pentru o perioadă de 12 luni.

Compensația acordată pescarilor care se pensionează anticipat reprezintă 75% din salariul mediu brut pe economie, acordată până la vârsta de pensionare.

Primele socio-economice prevăzute în art. 27, par. 1.e, vor fi stabilite de Autoritatea de Management de la caz la caz. Nivelul primei nu trebuie să depășească 5.000 euro pe întreaga perioadă.

Pentru calcularea primei se va lua în considerare salariul mediu brut pe economie pe luna precedentă acordării primei, publicat în Buletinul Informativ emis de Institutul Național de Statistică.

6.b.2 Axa Prioritară 2: Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură

6.b.2.1 Obiectivele Axei Prioritare 2

În concordanță cu regulamentul FEP și cu strategia prezentată anterior în secțiunea 4, principalele obiective ale Axei Prioritare 2 vor sprijini România în vederea realizării următoarelor obiective:

- Modernizarea acvaculturii și adaptarea sectorului la cerințele pieței;
- Menținerea unui nivel durabil pentru activitatea de pescuit în apele interioare;
- Îmbunătățirea produselor procesate și comercializate din sectorul pescăresc.

În scopul sprijinirii implementării acestei măsuri, autoritățile române intenționează să aplice ingineria financiară în special pentru garantare, împrumuturi, reducerea dobânzii etc. În acest scop, intensitatea ajutorului va fi adaptată corespunzător, respectând plafoanele prevăzute în regulament. Detalii privind implementarea acestor facilități vor fi furnizate într-o etapă următoare, după realizarea unui studiu asupra condițiilor în care pot fi aplicate.

6.b.2.2 Linile de bază și obiectivele cuantificate

Indicatori de producție	Stadiul inițial 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Cantitatea produsă în acvacultură	7248 tone (2005)	+40%	+80%
Cantitatea produsă prin procesare	8768 tone (2005)	+40%	+80%
Cantitatea produsă prin pescuitul în apele interioare	4000 tone (2005)	5.000	6.000
% din proiectele care obțin producții prietenoase cu mediul	0	10%	15%
Creșterea profitului (MEUR)	Acvacultură: 10.883	Acvacultură: +25% Procesare: +20%	Acvacultură: +50% Procesare: +50%
Valoarea adăugată pe muncitor în acvacultură	700 Euro/an	+10%	+20%

6.b.2.3 Justificarea ratei medii de co-finanțare, grupuri țintă/ sectoare/ zone și beneficiari

- Intensitatea sprijinului acordat companiilor va fi între 60% și 100% fonduri publice, în concordanță cu natura măsurii și tipul beneficiarilor. Detalii suplimentare asupra ratei aplicate măsurilor specifice vor fi indicate în rezumatul fiecărei măsuri;
- Întreaga suprafață a României este eligibilă pentru măsurile din cadrul Axei Prioritare 2;
- Beneficiarul acestei Axei Prioritare va fi sectorul piscicol:
 - Companii private, organisme publice sau semi-publice care operează în sectorul de acvacultură;
 - Grupuri de întreprinderi, asociații sau organizații de producători;
 - Lucrători activi din pescuitul interior;
 - Asociații ale acestor muncitori.

6.b.2.4 Descrierea principalelor măsuri propuse prin Axa Prioritară 2, rezultate din strategia propusă

Programul și-a propus să aplice pentru toate cele șase măsuri cuprinse în Axa Prioritară 2 din cadrul FEP:

- Măsura 2.1 - Investiții productive în acvacultură;
- Măsura 2.2 - Măsuri de acva-mediu;
- Măsura 2.3 - Măsuri de sănătate publică;
- Măsura 2.4 - Măsuri de sănătate a animalelor;
- Măsura 2.5 - Pescuit în apele interioare;
- Măsura 2.6 - Investiții în procesare și marketing.

Acvacultură

Autoritățile române doresc să creeze un echilibru între producțiile obținute din acvacultura tradițională și cea intensivă și semi-intensivă.

Producerea unor specii de pești de calitate, cu valoare ridicată, pare să aibă perspective bune de piață și va fi luată în considerare. Acordarea de sprijin pentru diversificarea către noi specii de creștere (sturion, păstrăv, calcan, șalău și somn african) va fi prioritară.

Costurile mari pentru modernizarea infrastructurii degradate din acvacultură sugerează că aceste modernizări trebuie concentrate în zonele unde există un potențial bun de piață. Reabilitarea bazinelor trebuie limitată la cazurile cu un raport acceptabil cost-beneficiu și condiții bune în ceea ce privește alimentarea cu apă, calitatea mediului etc.

ANPA, împreună cu alte administrații, va evalua toate locațiile care pot fi folosite pentru acvacultură (teren și apă), identificând tipul de acvacultură și sistemul de creștere care poate fi promovat. Până în luna iunie 2009, va fi elaborat un **Master plan pentru dezvoltarea durabilă a acvaculturii** în România pentru următorii 20 de ani. Acest plan va lua în considerare alți factori, cum ar fi solicitările colective pentru măsuri sanitare, îmbunătățirea calității puietului, posibilitatea producerii pe plan local a furajelor, îmbunătățirea consumului energetic etc.

În scopul îndeplinirii cerințelor din art. 28, par. 5, după consultarea Comitetului de Monitorizare, Autoritatea de Management va lansa o cerere de oferte în vederea desemnării unui organism specializat să realizeze sarcinile stabilite.

Măsuri de acva-mediu

Măsurile de acva-mediu vor fi implementate pentru dezvoltarea formelor de acvacultură care includ protecția și îmbunătățirea mediului, resursele naturale, diversitatea genetică și managementul peisajelor, precum și caracteristicile tradiționale ale zonelor de acvacultură (Delta Dunării, zonele montane).

Scopul este de a promova practicile de producție prietenoase cu mediul în sectorul de acvacultură românesc. Prin această măsură se intenționează acordarea de prime fermierilor din acvacultură care se angajează să aplice formele de acvacultură cuprinse în art. 30 din Regulamentul Comisiei privind Fondul European pentru Pescuit.

Măsurile de sănătate a animalelor vor fi implementate pentru finanțarea controlului și eradicării bolilor din acvacultură. **Măsurile de sănătate publică** pot fi, de asemenea, implementate, dacă este necesar.

Pescuit în apele interioare

Modernizarea și dezvoltarea pescuitului în apele interioare constituie o prioritate pentru România, având în vedere suprafețele întinse de ape, numărul de muncitori, nivelul capturilor, diversitatea resurselor și experiența muncitorilor în această activitate.

Scopul acestei măsuri va fi de creștere a nivelului producției actuale, menținând aceeași capacitate. Nivelul angajaților va fi stabilizat, însă condițiile de muncă (organizarea locurilor de debarcare și modernizarea bărcilor), calitatea produselor pescuite (mașini de gheață, depozite frigorifice) și organizarea primei vânzări a producției vor fi îmbunătățite. Crearea punctelor de colectare centrale pentru comercializarea capturilor pot fi prevăzute în Delta Dunării și de-a lungul fluviului Dunărea, dacă este necesar. Crearea locurilor de debarcare va necesita întărirea controlului pentru folosirea acestor locuri de către pescari: astfel poate fi descurajat pescuitul ilegal.

În plus, se așteaptă ca Ministerul Mediului să monitorizeze periodic calitatea apei Dunării, în special conținutul de metale grele, în scopul asigurării că cerințele principale sunt realizate.

Dezvoltarea pescuitului în apele interioare trebuie să țină cont de nevoile pentru o dezvoltare durabilă a resurselor: menținerea stocurilor genetice sălbatice în ecosistemele naturale.

În scopul întăririi controlului în locurile de debarcare, numărul acestora trebuie să fie redus. Se vor stabili măsuri suplimentare de control, cum ar fi declarațiile de debarcare etc.

La calcularea primelor pentru pescarii interesați de retragerea către activități în afara sectorului de pescuit (posibil în Delta Dunării), se va ține cont de tonajul și vârsta ambarcațiunii. Comitetul de Monitorizare va stabili valoarea acestor prime.

Pentru primele legate de retragerea către alte activități în afara pescuitului, acordate în baza art. 33.3, Autoritatea de Management va folosi aceeași metodă utilizată în cazul încetării permanente a activității de pescuit (par. 6.b.1.4).

Procesare și comercializare

Această măsură constituie un instrument important pentru următoarele obiective:

- Creșterea valorii adăugate la produsele pescărești;
- Susținerea durabilității sectorului primar (acvacultură și pescuit);
- Aprovizionarea pieței interne cu produse autohtone;
- Modernizarea și transformarea sectorului de procesare existent.

Procesarea este împărțită în două categorii principale: procesarea realizată de către fermieri sau alți producători primari (desolizare, filetare, afumare etc.) și procesarea industrială pentru piața internă și pentru export.

Pentru modernizarea sectorului de procesare se vor avea în vedere următoarele obiective:

- Creșterea capacității industriei de procesare, prin extinderea facilităților existente sau construirea de noi unități;
- Îmbunătățirea competitivității produselor din pește procesate și comercializate, prin investiții în tehnologii și echipamente noi;
- Îmbunătățirea condițiilor de muncă și adaptarea unităților de procesare și comercializare la restricțiile de mediu.

Comercializarea produselor din pește trebuie încurajată, în vederea aprovizionării pieței interne cu produse alimentare de calitate și garantate din punct de vedere al siguranței alimentare. Dezvoltarea pieței interne din România va situa sectorul românesc într-o poziție mai bună de a concura cu importurile, iar producătorilor le va fi mai ușor să vândă producția proprie.

Trebuie stabilit un **observator de piață**, pentru a monitoriza atent prețurile pieței.

6.b.2.5 Delimitarea de alte activități similare finanțate din alte fonduri comunitare și măsurile luate pentru asigurarea complementarității

Acvacultură

Investițiile productive în acvacultură vor fi finanțate numai din FEP. Decolmatarea bazinelor neutilizate din nou în acvacultură poate fi realizată cu fonduri de la FEDR, dacă bazinele aparțin unei autorității publice.

Măsuri de acva-mediu

FEP va susține orice acțiune referitoare la implementarea măsurilor de mediu în acvacultura comercială, indiferent de tipul beneficiarului. Terenul agricol înconjurător trebuie finanțat prin FEADR.

Măsurile Natura 2000 trebuie implementate de preferință prin FEADR, în cazul în care beneficiarul este fermier.

Procesare și comercializare

FEP va susține întreprinderile cu mai puțin de 750 de lucrători sau cu o cifră de afaceri mai mică de 200 MEUR pe an. Întreprinderile mai mari trebuie să solicite finanțare din FEDR.

Instruiri

FEP va finanța educația și instruirea pescarilor și a lucrătorilor din sectorul pescăresc, cu condiția ca acestea să fie restricționate la domeniul lor de activitate. FSE va finanța realizarea de cursuri în scopul reconversiei profesionale către alte activități decât cele din sectorul pescăresc.

6.c Informații specifice pentru fiecare măsură

Măsura 2.1 - Investiții productive în acvacultură

1. Descrierea măsurii

Prin această măsură, FEP va finanța investiții pentru construirea, extinderea, echiparea și modernizarea instalațiilor de producție în sectorul de acvacultură.

Mai concret, acțiunile finanțate se referă la:

- Diversificarea produselor obținute prin acvacultură către noi specii (ex. somnul african) și producerea unor specii cu perspective bune pe piață (în special sturion și calcan);
- Modernizarea și extinderea fermelor existente, în scopul susținerii acvaculturii tradiționale și a creșterii producției pentru cel mai larg segment de piață - clasa medie;
- Achiziționarea de echipamente, în scopul protejării fermelor de prădători sălbatici (cormorani, pelicani);
- Îmbunătățirea condițiilor de muncă și a siguranței muncitorilor din acvacultură.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri pot fi:

- Companiile private;
- Grupurile de întreprinderi, asociații sau organizații de producători;
- Organismele publice sau semi-publice.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi limitată la 60% din investiția totală.

La încheierea procesului de evaluare a activităților finanțate de ANPA, s-a stabilit să se acorde prioritate întreprinderilor micro și mici. Astfel, 50% din fondurile alocate vor fi rezervate, la fiecare anunț, pentru depunerea proiectelor de acest tip de întreprinderi. Acest procentaj poate fi modificat de Comitetul de Monitorizare în funcție de cererile actuale.

4. Obiective cantitative - indicatori

Pentru perioada 2007-2013, este prevăzută realizarea următoarelor obiective:

- Creșterea producției din acvacultură până la 80%;
- Creșterea profitului până la 50%;
- Creșterea valorii adăugate pe lucrător până la 20%.

Măsura 2.2 - Măsură de acva-mediu

1. Descrierea măsurii

Această măsură are în vedere introducerea de noi metode pentru producția din acvacultură, compatibile cu protecția și îmbunătățirea condițiilor de mediu, a peisajului și resurselor naturale și a diversității genetice. Această măsură poate oferi sprijin sub formă de primă astfel:

- Compensații pentru maxim 2 ani pentru fermele care s-au transformat în ferme ecologice (producții organice);
- Compensații reprezentând o valoare maximă la hectar pentru fermele de acvacultură unde sunt aplicate obligații de acva-mediu în plus față de cadrul legal;
- Compensații pentru maxim 2 ani ulterior datei deciziei privind zonele protejate conform NATURA 2000, numai pentru unitățile de acvacultură care desfășurau activități de acvacultură anterior deciziei.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri pot fi companiile private și publice care operează în sectorul de acvacultură.

3. Alocarea financiară

Primele vor fi achitate 100% din contribuția publică.

Măsura 2.5 - Pescuitul în apele interioare

1. Descrierea măsurii

Investițiile în pescuitul în apele interioare va constitui o prioritate în implementarea PO, având în vedere suprafețele mari de ape, diversitatea speciilor și numărul de angajați implicați în activitatea de pescuit în apele interioare din România.

Dezvoltarea pescuitului în apele interioare trebuie realizată astfel încât să se asigure durabilitatea resurselor din apele interioare, a patrimoniul genetic sălbatic și a mediului.

Această măsură va acorda sprijin financiar astfel:

- Investițiile în flota de pescuit din apele interioare urmăresc îmbunătățirea siguranței la bordul ambarcațiunilor, a condițiilor de muncă, a igienei și calității produselor, precum și modernizarea bărcilor;
- Modernizarea facilităților de pescuit în apele interioare se va realiza prin investiții care urmăresc organizarea unui număr de locuri de debarcare, îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru activitățile din locurile de debarcare și îmbunătățirea echipamentelor existente sau amenajarea unor locuri de debarcare noi - facilități de depozitare, depozite frigorifice și mașini de gheață;
- Schimbarea destinației vaselor care operează în pescuitul în ape interioare către alte activități în afara pescuitului, în special în Delta Dunării.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi:

- Muncitorii activi în pescuitul în apele interioare;
- Asociațiile acestor muncitori.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi limitată la 60% din valoarea totală a investiției.

4. Obiective cantitative - indicatori

Cantitatea de pește debarcat va crește de la 4.000 tone/an la 6.000 tone/an.

5. Informații specifice ale măsurii

Toate bărcile pentru care se va primi sprijin financiar conform art. 33 din Regulamentul (EC) 1198/2006 trebuie să fie înregistrate în Fișierul Navelor pentru pescuit în apele interioare, ca operând în apele interioare. Acestea vor continua să opereze exclusiv în apele interioare, primind licență numai pentru acest tip de pescuit.

Vasele de pescuit care operează în apele interioare și au primit ajutor public pentru schimbarea destinației vasului pentru altă activitate decât pescuitul (ex. turism, în special în Delta Dunării) nu vor mai putea niciodată să opereze în pescuitul în apele interioare. Această condiție va putea fi controlată, deoarece toate vasele sunt înregistrate în Fișierul Navelor, având nevoie de o licență de pescuit pentru a putea activa.

Măsura 2.6 - Investiții în procesare și marketing

1. Descrierea măsurii

Măsura va susține financiar investiții precum:

- Echipamente pentru procesarea produselor și sub-produselor la locul de producție;
- Echipamente care urmăresc să îmbunătățească calitatea, siguranța și trasabilitatea produselor;
- Echipamente pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și a siguranței;
- Infrastructură și echipamente care vor reduce impactul negativ asupra mediului (în special îmbunătățirea folosirii sub-produselor și a reziduurilor);
- Construirea de noi unități de procesare și modernizarea celor existente;
- Facilități pentru înființarea unei piețe de en-gros și a bursei de pește electronice.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii acestei măsuri vor fi companiile private și organizațiile publice.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi limitată la 60% din investiția totală.

În procesul de selecție se va acorda prioritate întreprinderilor micro și mici. La fiecare anunț pentru depunerea proiectelor eligibile din această categorie de întreprinderi, 50% din fonduri vor fi rezervate acestora. Procentajul poate fi modificat de Comitetul de Monitorizare în funcție de cererile actuale.

4. Obiective cantitative - indicatori

Creșterea profitului cu 50%;

Creșterea producției obținute prin procesare până la 80%.

6.b.3 Axă Prioritară 3: Măsuri de interes comun

6.b.3.1 Obiectivele Axei Prioritare 3

Conform Regulamentului Fondului European pentru Pescuit, principalele obiective ale Axei Prioritare 3 sunt:

- Întărirea infrastructurii pentru asigurarea unei industrii de pescuit profitabile și competitive pe termen lung, cu creșterea măsurilor de siguranță pentru lucrătorii sectorului piscicol;
- Sprijinirea abilităților profesionale în sectorul de pescuit și acvacultură;
- Sprijinirea acțiunilor comune pentru dezvoltarea unui sector de pescuit și acvacultură durabil.

Sprijinul financiar de la FEP în cadrul Axei Prioritare 3 acoperă măsurile de „interes comun” cu un scop mai larg decât măsurile luate de întreprinderile private, care ajută la realizarea obiectivelor Politicii Comune de Pescuit. Măsurile sunt de interes comun atunci când contribuie la realizarea intereselor unui grup de beneficiari sau ale publicului larg. Orice venit rezultat trebuie reinvestit în proiect.

6.b.3.2 Obiectivele cuantificate

Indicatori de rezultat	Stadiul inițial 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Numărul de porturi marine modernizate	0	1	3
Numărul de adăposturi la Marea Neagră	0	3	5
Numărul de locuri de debarcare la Marea Neagră	0	3	5
Pregătirea grupurilor de pescari și fermieri (nr. cursuri de pregătire)	0	7	15
Organizații de producători Asociații de producători	90	20	5
Creșterea consumului mediu de pește	4,5 kg/persoană/an	6 kg/persoană/an	9 kg/persoană/an
Creșterea valorii adăugate a peștelui procesat și vândut	4,757 mil. Euro	10%	20%

6.b.3.3 Justificarea ratei medii de co-finanțare, grupuri țintă/ sectoare/ zone și beneficiari

Rata medie de co-finanțare pentru această axă prioritară este de 80%.

Ratele de co-finanțare variază între 80% și 100% din fondurile publice, în funcție de natura măsurii și de tipul beneficiarilor. În sumarul fiecărei măsuri sunt disponibile date mai detaliate cu privire la ratele aplicate pentru fiecare măsură.

Întreg teritoriul României este eligibil pentru măsurile Axei Prioritare 3.

Sectorul pescăresc va fi singurul beneficiar al acestei axe prioritare. Beneficiarii sunt următorii:

- Structurile recunoscute de ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (precum organizații, grupuri sau asociații);
- Organismele publice sau semi-publice, ale căror implicare efectivă și reprezentativitate în sectorul de pescuit și acvacultură vor fi verificate;
- Companiile private care acționează în interes comun.

6.b.3.4 Descrierea principalelor măsuri propuse prin Axa Prioritară 3, rezultate din strategia propusă

Filosofia generală a Axei 3 constă în sprijinirea implementării Axelor 1 și 2, prin crearea unei infrastructuri comune pentru lucrătorii sectorului piscicol, sprijinirea restructurării sectorului prin intermediul acțiunilor colective, care urmăresc dezvoltarea pieței.

Programul va reține 5 măsuri dintre cele 6 propuse în Regulamentul Fondului European pentru Pescuit:

Măsura 3.1 - Acțiuni colective;

Măsura 3.2 - Protecția și dezvoltarea faunei și florei sălbatice;

Măsura 3.3 - Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi;

Măsura 3.4 - Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare;

Măsura 3.5 - Proiecte pilot.

Acțiuni colective: structurarea organizațiilor de producători

În prezent există 90 de asociații care reprezintă producători și procesatori. Numărul mare al acestora relevă faptul că fiecare dintre aceste asociații reprezintă o mică parte din sector sau o mică zonă geografică. Această organizare precară, precum și faptul că toate aceste organizații au fost înființate relativ recent au condus la o funcționare slabă a pieței produselor pescărești, împiedicând implementarea obiectivelor politicii comune pentru pescuit în România.

Asociațiile vor fi încurajate să-și restructureze activitatea și să se regroupeze într-un număr mai mic de asociații mari. Pentru a putea fi finanțate, asociațiilor li se va solicita un plan de afaceri, care să prezinte programul de activitate și să explice tipul de servicii pe care îl asigură membrilor săi.

Această restructurare a organizațiilor de producători va fi susținută prin parteneriate mai bune între organizații, institute de cercetare și administrație. Vor fi inițiate cursuri de pregătire pentru aceste grupuri de producători, în vederea îmbunătățirii calității managementului și a resurselor umane.

Beneficiarii unor astfel de acțiuni colective vor fi structurile recunoscute de ANPA ca reprezentanți ai producătorilor, pe baza Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 772/2007, care implementează în România condițiile și prevederile Regulamentului Comisiei Europene nr. 104/2000.

Fauna și flora acvatică

Se prevede crearea de zone protejate, unde pescuitul este interzis.

Refacerea zonelor de reproducere și alte acțiuni similare se pot dovedi, de asemenea, necesare pentru managementul durabil al pescuitului în apele interioare.

FEP poate finanța în cadrul acestei măsuri unele infrastructuri comune pentru facilitarea acțiunilor precum reabilitarea rutelor de migrare a sturionilor pe Dunăre (în special prin crearea de trecători pentru pești) sau îmbunătățirea condițiilor de mediu și creșterea stocurilor pentru lostrită.

Înainte de începerea studiului de fezabilitate pentru reabilitarea rutelor de migrare a sturionilor pe Dunăre, Autoritatea de Management va menține un contact permanent cu Autoritatea de Management pentru Transport, în vederea asigurării coerenței dintre proiectele referitoare la fluviul Dunărea.

Acest lucru va fi realizat printr-o strânsă colaborare cu Ministerul Transporturilor.

Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi

În acest moment, România nu dispune de infrastructură portuară pentru pescuit, cu cheiuri specializate și zone de stocare și refrigerare a peștelui debarcat.

Pentru a asigura competitivitatea pe termen lung a sectorului, este necesară **modernizarea a cel puțin 3 porturi pescărești existente** utilizate de navele de pescuit pentru debarcarea capturilor, prin construirea facilităților necesare vaselor și bărcilor de pescuit care operează la Marea Neagră. Aceste porturi de pescuit se vor situa la Sulina, în Rezervația Biosferei "Delta Dunării", la Midia, lângă Constanța, și la Mangalia, în

apropierea frontierei cu Bulgaria. Deși dimensiunile reduse ale flotei românești de pescuit nu justifică dezvoltarea a trei porturi de pescuit, trebuie precizat faptul că distanțele străbătute de vasele de pescuit din zonele de pescuit în porturile de pescuit justifică modernizarea unui număr de trei porturi de pescuit (lungimea litoralului românesc este de 265 km).

Îmbunătățirea serviciilor oferite pescarilor în aceste porturi va include facilități pentru:

- Furnizarea de gheață, combustibil și apă;
- Întreținerea și repararea vaselor, a bărcilor și a echipamentului de pescuit;
- Facilități de debarcare pentru produsele pescărești.

Dezvoltarea a 4-5 puncte de debarcare va fi finanțată prin FEP în scopul îmbunătățirii funcționării flotei de pescuit la scară mică. Aceste puncte de debarcare vor fi echipate cu facilități pentru debarcarea produselor pescărești. În aceste infrastructuri colective se va realiza controlul activității. Aceste puncte de debarcare vor fi, de asemenea, folosite ca atracții turistice pentru urmărirea activităților de pescuit și pentru pescuitul recreativ. Locațiile exacte ale acestor facilități trebuie determinate ulterior, pe baza analizelor cost-beneficiu. Dacă locația este aleasă în zonele selectate de Axa Prioritară 4, acestea sunt utile strategiilor de dezvoltare locală integrată, implementate de Grupurile Locale.

Având în vedere condițiile meteo foarte dificile pe Marea Neagră și lungimea coastei, este necesară construcția a 4-5 adăposturi, pentru îmbunătățirea siguranței pescarilor pe mare. Localizarea acestor adăposturi va viza completarea facilităților descrise mai sus.

Dezvoltarea de noi piețe de pescuit

Analizele de piață arată că, pentru a recupera nișe de piață pierdute, este necesară promovarea consumului de pește din producția internă.

Prin această măsură vor fi finanțate campanii de promovare pentru creșterea consumului de pește și pentru introducerea de noi produse din pește, inclusiv crearea unor mărci „generice”, respectând restricțiile prevăzute de Regulamentul FEP prin art. 40, secțiunea 2. Produsele organice vor fi, de asemenea, promovate.

Pentru a susține promovarea produselor din pește, trebuie elaborate standarde de calitate, precum și proceduri pentru urmărirea trasabilității capturilor și a producției din acvacultură. Deschiderea piețelor în contextul integrării în Uniunea Europeană facilitează intrarea pe piață a produselor din import, pentru creșterea concurenței pe piața internă. În ceea ce privește prețul produselor, sectorul pescăresc din România va trebui să se concentreze asupra calității produselor din producția internă, în detrimentul concurenței cu produsele de import.

Proiecte pilot

Această măsură trebuie să permită sectorului de pescuit și de acvacultură să testeze viabilitatea tehnică și economică a noilor tehnologii și a planurilor de management.

Prin intermediul proiectelor pilot, sectorul va beneficia de:

- Realizarea unor proiecte experimentale sau operațiuni coordonate de companii private, organisme publice sau semi-publice, precum institutele de cercetare;
- Transferul cunoștințelor tehnice și/ sau economice necesare pentru modernizarea sectorului;
- Adaptarea sectorului la evoluția mediului economic, tehnic și legislativ.

Următoarele tipuri de proiecte pilot vor fi finanțate cu prioritate:

- Noi tehnologii pentru tehnici și echipamente de pescuit mai selective;
- Achiziționarea de *know-how* și tehnologii pentru producția din acvacultură și procesare.

6.b.3.5 Delimitarea de alte activități similare finanțate din alte fonduri comunitare și măsurile luate pentru asigurarea complementarității

În anumite cazuri, măsurile pentru protecția și dezvoltarea florei și faunei acvatice pot fi finanțate prin instrumentul financiar LIFE+, în special în zonele „Natura 2000”. Cei doi administratori implicați vor face schimb de informații pentru a evita riscul de a suprapune finanțarea anumitor proiecte, atât timp cât aceeași zonă poate fi eligibilă atât prin FEP, cât și prin programe LIFE+. Intervențiile finanțate de FEP în zonele „NATURA 2000” vor fi limitate la acțiuni referitoare la activitățile de pescuit.

Echiparea porturilor actuale este eligibilă prin FEP dacă se dovedește că acestea sunt deja folosite de vasele de pescuit. Construcția unui port de pescuit nou trebuie suportată de FADR.

Construcția de mici adăposturi este eligibilă atât prin FEP, cât și prin FEADR. România a ales să utilizeze fondurile FEP în acest scop.

6.c Informații specifice pentru fiecare măsură

Măsura 3.1 - Acțiuni colective

1. Descrierea măsurii

Prin măsura 3.1 sunt finanțate trei tipuri de acțiuni:

- **Parteneriatul cu cercetarea:** participarea activă la programe de cercetare cu tematica legată de sectorul piscicol (managementul resurselor, tehnologii de acvacultură, controlul calității produselor, reducerea consumului energetic etc.), realizate de institutele de cercetare, ale căror rezultate vor fi de interes colectiv și vor fi popularizate pe scară largă;
- **Pregătirea profesională:** îmbunătățirea abilităților profesionale, dezvoltarea de noi metode și instrumente de pregătire (de ex. cursuri care ajută pescarii să cunoască regulamentele naționale și europene cu privire la dimensiunile minime de captură, condiții de igienă, controlul calității);
- **Promovarea asociațiilor de producători** pentru realizarea categoriilor de acțiuni prezentate în art. 37, în special contribuția la managementul și conservarea resurselor, la promovarea metodelor și uneltelor selective de pescuit și/ sau recuperarea uneltelor de pescuit pierdute de pe fundul mării.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi:

- Structurile recunoscute de ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (precum organizații, grupuri sau asociații);
- Organismele publice sau semi-publice.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi de 100% din totalul investiției, din care 75% co-finanțare de la FEP, iar 25% de la Guvernul României.

4. Obiective cantitative - indicatori

- 15 grupuri de pregătire;
- Reducerea numărului de asociații de producători de la 90 la 5.

Măsura 3.2 - Protecția și dezvoltarea faunei și florei acvatice

1. Descrierea măsurii

Această măsură va sprijini acțiuni pentru:

- Construirea sau instalarea facilităților statice sau mobile, destinate protecției și dezvoltării faunei și florei acvatice;
- Reabilitarea apelor interioare, inclusiv a zonelor de reproducere și a rutelor de migrare pentru speciile migratoare;
- Protecția și îmbunătățirea mediului în cadrul programului NATURA 2000, dacă au legătură cu activitățile de pescuit.

Sprijinul conform art. 38(2)(c) din FEP (de ex. măsuri cu privire la protecția și îmbunătățirea mediului ariilor protejate din cadrul rețelei NATURA 2000, unde aceste zone sunt direct legate de activități piscicole) poate acoperi, de asemenea, costurile pentru consultarea actorilor implicați pe durata discutării planurilor de management, studiilor pentru monitorizarea și supravegherea speciilor și a habitatelor, inclusiv managementul de risc (sisteme de avertizare), prelucrarea informațiilor și materiale publicitare.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi:

- Structurile recunoscute de ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (precum organizații, grupuri sau asociații);
- Organismele publice sau semi-publice, ale căror implicare efectivă și reprezentativitate în sectorul de pescuit și acvacultură vor fi verificate.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi de 100% din totalul investiției, din care 75% contribuție FEP, iar 25% contribuție națională.

Măsura 3.3 - Porturi de pescuit, puncte de debarcare și adăposturi

1. Descrierea măsurii

Principalele acțiuni finanțate:

- Modernizarea a **trei porturi pescărești**, acțiune ce va include:
 1. Dezvoltarea și modernizarea danelor specifice pentru vasele și bărcile de pescuit;
 2. Construirea de facilități pentru aprovizionarea cu combustibil, gheață și alimentare cu apă;
 3. Construirea de facilități pentru debarcare, procesare și depozitare la rece a produselor din pescuit;
 4. Asigurarea de facilități și echipamente pentru întreținerea și repararea navelor și a ambarcațiunilor de pescuit;
 5. Construirea de facilități pentru depozitarea și tratamentul deșeurilor;
- Investiții în **4-5 puncte de debarcare**, servind drept adăposturi de siguranță, precum și facilități pentru distribuția capturilor în stare proaspătă:
 1. Construirea, modernizarea și dezvoltarea facilităților pentru debarcare, îmbunătățirea siguranței în timpul operațiunilor de debarcare;
 2. Construirea de facilități pentru aprovizionarea cu combustibil, gheață și alimentare cu apă;
 3. Construirea de facilități pentru depozitarea la rece;
 4. Construirea de amplasamente pentru depozitarea și tratarea deșeurilor;
- Investiții în construirea și modernizarea a **4-5 adăposturi**. Aceste adăposturi au drept scop îmbunătățirea siguranței muncitorilor din sectorul pescăresc și nu vor dispune de facilitățile specifice locurilor de debarcare.

Aceste trei tipuri de facilități vor fi, de asemenea, utilizate pentru activități turistice precum navigarea sau pescuitul sportiv. Dacă în zona respectivă există un Grup Local de acțiune, aceste facilități pot fi utilizate pentru strategiile integrate realizate prin intermediul Axei Prioritare 4.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi:

- Structurile recunoscute de ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (precum organizații, grupuri sau asociații);
- Companiile private;
- Organismele publice sau semi-publice.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi de 100% din totalul investiției, din care 75% finanțare FEP, iar 25% contribuție națională.

4. Obiective cantitative - indicatori

De-a lungul coastei Mării Negre:

- 3 porturi pescărești modernizate și echipate;
- Crearea a 5 puncte de debarcare;
- Crearea a 5 adăposturi.

Măsura 3. 4 - Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare

1. Descrierea măsurii

Principalele acțiuni finanțate:

- Promovarea tehnologiilor și a echipamentelor pentru comercializarea produselor din pește, prin îmbunătățirea calității, a siguranței și a trasabilității;
- Campanii de promovare (campanii de publicitate pentru încurajarea consumului de pește și a produselor din pește, cărți de bucate cu produse din pește etc.);
- Organizarea și participarea la expoziții de produse marine și din pește.

2. Beneficiarii măsurii

- Structurile recunoscute de ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (precum organizații, grupuri sau asociații);
- Companiile private;
- Organismele publice sau semi-publice.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi de 100% din totalul investiției, din care 75% contribuție FEP, iar 25% contribuție națională.

4. Obiective cantitative - indicatori

Creșterea consumului mediu de pește și produse din pește de către populație, de la 4,5 kg/an/locuitor la

9 kg/ an/ locuitor.

Creșterea cu 20% a valorii adăugate pentru produsele procesate și vândute.

Măsura 3. 5 - Proiecte pilot

1. Descrierea măsurii

FEP va finanța patru noi tipuri de proiecte:

- **Tehnologii inovative**, a căror viabilitate tehnică și economică va fi testată în condițiile sectorului autohton de pescuit, pentru a obține și răspândi cunoștințele economice și tehnice ale tehnologiei testate;
- Teste realizate în cadrul **planurilor de management** și al planurilor pentru alocarea efortului de pescuit, inclusiv, dacă este necesar, stabilirea zonelor unde pescuitul este interzis, în scopul evaluării consecințelor biologice și financiare și al refacerii ecologice experimentale;
- Dezvoltarea și testarea de metode pentru îmbunătățirea selectivității uneltelor de pescuit, reducerea capturilor accidentale, în special pe fundul mării;
- Testarea unor tehnici alternative **de management al pescuitului**.

Proiectele pilot finanțate prin FEP trebuie să fie cu adevărat inovative. Îmbunătățirile tehnice minore ale unor tehnologii cunoscute nu se pot califica pentru sprijin din partea FEP, conform art. 41. Proiectele pilot trebuie să aibă costuri și durată limitate.

2. Beneficiarii măsurii

Beneficiarii vor fi:

- Structurile recunoscute de ANPA ca reprezentanți ai producătorilor (precum organizații, grupuri sau asociații);
- Companiile private;
- Organismele publice sau semi-publice, ale căror implicare efectivă și reprezentativitate în sectorul de pescuit și acvacultură vor fi verificate.

3. Alocarea financiară

Contribuția publică va fi de 100% din totalul investiției, din care 75% contribuție FEP, iar 25% contribuție națională.

6.b.4 Axa Prioritară 4: Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești

6.b.4.1 Obiectivele Axei Prioritare 4

Axele Prioritare 1, 2 și 3 propun măsuri pentru sprijinirea dezvoltării pe verticală a sectorului pescăresc, în timp ce Axa Prioritară 4 propune o abordare teritorială în completarea acestui set de măsuri.

România a hotărât să **aloc o cotă substanțială din FEP** acestei axe prioritare. Principalul scop al Axei Prioritare 4 este de a minimiza declinul sectorului pescăresc și de a sprijini reconversia zonelor afectate de schimbările din acest sector.

Obiectivele măsurilor finanțate prin Axa 4:

- Sprijinirea **înființării Grupurilor Locale** (parteneriate și strategii);
- Sprijinirea **implementării strategiilor locale de dezvoltare**;
- Sprijinirea proiectelor de colaborare între Grupurile Locale.

6.b.4.2 Stare inițială și obiectivele cuantificate

Indicatori de rezultat	Stadiul inițial 2007	Obiective 2010	Obiective 2013
Nr. Grupuri Locale înființate	0	5	15
Teritoriul acoperit de Grupurile Locale	0	7.000 km ²	21.000 km ²
Populația din teritoriul acoperit de Grupurile Locale	0	250.000	750.000
Locuri de muncă create sau menținute în sector	0	500	3.000

6.b.4.3 Justificarea ratei medii de co-finanțare, grupuri țintă/ sectoare/ zone și beneficiari

Aria de implementare

Zonele care pot fi selectate vor fi mai mici decât NUTS III, situate de-a lungul râurilor, a liniilor de coastă, în zone cu lacuri, estuare, coerente din punct de vedere geografic, economic și social. În România, întreg teritoriul țării este eligibil pentru selectarea zonelor pescărești, identificându-se, pentru început, trei zone geografice potențial beneficiare de sprijinul comunitar prin Axa 4:

- Delta Dunării, o zonă cu tradiție în pescuit, cu o mare diversitate biologică și peisagistică, unde activitățile economice alternative pot fi dezvoltate în vederea îmbunătățirii veniturilor populațiilor de pescari fără creșterea presiunii asupra resurselor piscicole;
- De-a lungul fluviului Dunărea, unde ocupația principală a populației este pescuitul ori acvacultura;
- Zona de coastă a Mării Negre.

Zonele pescărești sunt eligibile dacă îndeplinesc următoarele criterii minime:

- O zonă pescărească trebuie să fie mai mică decât NUTS III - echivalentul unui județ în România;
- Zona trebuie să fie coerentă din punct de vedere geografic, economic și social;
- În general, numărul total al populației trebuie să fie cuprins între 10.000 și 150.000 locuitori.

Sunt eligibile orașele cu o populație mai mică de 100.000 de locuitori.

Cel puțin unul dintre următoarele trei criterii este obligatoriu:

- Densitatea populației trebuie să fie mai mică de 50 locuitori/ km²;
- Pescuitul este o activitate economică importantă în zonă, dar este în declin;
- Micile comunități pescărești reprezintă o importantă parte a populației zonei.

Beneficiarii vor fi Grupurile Locale selectate printr-o procedură competitivă. Pentru a fi eligibili, candidații dintr-o anumită zonă trebuie să respecte următoarele criterii:

- Să fie alcătuiți în parteneriate public-private, în care sectorul privat (întreprinderi private, parteneri economici și sociali, fundații sau asociații) să fie majoritar la nivelul luării deciziilor (peste 50%);
- Să prezinte o strategie integrată pentru dezvoltarea propriei zone. Această strategie multi-sectorială va include acțiuni inovatoare, propuse pentru diversificarea economiei locale, crearea de locuri de muncă, promovarea calității vieții și a protecției mediului.

Grupurile vor selecta beneficiarii finali pentru finanțare. Aceștia vor fi comunitățile pescărești, lucrători în cadrul sectorului, sau cei care prin activitatea lor au o legătură directă cu sectorul, comunitățile locale, organizațiile publice sau private implicate în dezvoltarea locală a zonei (ONG-uri, fundații, asociații, consilii locale, societatea civilă) din zona selectată.

6.b.4.4 Descrierea principalelor măsuri propuse prin Axa Prioritară 4, rezultate din strategia propusă

În cadrul Axei 4 sunt propuse două măsuri:

Măsura 4.1 - Selectarea Grupurilor Locale

Măsura 4.2 - Sprijin pentru acțiunile de cooperare între Grupurile Locale

Măsura 4.1 - Selectarea Grupurilor Locale va fi realizată în două etape:

- **Sprijin pentru înființarea parteneriatelor public-private și elaborarea strategiei locale integrate.**

Această sub-măsură va sprijini zonele înaintea selectării Grupurilor Locale. Va permite dobândirea de cunoștințe și aptitudini pentru actorii locali, va contribui la facilitarea procesului de consultare locală și constituirea parteneriatelor locale. Strategia integrată va fi realizată în cadrul acestui proces și va fi prezentată Comisiei de Selecție pentru acordarea finanțării necesare implementării strategiei.

- **Sprijin pentru implementarea strategiilor locale integrate.**

Această sub-măsură poate fi accesată doar de Grupurile Locale selectate în urma lansării apelului pentru depunerea proiectelor. Se vor sprijini 2 tipuri de acțiuni.

- Sprijin pentru organizarea și funcționarea Grupurilor Locale;
- Sprijin pentru implementarea proiectelor de dezvoltare locală de către actorii locali ori de către grup. Grupul va fi responsabil de selectarea proiectelor beneficiarilor individuali.

Măsura 4.2 - Sprijin pentru acțiunile de cooperare între Grupurile Locale

Grupurile locale ar putea solicita sprijin pentru acțiuni care să fie realizate în colaborare cu alt grup local, beneficiind de finanțare prin Axa 4 a FEP. Aceste proiecte de cooperare pot fi realizate cu unul ori mai multe Grupuri Locale din România ori cu unul sau mai multe grupuri din alte state membre.

Cooperarea nu este obligatorie pentru grupuri. Această măsură poate fi implementată după un anumit timp, când strategia locală este deja consolidată și când se dovedește utilitatea cooperării grupurilor.

6.b.4.5 Delimitarea de alte activități similare finanțate din alte fonduri comunitare și măsurile luate pentru asigurarea complementarității

Este posibil ca teritoriul acoperit de un Grup de Acțiune Locală (FEADR) și cel al unui Grup Local (FEP) să se suprapună total sau parțial, neputându-se realiza o delimitare pe criteriile geografice a acestora. Pentru a fi selectată, o zonă pescărească trebuie să respecte criteriile generale și specifice prevăzute în acest Program Operațional.

Este preferabil ca, pentru implementarea Axei 4, să se folosească parteneriatele sau organizațiile existente. Dacă un grup FEP (GL) se formează pe structura unui grup LEADER (GAL) deja existent, va putea utiliza aceeași structură administrativă pentru implementarea ambelor fonduri europene. În aceste condiții, costurile comune vor fi împărțite (proporțional) între Grupul Local finanțat din FEP și Grupul de Acțiune Locală finanțat din FEADR. În toate cazurile, având în vedere posibilitatea de suprapunere geografică cu grupurile LEADER, este necesară o separare clară a instrumentelor:

- Strategii distincte între grupuri;
- Parteneriate distincte - componența parteneriatului Grupului Local și cea a Grupurilor de Acțiune Locală trebuie să fie diferită (chiar dacă anumiți actori locali doresc să se afle în componența ambelor parteneriate). În componența GL trebuie să existe actori relevanți ai sectorului pescăresc din zona respectivă;
- Comitete de selecție diferite - componența diferită la nivelul luării deciziei de selectare a proiectelor;
- Registre contabile, circuite financiare și de control diferite.
- Se așteaptă ca, în zona unde activează un Grup Local, echipa acestuia să ușureze accesul beneficiarilor la finanțare (completarea aplicațiilor pentru sprijin). Aceeași aplicație va fi finanțată și prin FSE sau FEADR.

6.c Informații specifice pentru fiecare măsură

Măsura 4.1 - Selectarea Grupurilor Locale

Așa cum s-a explicat anterior, această măsură va fi implementată în două sub-măsuri:

- **Sub-măsura 4.1.a** - Sprijin pentru realizarea parteneriatului public-privat și elaborarea strategiilor locale integrate;
- **Sub-măsura 4.1.b** - Sprijin pentru implementarea strategiilor locale integrate.

Sub-măsura 4.1.a - Sprijin pentru realizarea parteneriatului public-privat și elaborarea strategiilor locale integrate

1. Descrierea sub-măsurii

Dezvoltarea locală a sectorului pescăresc este un concept inovativ. Potențialii beneficiari au nevoie de sprijin pentru pregătirea proiectelor, pentru a deveni Grupuri Locale selectate și pentru a-și implementa strategia de dezvoltare integrată a teritoriului. Sprijinul va fi oferit pentru dobândirea cunoștințelor, a aptitudinilor și pentru facilitarea elaborării și implementării strategiei de dezvoltare.

Finanțarea va fi accesibilă actorilor locali pentru a desfășura acțiuni pregătitoare, precum:

- a) Sprijin tehnic pentru constituirea de parteneriate reprezentative de dezvoltare locală;
- b) Studii tehnice ale zonei;
- c) Măsuri de informare a grupurilor țintă și a publicului larg în ceea ce privește potențialul zonei și direcțiile de dezvoltare locală;
- d) Sprijin tehnic pentru elaborarea, monitorizarea și evaluarea strategiilor de dezvoltare locală (seminarii, grupuri de lucru, animarea teritoriului);
- e) Pregătirea dosarului de candidatură în vederea participării la selecția GL-le;
- f) Instruirea personalului în ceea ce privește elaborarea și implementarea strategiei de dezvoltare locală, inclusiv acțiuni de instruire pentru managementul grupului;
- g) Evenimente promoționale și instruire.

În plus, grupurile vor acorda potențialilor beneficiari asistență tehnică și informații.

2. Beneficiarii sub-măsurii

Potențialele Grupuri Locale (parteneri locali interesați, parteneriate cu sau fără statut juridic), constituite din autorități locale și/ sau ONG-uri sau asociații interesate în a se constitui în Grupuri Locale și în a elabora strategiile de dezvoltare locală în acea zonă.

3. Selectarea parteneriatelor

Accesul la această sub-măsură se va face pe baza unui proiect elaborat de către partenerii interesați, care va cuprinde obiectivele, durata de realizare, acțiunile (cele prevăzute la punctele a-g), bugetul necesar pentru implementarea proiectului.

Selecția acestor proiecte va fi realizată de o Comisie de Selecție organizată în cadrul ANPA, după următoarele criterii:

- Partenerii privați trebuie să aibă o pondere mai mare de 50% la nivel decizional;
- GL să își desfășoare activitatea într-o zonă pescărească cu o populație cuprinsă, în general, între 10.000 și 150.000 de locuitori;
- Aceeași localitate nu va face parte din mai multe potențiale GL, pentru a beneficia de două ori de acest sprijin;
- Omogenitate geografică, economică și socială a zonei;
- Resurse umane, financiare, naturale suficiente pentru implementarea unei strategii.

Potențialii beneficiari vor semna un angajament, prin care se obligă ca, într-un interval de timp cuprins între 6 luni și 1 an de la selecție, să finalizeze Planul de Dezvoltare.

4. Bugetul alocat

Contribuția publică va fi de 100% din totalul cheltuielilor proiectului, din care 75% din FEP, iar 25% din bugetul național.

5. Obiective cantitative - indicatori

Numărul strategiilor integrate a căror elaborare va fi finanțată: 20.

Sub-măsura 4.1.b - Sprijin pentru implementarea strategiei locale integrate

1. Descrierea sub-măsurii

Această secțiune include două sub-secțiuni:

- O descriere a procedurii utilizate pentru selectarea grupurilor;
- O descriere a procedurii pentru implementarea de către grupuri a strategiilor integrate.

1.1 Selectarea grupurilor

Autoritatea de Management va face un anunț pentru evaluarea propunerilor Grupurilor Locale într-o manieră transparentă (presă, site-ul Ministerului, evenimente informaționale), incluzând prezentarea criteriilor de selecție și a procedurii. Se vor lansa cel puțin 2 apeluri pentru depunerea candidaturilor pentru această perioadă de programare, ultimul grup trebuind să fie operațional nu mai târziu de 4 ani de la data aprobării Programului Operațional pentru Pescuit. Autoritatea de Management intenționează să lanseze un apel pentru depunerea proiectelor, după aprobarea Programului Operațional pentru Pescuit, la începutul lui 2008, iar celelalte apeluri pentru depunerea proiectelor vor fi lansate până în anul 2011.

Procedura de selecție va fi aceeași ca și pentru selectarea zonelor și a GL, deoarece aceste două componente sunt strâns legate între ele. O evaluare a propunerilor va fi realizată utilizând un set de criterii stabilit conform următoarelor categorii (detaliile și criteriile se regăsesc în secțiunea 5 - Informații specifice ale măsurii):

- a. Componenta Grupului Local;
- b. Calitatea strategiei locale;
- c. Capacitatea de implementare a strategiei.

În apelul pentru depunerea propunerilor, ANPA va introduce o referință la art. 54 din Reg. 1198/2006 privind neacumularea ajutorului financiar comunitar. În particular, criteriile de eligibilitate vor asigura o demarcare clară de Axa 4 din PDR.

În plus, prin implementarea art. 40 al Reg. 498/2007, ANPA va realiza baza de date pentru toate activitățile finanțate prin FEP, în scopul evitării unei posibile suprapunerii și a finanțării duble.

Pentru selectarea grupurilor se va stabili o **Comisie de Selecție**, în componența căreia vor intra: MADR, MDLPL, MAI, APDRP, MMGA, organizații reprezentative ale societății civile, precum și parteneri reprezentativi din mediul economic și social al zonei.

Comisia va lua decizia finală privind selecția GL utilizând o grilă de evaluare, însă luând în considerare și alte criterii. Toate criteriile de selecție și procedurile trebuie să fie transparente și transmise publicului înainte de lansarea apelului pentru depunerea proiectelor. Strategiile de dezvoltare locală vor fi selectate în conformitate cu criteriile aprobate de Comitetul de Monitorizare. Se vor selecta maxim 15 Grupuri Locale, ce vor fi finanțate prin FEP.

Acțiunile prevăzute în strategiile locale de dezvoltare vor fi prezentate într-un Plan de Afaceri stabilit pentru o perioadă de 5 ani, cuprinzând cheltuielile anuale detaliate. Sumele alocate unui an nu se vor putea reporta anului următor. Planul de Afaceri va prezenta repartitia finanțării pentru acțiunile precum:

1. Acțiuni privind întărirea competitivității zonelor pescărești;
2. Investiții pentru dezvoltarea turismului, în special a eco-turismului (infrastructură cazare, masă, agrement) în zonele pescărești, luând în considerare prevederile art. 44 din FEP;

3. Diversificarea activităților economice, prin promovarea dublei angajări a muncitorilor din sectorul pescăresc (prin crearea de locuri de muncă adiacente sectorului pescăresc);
4. Sprijinirea micilor pescării și a infrastructurii pentru turism și servicii în beneficiul comunităților pescărești;
5. Dobândirea de competențe și facilitarea pregătirii și punerii în aplicare a strategiei de dezvoltare locală;
6. Contribuție la costurile de funcționare a Grupurilor Locale:
 - Costuri pentru activități curente;
 - Costurile de funcționare sunt eligibile până la maxim 10% din suma alocată zonei.

Strategia de dezvoltare poate cuprinde oricare dintre acțiunile eligibile prevăzute în art. 44 din R (CE) 1198/2006, precum și acțiuni eligibile ale celorlalte axe, cu excepția încetării temporare și permanente a activităților de pescuit pentru vasele pescărești, respectându-se condițiile specifice impuse pentru acele măsuri.

Grupul va avea întreaga responsabilitate în ceea ce privește selectarea proiectelor ce vor fi implementate în zona respectivă.

Pentru a realiza activitățile prevăzute pentru atingerea obiectivelor din strategia inclusă în Planul de Dezvoltare, fiecare GL va stabili criteriile de selecție pentru fiecare tip de proiecte, care vor respecta prioritățile specifice strategiilor de dezvoltare locală. Aceste criterii vor fi cuprinse în planurile de Dezvoltare și în apelurile de selecție a proiectelor lansate la nivel local de GL. Selecția proiectelor se va realiza de un Comitet de Selecție format din membrii GL.

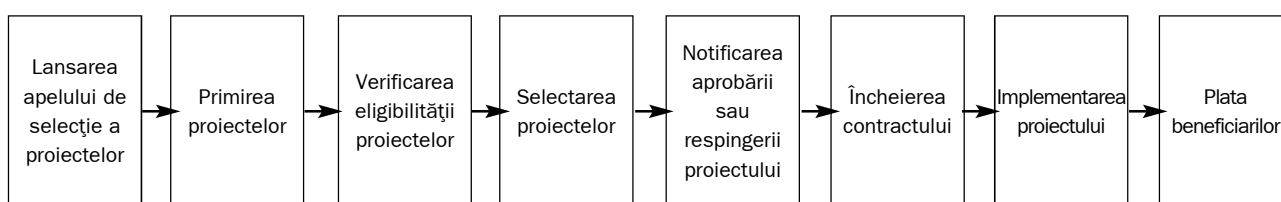
1.2 Descrierea circuitului administrativ și financiar pentru GL

a) Etapa de selecție a Grupurilor Locale

1. Lansarea de către AM a apelului pentru depunerea proiectelor;
2. Primirea de către AM a aplicațiilor potențialelor GL;
3. Prin intermediul Comisiei de Selecție, Autoritatea de Management va realiza selecția Grupurilor Locale;
4. În urma selecției, Autoritatea de Management va transmite GL-le notificări scrise menționând că:
5. AM încheie angajamentul juridic cu GL selectate.

b) Etapa de selecție a proiectelor în cadrul GL-le și fluxul acestora

1. GL lansează apelul de selecție a proiectelor;
2. Primirea proiectelor la secretariatul GL;
3. Verificarea eligibilității proiectelor, efectuată de GL;
4. Selectarea proiectelor de către Comisia de Selecție din cadrul GL;
5. GL transmite o notificare către beneficiar cu privire la aprobarea sau respingerea proiectului;
6. Încheierea contractului între beneficiar și GL;
7. Demararea implementării proiectului de către beneficiar;
8. După finalizarea implementării, beneficiarul solicită rambursarea sprijinului financiar public, iar APDRP va efectua plata beneficiarului.

Următorul tabel descrie circuitul administrativ și financiar aplicat la începutul implementării programului. Se urmărește transferarea mai multor responsabilități GL în a doua fază a implementării programului, după ce GL își dovedesc capacitatea de a administra fonduri publice.

Implementarea financiară	
Primirea aplicațiilor pentru plată	OJAPDRP (APDRP)
Verificarea eligibilității proiectelor	AM
Verificarea serviciului realizat	AM +APDRP
Eșantionare (selecția dosarelor care vor face obiectul verificărilor pe teren)	AM+APDRP
Verificări la fața locului	AM+APDRP
Raportul de verificare	AM+APDRP
Calcularea sumelor datorate	APDRP
Plata	APDRP
Înregistrarea plăților	APDRP
Controale după efectuarea plății finale	AM+APDRP
Audit intern	AA

AA: Autoritate de Audit

OJAPDRP: Oficiul județean al Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

GL: Grup Local

AM: Autoritate de Management

APDRP: Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

2. Beneficiarii sub-măsurii

Grupurile Locale selectate în concordanță cu procedurile de selecție prezentate.

3. Alocarea financiară

Costurile de funcționare ale GL sunt finanțate 100% contribuție publică, dar până la 10% din totalul bugetului alocat zonei pescărești.

În conformitate cu art. 45 din FEP, majoritatea operațiunilor trebuie promovate de către sectorul privat.

4. Obiective cantitative - indicatori

Nr. GL înființate: 15;

Teritoriul acoperit de GL: 21.000 km²;

Populația din teritoriul acoperit de GL: 750.000 locuitori;

Locuri de muncă create sau menținute: 3000.

5. Informații specifice ale măsurii

Comitetul de Monitorizare pentru Programul Operațional pentru Pescuit va aproba criteriile de selecție. Următoarea secțiune prezintă un minimum de criterii care pot fi completate de către Comitetul de Monitorizare.

Zonele unde activează GL vor răspunde criteriilor prezentate în secțiunea 6.b.4.3.

Selectarea GL se va face după următoarele **criterii**:

a) Componenta GL

GL trebuie să fie o grupare echilibrată și reprezentativă pentru zona selectată, formată din parteneri publici, parteneri privați din sectorul pescăresc și organisme non-guvernamentale. Apartenența la GL trebuie să fie deschisă tuturor celor interesați, iar la nivelul luării deciziilor partenerii privați din sectorul pescăresc trebuie să reprezinte peste 50% din parteneriatul local. Femeile și tinerii trebuie, de asemenea, să fie reprezentați în cadrul parteneriatelor, precum și la nivelul luării deciziei.

GL trebuie să aibă capacități suficiente, în termeni umani, financiari și administrativi. GL vor avea responsabilitatea luării tuturor deciziilor privind selecția proiectelor, dar nu vor fi responsabile cu verificarea criteriilor de selecție.

După selectarea GL de către Comisia de Selecție din cadrul Autorității de Management, acestea vor avea personalitate juridică.

În România, GL se vor înființa ca asociații sau fundații (inclusiv federații), conform Ordonanței nr. 26 din 30 ianuarie 2000, cu modificările și completările ulterioare.

b) Calitatea strategiei locale

- Descrierea strategiei locale trebuie să cuprindă următoarele elemente:
- Definierea (descrierea) zonei unde se va implementa Planul de Dezvoltare;
- Dispoziții pentru consultarea partenerilor locali în legătură cu planul de dezvoltare;

- Descrierea GL: parteneriatul, procedura de luare a deciziei, nivelul participării private;
- Evaluarea situației inițiale și analiza nevoilor și a potențialului din zonă (analiza SWOT);
- Obiectivele stabilite pentru implementarea planului; **strategia** pentru atingerea obiectivelor; corelarea cu alte programe de dezvoltare;
- Măsurile trebuie prezentate în cadrul Planului de Afaceri, acoperind întreaga perioadă; pentru fiecare măsură se vor specifica obiectivele, descrierea sumară a măsurilor ce urmează a fi implementate, impactul;
- Planul financiar pentru fiecare măsură/ acțiune;
- Modalitățile de informare a potențialilor beneficiari și a publicului larg;
- Dispozițiile administrative, regulile detaliate și procedurile pentru controlul acțiunilor;
- Dispozițiile pentru evaluare și monitorizare.

Strategia trebuie să corespundă următoarelor caracteristici:

- Abordare teritorială: utilizarea eficientă a resurselor, activitățile integrate la nivel local și crearea unei viziuni comune de dezvoltare a zonei;
- Abordare de jos în sus: participarea activă a reprezentanților populației locale la planificarea, luarea deciziilor și implementarea strategiei locale de dezvoltare;
- Abordare integrată multisectorială: strategia se bazează pe interacțiunea partenerilor din diverse sectoare ale economiei locale.

Strategia locală de dezvoltare propusă de GL conform art. 45 (2) R 1198/2006 trebuie să:

- Fie integrată și bazată pe interacțiunea actorilor, a sectoarelor și operațiunilor;
- Corespundă nevoilor zonei pescărești în termeni socio-economici;
- Își dovedească durabilitatea;
- Fie complementară altor intervenții financiare comunitare din acea zonă.

c) Capacitatea de implementare a strategiei

GL trebuie să demonstreze că are capacitatea de a implementa strategia cu succes, prin:

- Calitatea echipei, inclusiv dobândirea experienței prin instruire;
- Capacitatea administrativă și financiară;
- Capacitatea de a asigura co-finanțarea necesară.

Conducerea GL va stabili criteriile de selecție pentru fiecare tip de proiect. Aceste criterii vor fi prezentate în apelurile lansate de către GL pentru depunerea proiectelor de către solicitanții individuali.

Măsura 4.2 - Sprijin pentru acțiunile de cooperare între Grupurile Locale

1. Descrierea măsurii

Anumite acțiuni ar trebui elaborate în parteneriat de către mai multe zone beneficiare de finanțare prin Axa 4 din FEP. Aceste acțiuni urmăresc crearea unei mase critice pentru anumite acțiuni pentru care un singur grup nu este suficient de mare. Acestea trebuie să includă implementarea unor proiecte comune, nu doar simple schimburi de experiență.

Acțiunile de cooperare sunt eligibile între grupurile ce beneficiază de finanțare prin Axa 4 a Programului Operațional pentru Pescuit sau de la alte state membre. Cooperarea cu grupurile LEADER sunt de asemenea eligibile, deși doar cheltuielile din grupul FEP vor fi suportate sub această măsură.

Acțiunile comune pot avea drept obiectiv și construcția instituțională.

Prin această măsură pot fi acoperite:

- Cheltuieli pentru pregătirea proiectelor de cooperare;
- Cheltuieli pentru implementarea proiectelor comune;
- Cheltuieli pentru proiecte comune de instruire.

2. Beneficiarii măsurii

Această măsură este accesibilă doar Grupurilor Locale selectate prin Măsura 4.2.

3. Alocarea financiară

Acest tip de proiect va primi finanțare suplimentară urmând o procedură simplă de selecție. Numai cheltuielile pentru acțiuni comune, pentru funcționarea structurilor comune și pentru sprijin tehnic sunt eligibile sub această măsură.

4. Obiective cantitative - Indicatori

Numărul proiectelor de cooperare finanțate: 15.

6.b.5 Axa Prioritară 5: Asistență tehnică

6.b.5.1 Obiectivele Axei Prioritare 5

Asistența tehnică constituie un instrument foarte important pentru noile state membre care nu dețin încă experiență în implementarea instrumentelor structurale comunitare. Experiența acumulată prin programele SAPARD și PHARE nu se referă la aceleași categorii de responsabilități. În plus, sumele alocate implementării fondurilor structurale sunt mult mai mari.

Obiectivele principale ale asistenței tehnice prin Axa Prioritară 5 sunt:

- Elaborarea tuturor documentelor preliminare pentru pregătirea și implementarea Programului Operațional pentru FEP;
- Creșterea capacității administrației, inclusiv aspectele Politicii Comune de Pescuit privind implementarea Fondului European pentru Pescuit.

Autoritatea de Management va fi întărită prin creșterea numărului de personal și prin instruire adecvată în scopul întăririi capacității administrative. În această privință, ANPA a lansat o cerere de oferte în vederea asigurării unei asistențe tehnice pentru ANPA, cu scopul de a organiza unui sistem de management și control adecvat pentru implementarea Programului FEP. Se așteaptă ca acest studiu să identifice sistemul administrativ și financiar ce trebuie dezvoltat, lipsurile și deficiențele ce trebuie remediate, elaborarea procedurilor ce trebuie stabilite și documentațiile necesare.

Asistența tehnică va include toate acțiunile considerate a fi necesare pentru implementarea măsurilor incluse în acest Program Operațional:

- Măsuri pregătitoare;
- Suport administrativ și tehnic;
- Monitorizarea și controlul îndeplinirii diferitelor măsuri;
- Diseminarea informației și a comunicării;
- Evaluări prevăzute în Regulamentul Fondului European pentru Pescuit;
- Măsuri de audit necesare pentru o bună decontare a sistemelor aplicate.

Trei autorități vor primi sprijin din programele operaționale:

1. Autoritatea de Management, responsabilă de programare, monitorizare, autorizarea de studii și evaluări, raportări și comunicări. De asemenea, aceasta îndeplinește funcția de secretariat pentru Comitetul de Monitorizare. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură este însărcinată cu aceste îndatoriri.

2. Autoritatea de Certificare va verifica eligibilitatea tuturor cheltuielilor. Acest rol va fi îndeplinit de APDRP. Această autoritate va fi și organismul de plată care va asigura fluxul financiar între Comisie și beneficiarii finali.

3. Autoritatea de Audit va confirma pista de audit și va face verificările necesare ale circuitelor financiare. Această funcție va fi îndeplinită de Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României.

6.b.5.2 Linile de bază și obiectivele cuantificate

Existența unei capacități administrative adecvate este evaluată în mod curent de următorii factori:

- Caracteristicile organizatorice, inclusiv relațiile dintre nivelurile central, regional și local, precum și diseminarea informațiilor și a tehnologiilor de comunicare (TIC);
- Calitatea administrației civile (numărul de personal și instruire adecvate);
- Relațiile inter-guvernamentale (raportul dintre administrația de pescuit cu alte părți ale administrației) și interacțiunile dintre autoritatea de pescuit și alte organizații și împuterniciți.

6.b.5.3 Justificarea ratei medii de cofinanțare, grupuri țintă/ sectoare/ zone și beneficiari

Acțiunile realizate prin această măsură primesc 100% finanțare publică (75% FEP, 25% contribuție națională).

6.b.5.4 Descrierea principalelor măsuri propuse prin Axa Prioritară 5, rezultate din strategia propusă

Acțiunile prin Axa Prioritară 5 includ:

(a) Un număr de **studii preliminare** pentru pregătirea implementării diferitelor axe, așa cum sunt descrise în părțile relevante ale acestui Program Operațional. Un studiu științific privind starea resursei piscicole din Marea Neagră, o evaluare a necesarului de **instruire pentru comunitățile de pescari**, un **studiu de piață** privind potențialul consumului de pește, un *Master Plan* pentru dezvoltarea durabilă a acvaculturii, o strategie de comunicare etc.

(b) **Acțiuni de comunicare**. Acestea vor fi descrise mai detaliat într-un studiu strategic de comunicare și vor cuprinde:

- Informații referitoare la potențialii beneficiari, privind posibilitățile de finanțare oferite prin diferite

măsurile ale acestui Program Operațional, conform specificațiilor art. 51 din Regulamentul FEP.

- Informarea publicului în general privind rolul jucat de Comunitate în Programul Operațional și rezultatele obținute.

(c) **Cheltuielile de management**

- Înființarea și finanțarea unui observator permanent pentru producția din acvacultură.

(d) **Evaluarea** și alte studii orizontale, așa cum sunt solicitate de Regulament:

- Evaluarea intermediară va fi organizată în timp pentru „Dezbaterea Strategică”, de către Comisia pentru implementarea Planului Național Strategic; este prevăzut ca aceasta să fie organizată în anul 2011.
- Celelalte studii identificate până acum au fost prezentate anterior. Pot fi necesare alte studii. Vor fi luate în considerare pe perioada de derulare a programului.

(e) Sprijin pentru **înființarea de Grupuri Locale** în etapa pregătitoare, prin realizarea instruirii, constituirea bazelor de date a experților și organizarea sesiunilor de informare privind oportunitățile oferite de Axa 4. Această sarcină va fi realizată prin asistență tehnică asigurată de rețea, după constituirea acesteia.

(f) Înființarea unei **rețele naționale a Grupurilor Locale**, beneficiind de Axa 4 a FEP, va fi finanțată prin Axa Prioritară 5, conform prevederilor art. 45.5 din Regulament.

Obiectivele acestei rețele constau în:

- Sprijinirea înființării Grupurilor Locale în etapa pregătitoare, prin pregătirea instruirilor, constituirea bazelor de date a experților și organizarea sesiunilor de informații, prin oportunitățile oferite de Axa 4;
 - Diseminarea informațiilor privind:
 - Activitățile Grupurilor Locale;
 - Noutățile importante referitoare la implementarea FEP;
 - Alte proceduri finanțabile care pot fi de interes pentru Grupurile Locale;
- Colectarea, analizarea și diseminarea informației, la nivel național, a celor mai bune practici transmisibile;
- Încurajarea schimburilor de cele mai bune practici prin informații, baze de date și schimb de activități, precum seminariile tematice.

Rețeaua sectorului piscicol din România va fi implementată prin lansarea apelului de candidatură privind furnizarea serviciilor de rețea. Termenii de referință vor fi elaborați în concordanță cu obiectivele prevăzute pentru rețeaua europeană, care va fi stabilită de Comisia Europeană. În scopul atingerii obiectivelor urmărite de Grupurile Locale, va fi înființat un mecanism de consultare.

6.b.5.5 Delimitarea de alte activități similare finanțate din alte fonduri comunitare și măsurile luate pentru asigurarea complementarității

n.a.

7. Prevederi financiare

Tabelul 5 - Planificarea financiară anuală pentru Programul Operațional

Anul FEP (EURO)	
2007	15.127.527
2008	22.157.050
2009	30.156.234
2010	36.391.468
2011	39.257.052
2012	42.262.575
2013	45.362.301
Total FEP	230.714.207

Tabelul 6 - Alocarea financiară pe axele prioritare pentru Programul Operațional

Prioritate	Contribuție (euro) publică totală	Contribuție FEP (euro)	Contribuție națională (euro)	Rată de co-finanțare FEP (%)
Axa 1	13.300.000	9.975.000	3.325.000	75%
Axa 2	140.000.000	105.000.000	35.000.000	75%
Axa 3	40.000.000	30.000.000	10.000.000	75%
Axa 4	100.000.000	75.000.000	25.000.000	75%
Axa 5	14.318.942,7	10.739.207	3.579.735,7	75%
Total	307.618.942,7	230.714.207	76.904.735,7	

8. Prevederi de implementare

8.1 Management

8.1.1 Cadrul general pentru implementarea Programului Operațional pentru Pescuit

Coordonarea generală a POP

Hotărârea Guvernului 865/2005, cu deciziile interne de implementare ulterioare, a stabilit structura de management și control pentru managementul Programului Operațional pentru Pescuit în România.

Implementarea POP în România va fi realizată de următoarele instituții:

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit

Autoritatea de Management este Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA), care răspunde de eficiența și corectitudinea managementului și implementării Programului Operațional pentru Pescuit, în conformitate cu reglementările UE și sistemele instituționale, financiare și legale în vigoare în România. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură se află în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. În conformitate cu art. 59 din Regulamentul Consiliului nr. 1198/2006, Autoritatea de Management a unui Program Operațional va fi responsabilă de conducerea și implementarea Programului Operațional în conformitate cu principiul de management financiar și, în special, de realizarea următoarelor activități:

- (a) Asigurarea selecției pentru finanțare a operațiunilor, în conformitate cu criteriile aplicabile Programului Operațional, și a conformității operațiunilor cu normele comunitare și naționale aplicabile, pentru întreaga perioadă de punere în aplicare;
- (b) Verificarea livrării produselor și a serviciilor co-finanțate, precum și suportarea efectivă a cheltuielilor declarate de către beneficiari și respectarea normelor comunitare și naționale; verificarea la fața locului a operațiunilor individuale, prin eșantionare în conformitate cu normele detaliate care urmează a fi adoptate de către Comisie în conformitate cu procedura menționată la art. 101, alin. (3);
- (c) Crearea unui sistem de înregistrare și stocare informatizată a înregistrărilor contabile ale fiecărei operațiuni din cadrul Programului Operațional, precum și culegerea datelor privind punerea în aplicare, necesare pentru gestiunea financiară, monitorizare, verificări, audituri și evaluare;
- (d) Menținerea de către beneficiari și alte organisme implicate în realizarea operațiunilor fie a unui sistem contabil separat, fie a unui cod contabil adecvat pentru toate tranzacțiile referitoare la operațiune, fără a aduce atingere normelor contabile naționale;
- (e) Realizarea evaluării programelor operaționale menționate la art. 48 și 49, în conformitate cu art. 47;
- (f) Instituirea de proceduri care să garanteze că toate documentele referitoare la cheltuieli și audituri, necesare pentru asigurarea unei piste de audit adecvate, sunt păstrate în conformitate cu cerințele art. 87;
- (g) Primirea de către Autoritatea de Certificare și Autoritatea de Audit a tuturor informațiilor necesare privind procedurile și verificările efectuate în raport cu cheltuielile, în scopul certificării și, respectiv, al auditului;
- (h) Ghidarea lucrărilor Comitetului de Monitorizare și transmiterea documentelor către acesta, documente necesare pentru a permite monitorizarea calității punerii în aplicare a Programului Operațional, având în vedere obiectivele sale specifice;
- (i) Elaborarea și, după aprobarea de către Comitetul de Monitorizare, prezentarea Comisiei a rapoartelor anuale și finale privind punerea în aplicare;
- (j) Asigurarea conformității cu cerințele de informare și publicitate prevăzute la art. 51.

Autoritatea de Certificare

Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP), prin Direcția pentru coordonarea agențiilor de plăți, instituită prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 13/2006 și în baza structurii Agenției SAPARD, are rolul de Autoritate de Certificare. În conformitate cu art. 60 din Regulamentul Consiliului nr. 1198/2006, autoritatea de certificare a unui program operațional va fi responsabilă de:

- a) Elaborarea și prezentarea Comisiei a declarațiilor de cheltuieli și cereri de plată certificate;
- (b) Certificarea:
 - (i) Faptului că declarația de cheltuieli este precisă, rezultă din sisteme contabile fiabile și se bazează pe documente justificative verificabile;
 - (ii) Faptului că cheltuielile declarate sunt în conformitate cu normele comunitare și naționale aplicabile și au fost efectuate pentru operațiuni selectate pentru finanțare în conformitate cu criteriile aplicabile Programului și în conformitate cu normele comunitare și naționale aplicabile;
- (c) Asigurarea că informațiile primite cu privire la procedurile și verificările desfășurate în raport cu cheltuielile incluse în declarațiile de cheltuieli oferă o bază adecvată pentru certificare;
- (d) Luarea în considerare, în sensul certificării, a rezultatelor tuturor auditurilor desfășurate de către Autoritatea de Audit sau sub responsabilitatea acesteia;

- (e) Menținerea înregistrărilor contabile informatizate ale cheltuielilor declarate Comisiei;
- (f) Păstrarea unei situații a sumelor recuperabile și a sumelor retrase în urma anulării unei părți sau a întregii contribuții pentru o operațiune. Sumele recuperate înainte de închiderea Programului Operațional, care trebuie rambursate bugetului general al Uniunii Europene în urma corecțiilor financiare efectuate în conformitate cu art. 97, se deduc din următoarea declarație de cheltuieli.

Autoritatea competentă pentru a primi plățile de la Comisia Europeană cu privire la EFF OP este Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP).

Autoritatea responsabilă de realizarea plăților către beneficiari este Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP).

Autoritatea de Audit

Autoritatea de Audit, instituită în cadrul Curții Române de Conturi, reprezintă Autoritatea de Audit pentru fondurile ce vor fi folosite în cadrul programului Operațional de Pescuit în conformitate cu art. 58 din Regulamentul (CE) nr. 1198/2006.

Autoritatea de Audit funcționează în virtutea Legii nr. 200/2005, aprobată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 22/2005, pentru amendamentul la Legea nr. 94/1992 cu privire la organizarea și operațiunile Curții de Conturi, iar din punct de vedere funcțional este o autoritate independentă de Curtea de Conturi și instituțiile implicate în implementarea fondurilor comunitare, având o personalitate juridică distinctă.

În conformitate cu art. 61 din Regulamentul Consiliului nr. 1198/2006, autoritatea de audit a Programului Operațional va fi responsabilă de:

- (a) Asigurarea desfășurării auditurilor, pentru a verifica buna funcționare a sistemului de management și control al Programului Operațional;
- (b) Asigurarea desfășurării auditurilor operațiunilor pe baza unui eșantion corespunzător, pentru a verifica cheltuielile declarate;
- (c) Prezentarea Comisiei, în termen de nouă luni de la aprobarea Programului Operațional, o strategie de audit care să vizeze organismele care vor efectua auditurile în conformitate cu lit. (a) și (b), metoda care urmează a fi utilizată, metoda de eșantionare pentru auditurile operațiunilor, precum și planificarea orientativă a auditurilor, pentru a asigura auditul organismelor principale și repartizarea auditurilor pe întreaga perioadă de programare;
- (d) Asigurarea că Autoritatea de Gestionare și Autoritatea de Certificare primesc toate informațiile necesare privind auditurile și controalele desfășurate;
- (e) Până la data de 31 decembrie în fiecare an, din 2008 până în 2015:
 - (i) Prezentarea Comisiei a unui raport anual de control în care sunt precizate rezultatele auditurilor desfășurate în perioada anterioară de 12 luni, care se încheie la data de 30 iunie din anul respectiv, în conformitate cu strategia de audit a Programului Operațional și raportarea oricărei deficiențe constatate în sistemele de management și control ale Programului. Primul raport, care urmează a fi prezentat până la 31 decembrie 2008, acoperă perioada 1 ianuarie 2007 - 30 iunie 2008. Informațiile privind auditurile desfășurate în perioada de după 1 iulie 2015 sunt incluse în raportul final de control care însoțește declarația de închidere menționată la lit. (f);
 - (ii) Emiterea unui aviz pe baza controalelor și a auditurilor efectuate sub responsabilitatea sa, cu privire la buna funcționare a sistemului de management și control, pentru a oferi o atestare rezonabilă cu privire la faptul că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte și, în consecință, o atestare rezonabilă cu privire la legalitatea și regularitatea tranzacțiilor subsidiare;
 - (iii) Depunerea, atunci când este aplicabil în temeiul art. 85, a unei declarații de închidere parțială, evaluând legalitatea și regularitatea cheltuielilor în cauză;
- (f) Prezentarea Comisiei, cel târziu până la 31 martie 2017, a unei declarații de închidere, evaluând valabilitatea cererii de plată a soldului și legalitatea și regularitatea tranzacțiilor subsidiare vizate de declarația finală de cheltuieli, care este însoțită de un raport final de control.

Beneficiarii

Beneficiarii sunt operatori, organisme sau firme, autorități publice sau private responsabile de inițierea sau de inițierea și implementarea operațiunilor. Beneficiarii sunt operatorii care primesc ajutor public conform art. 3 (l) din Regulamentul FEP.

8.1.2 Autoritatea de Management pentru Programul Operațional de Pescuit

Conform Reglementării Consiliului nr. 1198/2006 și legislației române, Autoritatea de Management pentru POP îndeplinește următoarele funcții generale de management:

- Elaborarea Programului Operațional, în conformitate cu obiectivele și prioritățile stabilite prin Planul Strategic Național pentru sectorul pescăresc;

- Asigurarea concordanței dintre măsurile Programului Operațional și politicile comunitare;
- Monitorizarea rezultatelor generale stabilite și a impactului definit de Programul Operațional;
- Monitorizarea dezvoltării capacității administrative a structurilor implicate în implementarea POP, consolidarea și extinderea parteneriatelor prin procesul de planificare, precum și a etapelor de implementare a Programului Operațional;
- Asigurarea implementării POP în conformitate cu recomandările Comitetului de Monitorizare, ale reglementării UE și ale principiilor și politicilor comunitare, în special ale celor din domeniile privind pescuitul, competiția, achiziția publică, mediul înconjurător, egalitatea între sexe;
- Dezvoltarea și promovarea parteneriatelor la nivel central, precum și între nivelurile central, regional și local, inclusiv parteneriatele public-private;
- Analiza și propunerea de amendamente la Programul Operațional și înaintarea propunerilor privind realocările de fonduri în cadrul Programului Operațional către Comitetul de Monitorizare;
- Elaborarea procedurilor de implementare pentru Programul Operațional;
- Pregătirea criteriilor de evaluare și de selecție pentru proiecte și aprobarea proiectelor înaintate de către beneficiari;
- Asigurarea diseminării adecvate a informațiilor către cetățeni și mass-media, cu privire la rolul Uniunii Europene în implementarea POP și creșterea conștientizării de către organizațiile profesionale, potențial beneficiare, privind oportunitățile asigurate prin implementarea POP;
- Utilizarea eficientă, efectivă și transparentă a FEP, ca sprijin al Programului Operațional;
- Stabilirea Comitetului de Monitorizare pentru POP, în conformitate cu principiile de parteneriat, reprezentare, egalitate între sexe;
- Asigurarea președinției și secretariatului Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional;
- Participarea la ședințele anuale cu Comisia Europeană, al căror scop este de a examina rezultatele anului anterior;
- Îndeplinirea altor atribuții, stabilite conform legii.
- În plus față de aceste activități, referitor la managementul financiar, Autoritatea de Management va realiza activitățile prevăzute în art. 59 din Regulamentul Consiliului 1198/2006.

8.2 Monitorizare și evaluare

8.2.1 Monitorizare

Rolul Comitetului de Monitorizare

Comitetul de Monitorizare (CM) este principalul organism de coordonare și de luare a deciziilor al POP. Acesta este responsabil de calitatea și eficiența implementării Programului. Comitetul de Monitorizare a POP va fi înființat în termen de trei luni de la aprobarea POP prin Decizia Comisiei Europene, iar acesta va elabora și aproba Regulamentul propriu de funcționare.

Comitetul de Monitorizare are următoarele atribuții și responsabilități:

- a) Analizează și aprobă criteriile de selecție a operațiunilor finanțate, în termen de șase luni de la aprobarea POP, și aprobă orice revizuire a acelor criterii în conformitate cu nevoile Programului;
- b) Revizuește periodic progresul realizat pentru atingerea obiectivelor specifice ale POP, pe baza documentelor prezentate de către Autoritatea de Management;
- c) Examinează rezultatele implementării, în special atingerea obiectivelor stabilite pentru fiecare axă prioritară și evaluările privind implementarea POP;
- d) Analizează și aprobă rapoartele anuale și finale privind implementarea POP;
- e) Este informat cu privire la raportul anual de control și la orice comentarii relevante pe care Comisia le poate face după examinarea aceluia raport;
- f) Poate propune Autorității de Management orice revizuire sau examinare a POP, pentru a face posibilă atingerea obiectivelor FEP sau pentru îmbunătățirea managementului, inclusiv managementul financiar;
- g) Analizează și aprobă orice propunere de amendare a conținutului deciziei Comisiei privind contribuția FEP.

Componența Comitetului de Monitorizare

Comitetul de Monitorizare se înființează în conformitate cu prevederile legale și instituționale naționale, în cadrul unui parteneriat între autoritățile naționale, regionale și locale, al partenerilor economici și sociali și al altor organisme competente.

Autoritatea de Management asigură conducerea și secretariatul Comitetului de Monitorizare.

Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional pentru Pescuit va fi alcătuit din reprezentanți ai Autorității de Management, Autorității de Certificare, Autorității de Plată, Autorității de Audit, reprezentanți ai Ministerului Transporturilor, Mediului, Finanțelor, ONG-urilor, Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, societăților

comerciale, sindicatelor, cercurilor academice și reprezentanți ai CE.

Transparența fluxurilor informaționale

Transparența este un principiu esențial de funcționare a Comitetului de Monitorizare. Astfel:

- Pentru a se asigura că referitor la activitatea sa există informații corespunzătoare, atunci când este posibil, Comitetul trebuie să asigure informarea presei asupra progresului asistenței pentru care este responsabil;
- Contactele cu presa trebuie să constituie responsabilitatea președintelui;
- Trebuie asigurate pregătirile corespunzătoare atunci când au loc evenimente importante privind întâlnirile Comitetului de Monitorizare, cum ar fi întâlniri la nivel înalt sau sesiuni de inaugurare; Comisia și biroul său din România trebuie informate în legătură cu aceste pregătiri;
- Concluziile principale ale întâlnirilor Comitetului de Monitorizare trebuie publicate pe Internet.
- Asigurarea transparenței activității Comitetului de Monitorizare constituie o componentă importantă a activității de secretariat. Secretariatul solicită tuturor membrilor să transmită informații scrise privind procedurile stabilite pentru informarea grupurilor pe care le reprezintă cu privire la activitatea curentă a Comitetului de Monitorizare, precum și rapoarte privind implementarea acestor proceduri.

Reguli de procedură

Comitetul de Monitorizare elaborează și aprobă propriile reguli de procedură, în cadrul primei întâlniri, pe baza propunerii Autorității de Management a Programului Operațional.

Regulile de procedură includ următoarele: obiectivele și responsabilitățile Comitetului de Monitorizare, componența, președinția, secretariatul, organizarea ședințelor, procesele verbale, documentele, procesul de luare a deciziei, procesul de modificare a regulilor de procedură.

Deciziile Comitetului de Monitorizare sunt luate în consens, iar președintele trebuie să ia toate măsurile necesare pentru obținerea consensului. Regulile de procedură ale Comitetului de Monitorizare trebuie să asigure că vor fi luate deciziile necesare implementării POP, inclusiv deciziile privind realocarea de fonduri, în funcție de necesități.

8.2.2 Evaluare

Cadru de reglementare

Evaluarea Programului Operațional este o activitate strâns legată de managementul general al PO și al pregătirilor de implementare, ca instrument de evaluare a relevanței, eficienței, eficacității asistenței financiare desfășurate, precum și a impactului și a durabilității rezultatelor obținute.

Obligația de a desfășura activități permanente de evaluare a Programului Operațional și a regulilor generale pentru acele activități sunt stabilite în Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1198/2006 din 27 iulie 2006 cu privire la Fondul European pentru Pescuit (art. 47-49-50).

În conformitate cu art. 47-49 din Regulamentul Consiliului nr. 1198/2006, vor fi efectuate trei tipuri principale de evaluare:

- *Evaluare ex-ante;*
- *Evaluare intermediară (în perioada de implementare a PO);*
- *Evaluare ex-post.*

Evaluarea ex-ante. Pentru perioada de programare 2007-2013, evaluarea ex-ante pentru POP a fost efectuată de către un evaluator extern (un singur contractant). Evaluarea ex-ante a inclus și Evaluarea Strategică de Mediu, efectuată în conformitate cu cerințele Directivei 42/2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului. Managementul contractului de evaluare ex-ante a fost asigurat de ANPA prin Unitatea Centrală de Evaluare, în strânsă colaborare cu Autoritatea de Management și cu alți factori interesați.

Evaluarea intermediară va avea drept scop îmbunătățirea calității, a eficienței și a relevanței asistenței și a strategiei și implementării Programului Operațional. Evaluările intermediare vor sprijini procesul de management al POP prin analizarea problemelor ce apar în timpul implementării, propunând soluții specifice pentru a îmbunătăți funcționarea sistemului.

Va exista o singură evaluare intermediară a POP, efectuată la sfârșitul anului 2011. Evaluarea intermediară va examina progresul până la acea dată cu privire la implementarea Programului Operațional pentru Pescuit, concentrându-se în special asupra managementului Programului Operațional pentru Pescuit.

Evaluările ad-hoc vor fi efectuate acolo unde monitorizarea Programului va indica o deviere clară de la obiectivele stabilite inițial sau unde sunt efectuate propuneri de revizuire a Programului Operațional. Evaluările ad-hoc privesc implementarea, managementul unei axe prioritare individuale sau a unei zone cheie de intervenție, sau pot fi „tematice”.

Evaluările intermediare și cele ad-hoc vor fi realizate extern, prin intermediul unor evaluatori independenți, în baza funcției de evaluare a Autorității de Management.

Obiectivele specifice, evaluarea problemelor, responsabilitățile și rezultatele așteptate ale evaluărilor

intermediare, ad-hoc și interdisciplinare vor fi definite separat pentru fiecare evaluare ce urmează a fi efectuată.

Evaluarea ex-post va fi efectuată de către Comisie, în strânsă colaborare cu statul membru și cu Autoritatea de Management, conform art. 50 din Regulamentul Consiliului nr. 1198/2006.

Comisia mai poate efectua **evaluări strategice**, precum și evaluări referitoare la monitorizarea Programului Operațional de Pescuit.

Cadru instituțional pentru evaluare

Evaluarea intermediară și cea ex-post vor fi efectuate în conformitate cu termenii și condițiile prevăzute în art. 49 și 50 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1198/2006 și vor examina gradul de utilizare a resurselor, eficacitatea și eficiența POP, impactul socio-economic al acestuia, precum și impactul acestuia asupra priorităților comunitare.

După evaluarea intermediară, Autoritatea de Management a POP va evalua necesitatea unor posibile amendamente la Programul Operațional pentru Pescuit, în special în ceea ce privește îmbunătățirea calității Programului și a implementării sale.

Va fi stabilit un Comitet Director special, alcătuit din membri ai diferitelor organisme și departamente ale organizațiilor și instituțiilor care ar putea aduce o contribuție semnificativă la calitatea procesului de evaluare, ca partener competent al Autorității de Management a POP, pentru coordonarea evaluărilor Programului Operațional pentru Pescuit. Sarcinile principale ale Comitetului Director vor consta în analiza și aprobarea termenilor de referință, a rapoartelor de activitate ale evaluatorilor, precum și a raportului final de evaluare.

Planul de evaluare

Unitatea de evaluare a AM va elabora un plan de evaluare, care va cuprinde indicatori de evaluare ai activității pe care intenționează să îi ia în considerare în diferite stadii ale implementării, resursele umane și financiare desemnate fiecărei activități de evaluare, acțiunile privind construcția instituțională, precum și responsabilitățile derivate. Această planificare va fi realizată în conformitate cu Regulamentul FEP și documentele metodologice de lucru privind evaluarea emise de Comisia Europeană.

Măsuri operaționale

Programul Operațional pentru Pescuit va avea un Comitet Director, care se va întruni pentru fiecare exercițiu de evaluare. Comitetul Director va îndeplini cel puțin următoarele sarcini: stabilirea termenilor de referință pentru evaluările individuale, facilitarea accesului evaluatorilor la informațiile necesare îndeplinirii activităților acestora; sprijinul activităților de evaluare, în special din punct de vedere metodologic; asigurarea că termenii de referință sunt respectați; exercitarea controlului de calitate cu privire la evaluarea efectuată.

Sub coordonarea Unității Centrale de Evaluare, va fi stabilit și documentat un mecanism de asigurare a urmăririi recomandărilor rezultate în urma evaluării, în Manualul Procedurilor de Evaluare ce va fi aplicat de AM.

În ceea ce privește publicitatea rezultatelor evaluării, rezumatul rapoartelor de evaluare va fi făcut public.

8.3 Management și control financiar

Agenția de Plăți din cadrul Ministerului Agriculturii este desemnată să îndeplinească rolul de **Autoritate de Certificare**, responsabilă cu întocmirea și înaintarea către Comisie a declarațiilor certificate de cheltuielă și a cererilor de plată, în conformitate cu prevederile art. 60 din Regulamentul Consiliului nr. 1198/2006.

Organismul competent pentru primirea plăților FEP de la Comisia Europeană privind POP este Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit din cadrul Ministerului Agriculturii.

Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari pentru POP îl constituie Autoritatea de Plată.

Un organism asociat al Curții de Conturi din România a fost desemnat **Autoritate de Audit** pentru POP, în conformitate cu cerințele art. 61 din Regulamentul FEP. Din punct de vedere operațional, Autoritatea de Audit este independentă de Autoritatea de Management, de Autoritatea de Plată și de Certificare.

Autoritatea de Plată și Certificare va fi responsabilă mai ales pentru:

1. Certificarea cheltuielilor, adică întocmirea și înaintarea către Comisie a declarațiilor de cheltuieli certificate și a cererilor de plată în format electronic.

Aceasta certifică:

- Exactitatea declarațiilor de cheltuieli, faptul că acestea rezultă din sisteme contabile fiabile și că se bazează pe documente justificative verificabile;
- Conformitatea cheltuielilor declarate cu regulile aplicabile naționale și ale Comunității, precum și perceperea lor în legătură cu operațiunile selectate de finanțare, în conformitate cu criteriile aplicabile ale Programului.

În acest scop, responsabilitatea Autorității de Certificare este aceea de a asigura că informațiile primite privind procedurile și verificările efectuate în legătură cu cheltuielile și cu declarațiile de cheltuieli incluse constituie bază

adecvată de certificare, care cuprinde:

- Verificarea conformității sumelor pretinse cu baza de date;
- Verificarea corectitudinii calculării sumei totale de cheltuieli eligibile;
- Luarea în calcul a rezultatelor tuturor auditurilor efectuate de către sau sub responsabilitatea Autorității de Audit/ organismului intern de audit sau de Comisia Europeană;
- Menținerea evidențelor contabile în formă computerizată a cheltuielilor declarate către Comisie;
- Ținerea unui registru de debitori.

2) Primirea plăților de la Comisie

- Primirea de la Comisia Europeană a sumelor din FEP, ca plăți de pre-finanțare, intermediare și finale;
- Întocmirea și înaintarea anuală către CE a previziunilor cererilor posibile de plată pentru anul financiar curent și pentru următorul;
- Returnarea către CE a cheltuielilor neeligibile, a recuperărilor ca urmare a unei neregularități sau a fondurilor nefolosite, inclusiv dobânda pentru plata întârziată.

3) Efectuarea plăților către beneficiarii POP

- Efectuarea plăților către beneficiari din FEP și a sumelor de co-finanțare, pentru POP;
- Transferul fondurilor din FEP către unitățile de plată, pentru POP.

Autoritatea de Management pentru POP este responsabilă de administrarea și implementarea Programului său în mod eficient, efectiv și corect, în conformitate cu prevederile art. 70 al Regulamentului FEP. Autoritatea de Management va lucra împreună cu Autoritatea de Plată și Certificare desemnată pentru a îndeplini responsabilitățile managementului și controlului financiar, pentru a se asigura că:

- Bani sunt folosiți în cel mai eficient mod pentru atingerea obiectivelor POP;
- Folosirea resurselor este contabilizată de către UE și statul membru;
- Controlul bugetului este eficient, astfel încât angajamentul este durabil în cadrul POP, iar schemele de planificare financiară sunt respectate;
- Contractarea se face în limitele bugetului disponibil;
- Achiziționarea de bunuri și servicii sub rezerva proiectelor finanțate:
 - are loc;
 - este conformă cu regulile UE și cele ale statului membru;
 - reprezintă valoare financiară reală;
- Declarațiile financiare trimise către Comisia Europeană și alte organisme sunt corecte, exacte și complete:
 - corect - fondurile sunt aplicate corect;
 - exact - fără erori;
 - complet - au fost incluse toate articolele relevante;
- Plățile către beneficiari sunt făcute periodic și fără întârziere sau deduceri;
- Resursele de co-finanțare sunt asigurate conform planificării;
- Plățile sunt contabilizate adecvat;
- Neregularitățile sunt notificate în conformitate cu reglementările UE;
- Orice sume plătite nejustificat sunt recuperate rapid și în întregime;
- Resursele nefolosite sau recuperate sunt redistribuite în cadrul PO respectiv;
- Depășirea angajamentului este evitată - mai ales privind regula n+2;
- Închiderea POP are loc progresiv și în timp.

Înainte de trimiterea cererii de rambursare, beneficiarul verifică acuratețea, actualitatea și eligibilitatea cheltuielilor, conform cu legislația națională privind controlul intern.

În scopul certificării cheltuielilor față de Comisia Europeană, sunt efectuate verificări la două niveluri:

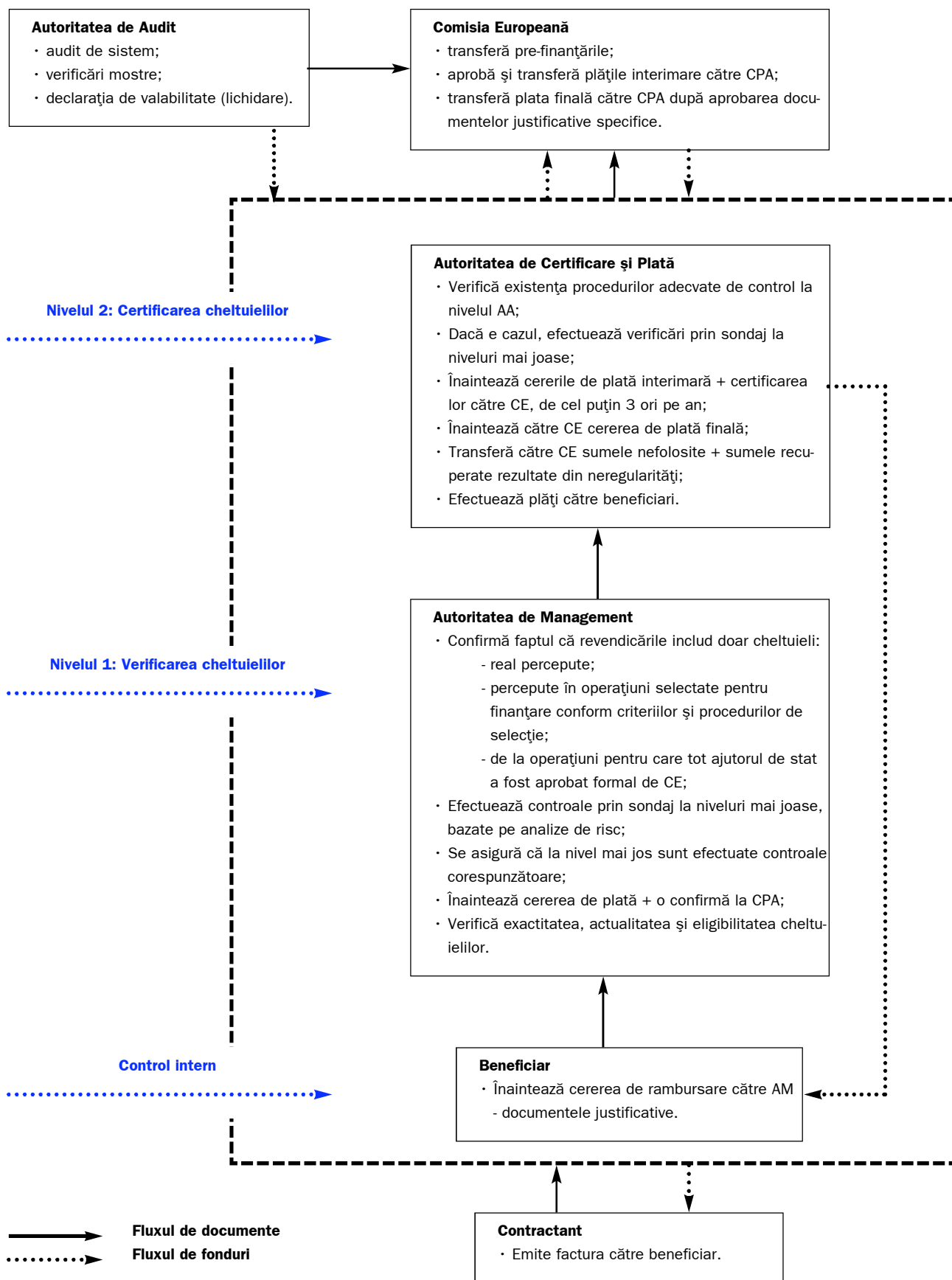
1. Verificarea cheltuielilor la nivelul AM;
2. Certificarea cheltuielilor la nivel de Autoritate de Certificare și Plată.

În ceea ce privește procesul de plată, Ministerul Finanțelor Publice a hotărât folosirea a două fluxuri de plată:

- a. Plata directă pentru sumele de co-finanțare și contribuție financiară ale Uniunii Europene de la Autoritatea de Certificare și Plată către beneficiari, în cazul POP;
- b. Plata indirectă, prin unitățile de plată înființate pe lângă Autoritatea de Management, pentru Programul Operațional.

În continuare este prezentat fluxul financiar al POP.

Figura 1-8 Fluxul financiar al programului operațional EFF

Neregularități

Baza legală este reprezentată de Reglementarea Comisiei nr. 498/2007 care stabilește regulile de implementare a Regulamentului Consiliului nr. 1198/2006, a Regulamentului Consiliului nr. 2988/95 privind protecția intereselor financiare ale Comunității Europene și Ordonanța de Guvern a României nr. 79/2003, cu modificările și completările ulterioare, care stabilește modalitățile de control și de recuperare a sumelor din cadrul sprijinului financiar non-rambursabil al UE.

Obiectivul acestei secțiuni este acela de a descrie identificarea și raportarea oricăror fraude suspectate sau a altor neregularități. Această secțiune va mai aborda importanța implementării imediate a măsurilor corective (inclusiv sancționarea și inițierea procedurilor civile și penale) considerate necesare ca urmare a investigării unei neregularități.

Neregularitățile ce implică pierderea fondurilor UE mai mici de 10.000 de euro nu necesită raportarea către Comisie, sub rezerva Regulamentului Consiliului (CE) nr. 498/2006, decât dacă acest lucru este solicitat de către Comisie.

Prin urmare, neregularitățile mai mari de 10.000 de euro și toate neregularitățile intenționat comise trebuie raportate către Comisia Europeană. Aceste rapoarte sunt centralizate și verificate de Autoritatea de Certificare și Plată, după care sunt înaintate către Departamentul de luptă anti-fraudă (DLAF), pentru a fi transmise către OLAF trimestrial. Autoritatea de Certificare și Plată primește rapoartele de la AM și trebuie să includă orice rapoarte privind neregularități în cadrul Autorității de Certificare și Plată.

Pentru a face posibil un proces adecvat de prevenire, detectare și raportare a neregularităților, va fi numit un funcționar responsabil cu neregularitățile în cadrul AM. Funcționarul responsabil cu neregularitățile pregătește rapoarte trimestriale și ad-hoc și le trimite către Autoritatea de Certificare și Plată.

Orice persoană implicată în implementarea PO privind FEP poate raporta cazuri suspecte de fraudă funcționarului responsabil cu neregularitățile al Autorității de Certificare și Plată, AM sau al Unităților de Audit Intern ale Autorității de Certificare și Plată, AA, fie în mod formal, fie sub anonim. Din motive de securitate personală, persoana care raportează cazul suspectat nu va mai fi implicată în procesul privind neregularitatea.

Neregularitățile suspectate vor fi analizate și investigate de serviciile competente, iar răspunsul va fi transmis conform procedurilor interne ale autorității competente și cadrului juridic în vigoare.

Funcționarul responsabil cu neregularitățile își inițiază propriile măsuri și acționează la primirea plângerilor. Funcționarul responsabil cu neregularitățile își efectuează activitatea pe baza Manualului de neregularități ce va fi pregătit la nivel AM.

Autoritatea de Audit

Prin Legea nr. 200/2005, România a stabilit o **Autoritate de Audit** pentru Programele Operaționale, care va îndeplini funcțiile stabilite în cadrul art. 61 din Regulamentul Consiliului nr. 1198/2006.

Autoritatea de Audit este un organism asociat al Curții de Conturi, fără personalitate juridică, independent din punct de vedere operațional de Curtea de Conturi și în același timp independent de toate Autoritățile Administrative și de Autoritatea de Certificare.

Conform prevederilor art. 14 din Legea nr. 200/2005, Autoritatea de Audit are următoarele responsabilități:

- Efectuarea auditurilor de sistem, verificarea pe eșantion și a auditurilor finale;
- Efectuarea verificărilor și a auditurilor externe asupra fondurilor structurale și de coeziune;
- Efectuarea verificărilor anuale asupra sistemelor de management și control;
- Efectuarea verificărilor pe eșantion asupra declarațiilor de cheltuieli;
- Efectuarea verificărilor corespunzătoare pentru emiterea declarațiilor de lichidare la încheierea programelor;
- Verificarea existenței și a utilizării corecte a co-finanțării naționale.

Evaluarea conformității sistemelor de management și control

Conform art. 71 din Regulamentul Consiliului nr. 1198/2006, Comisiei îi va fi înaintată o evaluare a conformității sistemelor de management și control pentru POP, înainte de a-i fi înaintată prima cerere de plată intermediară sau cel târziu în douăsprezece luni de la aprobarea POP. Această evaluare va fi realizată de Autoritatea de Audit sau de un organism public sau privat care își desfășoară activitatea independent de autoritățile de management și de certificare.

Autoritatea de Audit poate delega unele dintre atribuțiile sale altor organisme.

8.4 Informare și publicitate

Cerințe

Regulamentul Consiliului European (CE) nr. 498/2007 stabilește cerințe specifice pentru măsurile de informare și publicitate pentru Programul Operațional pentru Pescuit.

AM va elabora măsurile de informare și publicitate pentru potențialii beneficiari și existenți ai FEP și pentru publicul general.

Regulamentul specifică și faptul că statul membru este responsabil de măsurile de informare și publicitate, pentru a informa publicul cu privire la fondurile europene.

Pentru promovarea POP, se vor elabora materiale informative care vor fi diseminate, precum: pliante, broșuri, ghiduri, îndrumare, postere, bannere, spoturi radio și TV, website, seminarii tematice, conferințe organizate la nivel național și regional, participarea la emisiuni specializate etc.

8.5 Sistem de monitorizare și informare

Schimbul de date electronic cu Comisia Europeană va fi efectuat prin Sistemul de management al fondurilor în Comunitatea Europeană 2007-2013 (SFC2007).

În cadrul Autorității de Management va fi înființat un sistem IT integrat al ANPA pentru înregistrarea, evaluarea, selecția și arhivarea proiectelor. Acesta va fi compatibil cu sistemul IT al Agenției de Plăți. Comunicarea cu Uniunea Europeană se va face în conformitate cu cele prevăzute în Anexa III a Regulamentului Comisiei (CE) nr. 498/2007.

8.6 Parteneriat

Realizarea parteneriatelor pentru POP reprezintă un concept inovator în sistemul de programare din sectorul piscicol din România. Pentru prima dată a fost întreprins un proces consultativ extins, în cadrul căruia au avut loc dezbateri între autorități naționale, regionale, locale competente și alte autorități publice, și parteneri economici și sociali, precum și publicul larg. Au fost formulate multe opinii, iar majoritatea au fost luate în considerare. Drept urmare, versiunea finală a Programului Operațional pentru Pescuit reflectă un punct de vedere comun al tuturor actorilor implicați.

Anexa 1

Pe parcursul elaborării Planului Național Strategic și a Programului Operațional au avut loc cel puțin 6 întâlniri organizate de ANPA, atât în București, cât și la nivel regional. La aceste întâlniri au participat agenți economici și alte organisme, ONG-uri, care și-au adus contribuția la conținutul Planului Național Strategic și al Programului Operațional. În urma acestor consultări, participanții au formulat unele propuneri specifice. Una dintre acestea prevedea facilitățile de debarcare necesare activității pescarilor și a fost realizată de cei care au drept activitate micul pescuit costier.

Parteneri consultați în elaborarea POP:

1. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor
2. Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
3. Ministerul Internelor și Reformei Administrative
4. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
5. Autoritatea pentru Coordonarea Cadrului de Sprijin Comunitar
6. Autoritatea Națională Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Animalelor
7. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului
8. Regia Națională a Pădurilor Romsilva
9. Patronatul Român Rompescaria
10. Institutul de Cercetare Dezvoltare Marină Grigore Antipa
11. Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Ecologie Acvatică, Pescuit și Acvacultură Galați
12. Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Delta Dunării
13. Institutul de Bioresurse București
14. Centrul de Cercetare pentru Piscicultură Nucet
15. Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală
16. Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați
17. Institutul de Biologie al Academiei Române
18. Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării
19. Asociația MoldFish
20. Asociația Piscicultorilor din Transilvania
21. Asociația RoPescador
22. Asociația Procesatorilor de Pește
23. Organizația de pescari Delta
24. Organizația pescarilor Dunavăț
25. Organizația producătorilor Sulina
26. Consiliul Județean Tulcea
27. Consiliul Județean Constanța
28. SC Blapis SA
29. SC Kaviar House SRL
30. SC Acvaris SA
31. Asociația Oltfish
32. Compania Națională de Administrare a Fondului Piscicol
33. Parcul Natural Balta Mică a Brăilei
34. AJVPS Brăila
35. AJVPS Galați
36. Asociația pescarilor Danubius 2006
37. Direcția Silvică Vrancea
38. Administrația Parcurilor Prahova
39. WWF - Programul Coridorul Verde al Dunării
40. Societatea Ornitologică Română